ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА КОНКУРЕНТЕН ПОДБОР

BG16RFPR002-1.010 ЗЕЛЕНИ И ЦИФРОВИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от УО
Дата на разясненията от УО: 27.10.2025 г.			
1.	17/10/2025 г.	Здравейте, Ако предприятието за 2023 година е с данни за small-mid cap, а за 2024 и 2025 година е с данни за средно, има ли право да кандидатства по процедурата BG16RFPR002-1.010 като средно предприятие?	Съгласно Условията за кандидатстване по настоящата процедура, допустими за кандидатстване са **микро-, малки и средни предприятия (МСП)** по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Приложение I към Регламент 651/2014 относно определението за микро-, малки иF средни предприятия. Съгласно реда за определяне на категорията на предприятието, посочен в „**Указания за попълване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия**“ към Приложение 4 „Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средни предприятия“, в раздел **III. Определяне на статус на микро, малко или средно предприятие**, в каре „**ВАЖНО**“ е обърнато специално внимание, че „*Статусът на микро-, малко или средно предприятие се определя на базата на последните **две последователни финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по член 3 от Закона за малките и средните предприятия без промяна.** В случай че две последователни финансови години предприятието превиши или слезе под границите по чл. 3 от ЗМСП, това се отразява на неговия статус на микро-, малко или средно предприятие“.* В случай на несъответствие на данните посочени от кандидата в т.2 от Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП, със статуса на предприятието деклариран в т.3 на декларацията, кандидатът следва да предоставя данни за всяка финансова година, предхождаща годината по т.2, докато данни от две поредни финансови години потвърдят параметрите, въз основа на които е деклариран статуса на предприятието.

			Бихме искали да обърнем внимание, че крайният срок за подаване на проектни предложения по настоящата процедура изтича на 16.02.2026 г. 16,30 ч. В тази връзка, ако към датата на подаване на проектното предложение кандидатът има последна приключила 2025 финансова година, то за 2024 и 2025 приключили финансови години (съгласно посоченото във Вашето запитване) предприятието би следвало да е запазило статута си на средно предприятие. В случай, че към датата на подаване на проектното предложение кандидатът няма приключена последна финансова година 2025 г. то за определяне на категорията на предприятието ще се отчитат 2024 и 2023 финансови години, и тъй като, съгласно предоставената от Вас информация за тези години кандидатът не запазва своите параметри по член 3 от Закона за малките и средните предприятия без промяна, то следва да се разглежда и 2022 г., или предходни години до запазване на статута за две последователни финансови години. Така например, в случай, че предприятието за 2022 г. и 2023 г. е с данни за small-mid cap, за 2024 г. е с данни за средно предприятие и към датата на кандидатстване няма приключена 2025 финансова година, то същото ще е със статут на small-mid cap и не би се считало за допустимо по настоящата процедура. Обръщаме внимание, че преди сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ ще се извършва документална проверка както на декларираната от одобрените кандидати на етап кандидатстване категория предприятие, така и на категорията към момента преди сключване на договора. В случай че бъде установена погрешно декларирана категория, довела до неспазване на заложени в Условията за кандидатстване правила или ограничения, които водят до заключение, че кандидатът не отговаря на изискванията за бенефициент по тази процедура, **ще бъде издадено решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ** за съответния кандидат.
2.	20/10/2025	Може ли висше училище да бъде партньор в повече от едно проектно предложение в различни МСП?	По процедурата няма поставени ограничения и следователно висше училище може да участва в повече от един проект като партньор на различни МСП, при спазване на правилата за недопускане на двойно финансиране.

3.	20.10.2025	Здравейте, Допустими ли са за финансиране по процедурата иновации, свързани с отбраната и сигурността, включително разработки с двойна употреба (dual-use), които имат и гражданско приложение?	Иновации, свързани с отбраната и сигурността, включително разработки с двойна употреба (dual-use), които имат и гражданско приложение биха се считали за допустими за финансиране при спазване на всички изисквания, посочени в Условията за кандидатстване по настоящата процедура, като обръщаме внимание на следните специфични кумулативни условия: - проектното предложение допринася за постигане на целите на Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научно-изследователска и иновационна екосистема“ и специфична цел RSO1.1. Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на внедряването на модерни технологии (ЕФРР) на ПНИИДИТ; - дейностите в проектното предложение **попада/т в поне една** от тематичните области на ИСИС 2021-2027 г.; - дейностите по проекта **не попадат в обхвата** на недопустимите сектори, посочени в т. 11.2 от Условията за кандидатстване, както и в Приложение 5.А към Декларацията за държавна помощ (Приложение 5); - кандидатите **не попадат** в забранителните режими съгласно чл. 1, пар. 3 на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014; - предприятието **не осъществява** дейност в недопустимите сектори по Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, посочени в Приложение 5.А от Условията за кандидатстване; - проектът **е в съответствие с принципа** за „ненанасяне на значителни вреди“ по смисъла на член 9 от Регламент 2021/1060 и не попада в забранените за финансиране сектори, посочени в Раздел 13.2. Недопустими дейности от Условията за кандидатстване.
Дата на разясненията от УО: 04.11.2025 г.			
4.	25/10/2025	Здравейте, Във връзка с пояснението в 8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по	Съгласно т. 2. на раздел 1. ОСНОВНИ ДАННИ от Примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти (Приложение 11) от УК по процедурата, „*Под*

		процедурата и разпределение по региони от УК, "ВАЖНО: Проектните предложения следва да се изпълняват САМО В ЕДНА от горепосочените две категории региони: в преход или в по-слабо развити региони. В случай че във Формуляра за кандидатстване в раздел „Основни данни“, „Местонахождение (Място на изпълнение на проекта)“ кандидатът е посочил, че проектът ще се изпълнява едновременно в регион в преход и в по-слабо развити региони и видно от информацията, представена във Формуляра за кандидатстване, е предвидено изпълнение на дейности и в двете категории региони, то проектното предложение се отхвърля.", това означава ли, че в партньорството по проекта допустимите кандидати следва да са с регистрация САМО в един от двете категории региони - в преход или в по-слабо развит. Ако партньор е регистриран в София и заяви че ще изпълнява дейности в Пловдив, това допустимо ли е?	*„Местонахождение” се има предвид мястото на изпълнение на проекта, а не седалището/адреса на кореспонденция на кандидата*“. В този смисъл няма заложено изискване седалището на кандидата и партньора да попадат в една и съща категория регион. Категорията регион по проекта се определя от мястото/ата на изпълнение на дейностите по проекта. При подготовка на своето проектно предложение кандидатите следва да имат предвид, че в поле ВАЖНО от Приложение 11 „Примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти“ е посочено, че „*Системата позволява да се въвежда повече от едно място на изпълнение след използване на бутона „Добави”, като следва да се има предвид, че* ***по настоящата процедура е допустимо кандидатите да заявяват място на изпълнение на проекта САМО В ЕДНА от двете категории региони: в преход или в по-слабо развити региони. В случай че във Формуляра за кандидатстване в раздел „Основни данни“, „Местонахождение (Място на изпълнение на проекта)“ кандидатът е посочил, че проектът ще се изпълнява едновременно в регион в преход и в по-слабо развити региони и видно в поле „Местонахождение“, е предвидено изпълнение на дейности и в двете категории региони, то проектното предложение се отхвърля. В тази връзка кандидатите трябва да посочват (избират) в това поле от Формуляра за кандидатстване място/места на изпълнение проекта само в един от категориите региони в преход ИЛИ в по-слабо развити региони***.“. В тази връзка е допустимо да се посочи за място на изпълнение адрес/и в по-слабо развит регион, който ще бъде определящ за категорията регион на проектното предложение, и в същото време да привлече партньор със седалище в регион „В преход“.
5.	26/10/2025	Здравейте, 1. Искам да попитам има ли авансово плащане, с което да се плащат текущите плащания по сключените договори с научни организации.	Административният договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДПБФП) – приложение 16 от Условията за изпълнение (УИ) предвижда възможност за извършване на авансово плащане, когато бенефициента-кандидат заяви това след сключване на договор по процедурата.

		2. Какво следва при сключени договори с научни организации, ако проектното предложение не се приеме. Кой ще плаща след това за тези договори? Кога се изплащат парите?	Управляващият орган (УО) извършва плащането по сметка на бенефициента-кандидат в двуседмичен срок от датата на постъпване на искането за плащане при спазване на условията на Глава V, Раздел II, чл. 61 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и НАРЕДБА № Н-5 от 29.12.2022 г. за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите (Наредбата), към момента на изпълнение на АДПБФП. С оглед спазване на разпоредбите на посочената Наредба, при извършване на авансовите плащания се прилагат следните изисквания: - За финансова подкрепа, представляваща държавна или минимална помощ авансовото плащане е в размер до 40% от стойността на финансовата подкрепа, съгласно чл. 7. (1), т.3 от Наредбата, като в съответствие с изискванията на чл. 8. (1) от нея авансовото плащане следва да бъде обезпечено в пълен размер; - За научни организации-разпоредители с бюджет се прилага авансово плащане в размер на 20% от стойността на финансовата подкрепа, съгласно чл**. 7**. (1), т.4 от Наредбата. Съгласно чл. 8. (2) от същата Наредба, в този случай, „*не се изисква обезпечение за авансово плащане от бенефициенти – разпоредители с бюджет по чл. 11, ал. 3 и 9 от Закона за публичните финанси и от разпоредители с бюджет от по-ниска степен*“. 2. Въпросът е неясен. В случай, че проектното предложение не покрие критериите за оценка, заложени в Приложение 9 „Критерии и методология за оценка на проектни предложения” към Условията за кандидатстване, в рамките на процеса на подбор и оценка по настоящата процедура, следователно то няма да бъде финансирано, като за него няма да бъдат осигурени средства от ПНИИДИТ. Следва да се има предвид, че няма изискване кандидатите и партньорите да сключват към момента на кандидатстване споразумение/договор за партньорство, но следва да се има предвид, че в Декларация при кандидатстване, съответно за кандидата

		3. Може ли нова заявка за патент за изобретение да използва приоритет от вече заявено за тази процедура?	(Приложение 2) и за партньора (Приложение 3) се декларират обстоятелства относно партньорството по проекта. На етап изпълнение на проекта, Административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение 16 от Условията за изпълнение) се предвижда, освен от УО на ПНИИДИТ, да бъде подписан, и от кандидата, и от партньора, като в него и в Условията за изпълнение се съдържат ангажиментите им относно партньорството по проекта, както и условията за плащанията по договора и възстановяване на неправомерно предоставена безвъзмездна финансова помощ. 3. Приоритизирането на проектите по процедурата е заложено в Приложение 9 “Критерии и методология за оценка на проектни предложения” от Условията за кандидатстване. По отношение патентноспособността, по критерии за оценка на етап „Техническа и финансова оценка“ от раздел III., т. 3 „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.“, се дава приоритет, в случай че са представени доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации.
6.	27.10.2025	Здравейте, Във връзка с начина, по който се изчислява единната ставка (40% от разходите за възнаграждения), имаме следния въпрос: Казус: Планираме възнаграждения за изследователски персонал, който ще бъде ангажиран както в индустриални научни изследвания, така и в дейности за експериментално развитие.	В бюджета на проекта кандидатите следва да посочат приложимите за дейностите разходи, както и съответния интензитет на помощта за всяка категория разходи от раздел I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ и от раздел II. ЕДИННА СТАВКА. Във връзка с посочения от вас пример, моля да имате предвид, че единната ставка се определя като процент от разходите за персонал за съответната дейност като впоследствие се изчислява и приложимия интензитет спрямо типа изследвания – „индустриални научни изследвания“ или „експериментално развитие“. ПРИМЕР:

		Въпрос: В този случай, как изчисляваме % БФП, приложим за единната ставка? Правилно ли е разбирането ни, че единната ставка трябва да бъде начислена, както следва: 1) Формираме единната ставка като 40% от възнагражденията за ИНИ, които се финансират с (да предположим) максимума от 80% и съответно, единната ставка се финансира със същия процент. 2) Към разходите за възнаграждения за ЕР начисляваме 40% единна ставка, и БФП, приложима за нея в този случай е 60%. Или формираме единната ставка върху цялата сума за възнаграждения и прилагаме по-високия процент БФП.	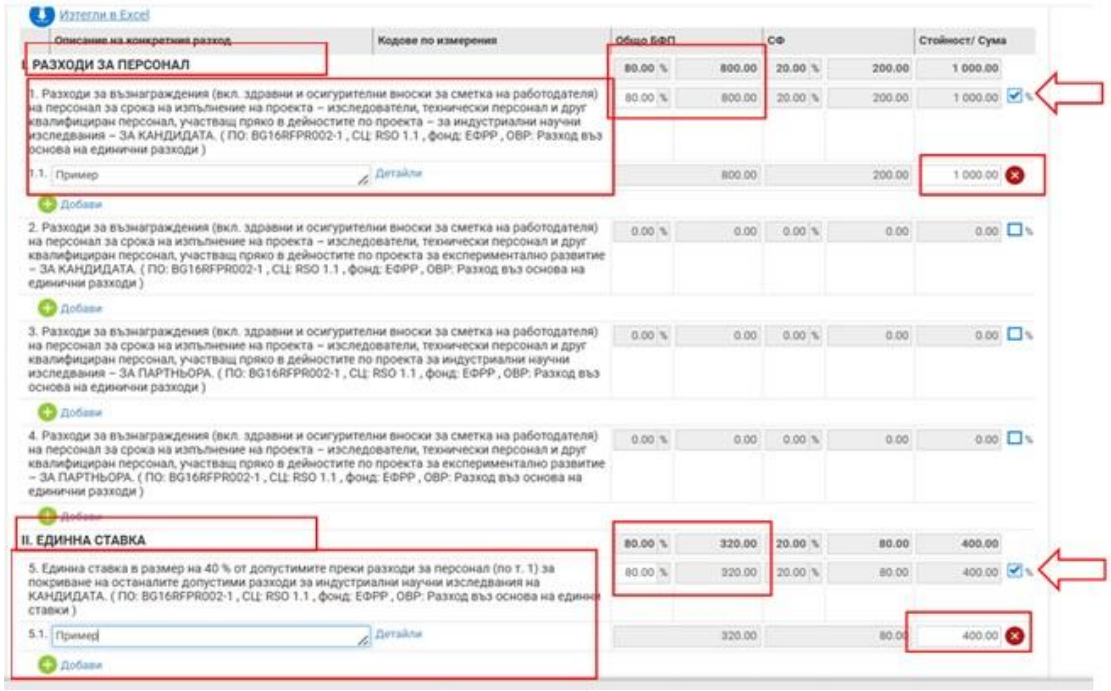 1) Планират се разходи за възнаграждения за изследователски персонал, който ще бъде ангажиран в извършването на „индустриални научни изследвания“ в размер на 1000 лева (за кандидати *Микро и малки предприятия*), с интензитет на помощта 80% (в ИСУН е поле „общо БФП“) a. Въвежда се поле „общо БФП“ интензитета на помощта, като преди това се отбелязва „v“ на края на реда; b. Въвежда се „Стойност/Сума“ – 1000 лева; c. Стойността 800 лв. се изчислява от ИСУН автоматично. 2) Планира се единна ставка в размер на 40% от допустимите преки разходи за персонал за „индустриални научни изследвания“ (за кандидати *Микро и малки предприятия*), с интензитет на помощта 80%

			a. Въвежда се поле „общо БФП“ интензитета на помощта, като преди това се отбелязва „v“ на края на реда; b. Въвежда се „Стойност/Сума“ – 400 лева; c. Стойността 320 лв. се изчислява от ИСУН автоматично. При попълване на категориите разходи, следва да се има предвид, че съгласно раздел 7.1. Добавяне на разходи от Указанията за попълване на формуляра за кандидатстване – Приложение 11 от Условията за кандидатстване „**Единствено разходите от трето ниво се попълват от Кандидата/Партньора.**“
Дата на разясненията от УО: 07.11.2025 г.			
7.	28.10.2025	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси по процедурата: 1. Ще се присъждат ли максималния брой точки по критерии „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес“, в следните случай: - Ако притежателят на патент, насочен към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации, е собственик или съдружник в МСП?	1. Съгласно приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения от Условията за кандидатстване по критерий 3. „**Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес**“ максимален брой точки ще се присъждат при кумулативно изпълнение на следните подкритерии: - Изцяло разработена пазарна стратегия, включваща: ясно идентифицирани пазарни сегменти и клиенти; реалистичен бизнес модел и дефиниран модел за приходи; конкретни стъпки и срокове до пазарна реализация; наличие на регулаторни одобрения или детайлен план за получаването им. - Представени са доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации. - Посочените брой човекочасове са обосновани и съответстват на нормалната натовареност на ангажираните експерти спрямо характера и обема на дейностите, без да са завишени.

		- Ако МСП притежава права, придобити посредством изключителна или неизключителна лицензия?	При оценяването по този критерий, броят точки, които ще бъдат присъдени се определя от външен оценител въз основа на представената от кандидатите информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7). Допълнително, индивидуално създадените/защитени изобретения, при които всички права върху интелектуалния продукт се пораждат за автора му (физическо лице), нямат служебен характер и при създаването им не се използват материални или финансови средства, осигурени от предприятието, или знания и опит придобити в резултат на неговата работата. Така изброените характеристики на тези изобретения определят и невъзможността с тях да се засвидетелства търсения по цитирания критерий опит, натрупан от страна на предприятието-кандидат. Във връзка с горепосоченото, при описаната от Вас хипотеза, притежаваните от страна на собственика и управител на предприятието права по интелектуална собственост няма да бъдат признати за опит на предприятието-кандидат по процедурата.
		2. Допустимо ли е целта на проекта да е насочена към разработване/въвеждане само на „зелени“ или само на „цифрови“ решения или трябва да е насочена към „зелени и цифрови“ решения?	2. Да допустимо е. Кандидатите следва да имат предвид, че в процеса на оценка на административното съответствие и допустимост на проектите ще се оценява и дали „*Проектното предложение води до постигане на целите на Приоритет 1 „Устойчиво развитие на българската научно-изследователска и иновационна екосистема“ и специфична цел RSO1.1. Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на внедряването на модерни технологии (ЕФРР) на ПНИИДИТ*“, съгласно критерий № 25 от **Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедурата е заложено да се оценява приноса на проектното предложение към целите и приоритетите на ПНИИДИТ**. В допълнение, на този етап от оценката, проектното предложение ще се проверява дали „*Проектното предложение е в съответствие с хоризонталните принципи, заложени в чл. 9 на*

			РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета“ в съответствие с критерий № 27 от Приложение 9.
8.	28.10.2025	Здравейте, Моля за отговори на следните въпроси: 1. В „Оперативни и режийни разходи, в т.ч. разходи за материали, консумативи“ е посочено, че са допустими „други оперативни разходи… възникнали пряко в резултат от проекта и необходими за неговото изпълнение.“. Допустими ли за разходи, свързани със защита на индустриална собственост (заявка за патент или заявка за полезен модел)? 2. Във връзка с критерий за оценка III.3 „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.“, и по-конкретно „Представени са доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации“, моля пояснете дали	1. Дейностите и разходите за зашита на интелектуалната собственост, в това число и на индустриалната собственост са допустими и се включват в Дейност 4: Дейности за проучване на перспективите за растеж, защита на интелектуална собственост, анализ на конкурентни технологии. Съгласно Условията за кандидатстване, **раздел 14.2. Допустими разходи**, допустимите разходи за защита на интелектуалната собственост биха се отнесли към „**Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта“** за съответната категория разход и приложимия тип изследване (индустриални научни изследвания и експериментално развитие) в раздел **II. ЕДИННА СТАВКА.** 2. Моля, запознайте се с отговора на въпрос № 7 подвъпрос № 1 В допълнение, бихме искали да обърнем внимание, че в Критериите и методологията за оценка по процедурата (Приложение 9 към УК – документи за информация) са посочени изискванията, които кандидатите следва да покриват за да получат максимален брой точки, в т. ч. изискване е да са представени доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации, т.е. фокусът е насочен към оценка на опита на кандидата в заявяване и/или получаване на патент като цяло а не за конкретната иновация по проекта.

		в случая се оценява наличието на заявка/заявки за патенти (или полезни модели) или получени/регистрирани такива, свързани с разработваната по проекта иновация или се отнася до опита на МСП при към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации чрез разработки и/или патенти. Моля да се има предвид, че по процедурата се финансират проекти с ниво на технологична готовност 3-4 на етап кандидатстване, т.е. е логично в рамките на изпълнението на проекта да бъде заявен патент или полезен модел за защита на индустриалната собственост върху резултатите, ако е приложимо. 3. Моля за пояснение по отношение на начина на оценяване по критерий III.3 „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.“, когато иновацията се отнася до компютърни програми, тъй като според Закона за патентите и регистрацията на полезните модели те не могат да бъдат патентовани, т.е.	3. Оценяването по критерий „*3. Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.*“ по настоящата процедура се извършва въз основа на представената от кандидатите информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7) чрез Становище от външен оценител. В случай на иновации, свързани с компютърни програми по-скоро ще се търсят например наличие на: аргументиран бизнес модел и реалистична пазарна стратегия; уникалност или технологично предимство, което трудно може да

		не може да бъде заявен патент за такива иновации. Благодаря за отговорите.	бъде копирано, както и наличие на ясна стратегия за защита на интелектуалната собственост. В случаите, когато иновацията се отнася до областта на компютърните програми и поради изискванията на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели не може да бъде издаден патент, патентоспособността на кандидата (МСП) може да бъде доказана чрез други средства за защита. Това включва използването на авторското право върху изходния код, документацията и свързаните с иновацията материали. Освен това, може да бъде предприета регистрация за защита на промишлен дизайн или модел, ако иновацията има характерни визуални елементи. Могат да бъдат използвани и регистрирани търговски марки за защита на идентичността и бранда на продукта. В допълнение, е възможно да бъдат включени договори за конфиденциалност и лицензионни споразумения за законова защита на правата върху иновацията. Посочените мерки предоставят правна защита и гарантират интересите на кандидата, въпреки липсата на патентна защита.
9.	29.10.2025	Съгласно Условията за кандидатстване по Процедура BG16RFPR002-1.010 допустим партньор са "научни организации, включително Центрове за върхови постижения (ЦВП) и Центрове за компетентност (ЦК). В много от случаите водеща организация в ЦВП и ЦК, са т.нар. сдружения, които са обединение от членуващите в съответния Център научни организации, и които съгласно изискванията по ПНИИДИТ бяха създадени с цел административно улеснение на работата с външни потребители, вкл. да представляват съответния ЦВП/ЦК пред институциите. Към момента обаче тези сдружения/НПО не са "научни организации" по смисъла на	Съгласно Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения от Условията за кандидатстване, всеки партньор в проекта трябва да отговаря на определението за Научна организация, съгласно изискванията на § 1., т. 1. от Допълнителните разпоредби на ЗННИ. Партньор може да бъде единствено научна организация и/или висше училище, в т.ч. и такава, която е партньор в рамките на ЦВП/ЦК.

		параграф 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания и иновации, посочена в Регистър за научната дейност в Република България https://cris.nacid.bg/public/organization-search, което ги прави недопустим партньор. В тази връзка моля за разяснение коя организация следва да подписва от името на ЦВП и ЦК, за да бъде допустим партньор по настоящата процедура?	
10.	30.10.2025	Моля за допълнително разяснение към Въпрос № 1: Тъй като Годишната Декларация по чл. 92 от ЗКПО и Годишната Статистика може да се подават след 01.03.2026, а да допуснем, че счетоводно сме приключили 2025 година до 31.01.2026, ще се счита ли, че към дата 16.02.2026 година имаме приключена финансова 2025 година?	Да. Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата и в съответствие в чл. 36, ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), преди сключване на Административен договор, УО на ПНИИДИТ ще извърши проверка на декларираните от кандидата обстоятелства на етап кандидатстване, в т.ч. и по отношение на обстоятелствата, посочени в представената към проектното предложение Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средни предприятия. Обръщаме внимание, че в случай, че към датата на подаване на проектното предложение кандидатът има приключена 2025 финансова година, декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП следва да е за 2025 г.
11.	30.10.2025	Здравейте, Предприятието ни осъществява дейност в сектор С, код по КИД 2008 - 10.89: Производство на други хранителни продукти, некласифицирани другаде. Дейността ни НЕ е свързана с производство	Секторите, които са недопустими по настоящата процедура могат да се намерят в *Приложение 5.А „Изисквания, свързани с правилата за „Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност“ съгласно чл. 25 от Регламент (ЕС) № 651/2014*, препратка под линия „[1] *Съгласно дефинициите, дадени в чл. 2, пара. 8, 9, 10, 11, от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014*“. Посоченото обстоятелство се декларира в *Приложение 5 Декларация за държавни/минимални помощи.*

		на яйчни продукти и яйчен албумин, а с производство на хранителни добавки и заместители на млечни продукти и сирена. В УК е посочено, че кандидатът не трябва да попада в ограниченията, посочени в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите" от Условията за кандидатстване, но не виждаме т. 11.2 в условията за кандидатсване, за да проверим дали попадаме в недопустимите сектори. Молим за указания къде можем да проверим конкретните сектори и т.11.2. Критерии за недопустимост на кандидатите. Благодарим предварително!	В допълнение, информацията свързана с характера на дейността на кандидата, както и със спецификата на дейността по проекта следва да бъде обоснована във Формуляра за кандидатстване. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно допустимостта на кандидата/партньора и съответствието на проекта с изискванията на Условията за кандидатстване, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата специфична информация.
12.	31.10.2025	Във връзка публикуваните на 10.10.2025 г. документи по процедура BG16RFPR002-1.010 – Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация и във връзка с чл. 26, ал.8 и ал. 9 от ЗУСЕССУ, моля за разяснения във връзка с процедурата по следните въпроси: 1. По Условия за кандидатстване 1.1. Моля да поясните допустими кандидати ли са по тази процедура ЮЛНСЦ, регистрирани по съответния ред, които имат стопанска дейност, имат изследователски и иновативен потенциал и отговарят на дефиницията за МСП по смисъла на Приложение I към Регламент 651/2014	1.1. За да са допустими, кандидатите по настоящата процедура следва да отговарят кумулативно на всички условия, посочени в раздел 11. Допустими кандидати от Условията за кандидатстване, като обръщаме внимание, че кандидатите следва: - **Да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите** или да са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство, както и - **Да са микро-, малки и средни предприятия (МСП)** по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Приложение I към Регламент 651/2014 относно определението за микро-, малки и средни предприятия; Във връзка с гореизложеното кандидат, регистриран като ЮЛНЦ не е сред допустимите по настоящата процедура.

		относно определението за микро-, малки и средни предприятия?	
		1.2. По т. 12 Допустими партньори - моля да потвърдите нашето разбиране, че изброените допустими партньори могат да партнират с повече от едно МСП-кандидат. Последното е от особена важност по отношение на акредитираните български висш училища, които имат факултети и департаменти, покриващи различни научни области, и само едно юридическо представителство.	1.2. Моля вижте отговор на въпрос № 2.
		1.3. На стр. 11 т.13.2 Недопустими дейности, пето тире: „▶ дейности, извършени след изтичане на крайния срок за изпълнение на дейностите по проектното предложение, подадено по настоящата процедурата, с изключение на дейността по изготвяне на сертификат за финансово становище;“ Така формулиран текстът, създава увереност, че дейност по изготвяне на сертификат за финансово становище е допустима за проекта дейност, включително и разходите за нея, попадат в категориите допустими разходи, съгласно т.14.1, първи параграф.	1.3. Разходите за изготвяне на сертификат за финансово становище са допустими по настоящата процедура в Раздел II. Единна ставка от т. 14.2. „Допустими разходи:“ от Условията за кандидатстване.

		В тази връзка моля за Вашето потвърждение, че разходите по изготвяне на сертификат за финансово становище, са допустими разходи, и съответно е допустимо да бъдат заложени в частта „Единна ставка“ , „Оперативни разходи“ за кандидата и за партньора.	
		1.4. Моля да разясните изчерпателно ли са изредени допустимите разходи по т.14.2, раздел II Единна ставка?	1.4. Категориите преки разходи, посочени раздел **II. Единна ставка** от Условията за кандидатстване са изброени изчерпателно във връзка с изискванията на чл. 25 Помощи за проекти за научни изследователска и развойна дейност от Регламент (ЕС) 651/2014.
		1.5. Във връзка с т.14.2 Допустими разходи, раздел II Единна ставка, моля за Вашето разяснение разходите за командировки, възникнали пряко с изпълнението на проекта, допустими ли са за финансиране в рамките на единната ставка?	1.5. Разходите за командировка не са допустими съгласно изискванията на настоящата процедура.
		1.6. В т.14.3. като недопустими експлицитно са посочени разходи за възнаграждения на граждански договор. Поради липсата на легално определение в българското право на понятието „граждански договор“, моля за Вашето разяснение договорите с физически лица за услуги, пряко свързани с изпълнението на проекта, допустими разходи ли са?	1.6. За целите на настоящата процедура кандидатите/партньорите могат да възложат на външен изпълнител (изцяло или частично) дейностите по проекта. **Не е налице изискване изпълнителите, избирани от страна на бенефициентите или техните партньори да бъдат юридически лица, но следва да имате предвид, че на етап изпълнение на проекта, при избора на изпълнител, бенефициентите/партньорите следва задължително да прилагат разпоредбите на националното законодателство по отношение на условията и реда за определяне на изпълнител -** Глава четвърта ЗУСЕФСУ или Закона за

			обществените поръчки, когато кандидата или партньора са възложител по ЗОП, **а не чрез сключване на граждански договор.** Предвид, че разходите за външни изпълнители са в рамките на допустимите разходи от Раздел II Единна ставка от т. 14.2 от Условията за кандидатстване, същите са опростени разходи, за които не е необходимо представянето на разходооправдателни документи, но се изисква постигането на конкретни резултати, насочени към повишаване нивото на технологична зрялост на технологията/продукта, посочени от кандидата във Формуляра за кандидатстване и приложените към него Приложение 6 „Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост“ и Приложение 7 - Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация. С оглед недопускане на двойно финансиране, една и съща по своя обхват конкретна задача в рамките на допустимите по процедурата разходи I. „РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ“ и II. „ЕДИННА СТАВКА:“, следва да бъде възложена или на външен/ни изпълнител/и, или на персонал, назначен по проекта на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден.
		1.7. Предвид на характера на разходите в категория Единна ставка като опростени разходи, моля за Вашето разяснение какво означава текстът „подробно описани и обосновани в секция 4…“ в изречението на стр.17 „Всички планирани разходи, следва да са пряко свързани с финансираните дейности и необходими за постигане на поставените цели, както и подробно описани и обосновани в секция 4 „План за	1.7. Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата, разходи за възнаграждения са допустими само за изследователски, технически и друг квалифициран персонал, участващ пряко в дейностите по проекта. Разходите за персонал, изследователи, технически персонал и друг помощен персонал са допустими само за времето, през което те са работили ефективно по проекта. За да са допустими като преки разходи по раздел 1 от Бюджета на проекта, същите следва да се подробно описани и обосновани в секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване, тъй като по този начин се обосновава тяхната необходимост за изпълнението на конкретната дейност по проекта.

		изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване.“	**Разходи за възнаграждения на ръководител, координатор, счетоводител на проекта и други експерти, ангажирани с оперативното и/или финансовото изпълнение на проекта НЕ СА допустими по процедурата както в раздел I Разходи за персонал, така и в Раздел II, т.5-8. Единна ставка в размер на 40% от допустимите преки разходи за персонал.**
		2. Формуляр за кандидатстване (ФК) и Критерии и методология за оценка на проектни предложения	2.1. В посоченото поле за съответния партньор следва да се попълнят данни за поне едно от представляващите лица като се посочат приложимите за него данни.
		2.1. В т.3 от ФК се изискват данни за действителни собственици (Директива (ЕС) 2015/849, чл. 3, т. 6). Моля за Вашето разяснение каква информация за партньор (публично висше училище) се попълва в това поле.	
		2.2. Във връзка с Решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета, от 8 юли 2025 година, относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и във връзка с разпоредбите на Закона за въвеждане на еврото в Република България , моля да уточните валутата, в която се изготвя т.7 Бюджет, от Формуляра за кандидатстване.	2.2. Към момента функционалностите на ИСУН по процедурата предполагат въвеждане на бюджета на проекта да се въвежда в български лева. При наличието на допълнителни указания УО ще уведоми своевременно кандидатите по процедурата.
		2.3. В УК е направена важна бележка (стр. 14), че „В бюджета, както и в останалите раздели на ФК, НЕ ТРЯБВА да се посочва	2.3. Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата, приложение 11 Указания за попълване на електронния формуляр, в раздел 4. План за изпълнение /

		конкретна информация относно предвидените за наемане изследователи, технически и друг квалифициран персонал като: брой на експертите, които ще бъдат наети, имена, длъжности/позиции, образование, квалификация, професионален опит, продължителност на заетостта по проекта в часове или в човекочасове (нито общо, нито по експерти) и др. под.“ От друга страна Критериите за техническа и финансова оценка, раздел III. Иновативен капацитет на кандидата преди изпълнение на проекта (исторически данни от периода 2023-2024 г.), т.3. Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес, оценяват дали „брой човекочасове са обосновани и съответстват на нормалната натовареност на ангажираните експерти спрямо характера и обема на дейностите, без да са завишени.“ Следва ли да разбираме, че необходимата информация за тази оценка се черпи единствено от Приложение 6 Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост?	дейности по проекта, в поле ВАЖНО е посочено, че „*При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, сформирането на екип по проекта, провеждането на процедура за избор на изпълнител, изборът на изпълнител и т.н. не следва да са обособени като отделни дейности, а да са част от описанието/методологията за изпълнение на посочените по-горе дейности*“ и следователно информация за екипа по проекта се посочва единствено в Приложение 6 „Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост“, като се оценява от външен оценител.

13.	03.11.2025	"Здравейте. Молим да дадете определение какво програмата разбира под "зелени и цифрови партньорства". Иновацията, която ще разработваме задължително ли трябва да бъде "зелена и цифрова" или може да изберем едно от двете и да го обосновем?	Виж отговор на въпрос № 7, подвъпрос № 2. по-горе.
Дата на разясненията от УО: 17.11.2025 г.			
14.	05.11.2025	1. Може ли да се наеме персонал за работа по проекта, от наличния персонал на Бенефициента ? Ако "да", необходим е нов трудов договор или е достатъчно допълнително споразумение ?	14.1. Да, възможно е бенефициентите да наемат персонал от своя наличен персонал. Обръщаме внимание, че назначаването на вече съществуващ в предприятието персонал, е при условие, че лицата отговарят на изискванията за заеманата длъжност и преди сключването на договор със съответното лице, бенефициентът следва да подготви мотивирана обосновка за необходимостта от сключването му в свободен текст, насочена към отговор на основния въпрос - какво налага необходимостта от наемането именно на тези лица. Обръщаме внимание, че наемането на вече наличен в предприятието изследователски, технически и друг квалифициран персонал за целите на проекта следва да става при спазване на условията на Раздел IV. Конфликт на интереси и нередности от *Условия за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ) чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б), буква в) буква г) и буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2, т. 3, т. 4 и ал.(2) от ЗУСЕФСУ.*

		2. При наемането на персонал, необходимо ли е някакво предварително одобрение от УО и има ли предварителни изисквания от УО към наемания персонал или това си е изцяло преценка на управляващия Бенефициента?	14.2. При наемането на персонал няма изисквания за предварително одобрение от страна на УО. Обръщаме внимание, че съгласно чл. 26, Раздел IV. Конфликт на интереси и нередности от *Условия за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ) чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б), буква в) буква г) и буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2, т. 3, т. 4 и ал.(2) от ЗУСЕФСУ*, **бенефициентите се задължават да взема подходящи мерки за предотвратяване на конфликт на интереси и за справяне със ситуации, които обективно могат да бъдат възприети като конфликт на интереси**, както и да уведомят незабавно Управляващия орган относно обстоятелство, което предизвиква или може да предизвика такъв. Също така, при изпълнението на Административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, **бенефициентът няма право да сключва и изпълнява договори, ако по този начин е налице конфликт на интереси.**
15.	07.11.2025	Уважаеми дами и господа, Във връзка с отворена за кандидатстване процедура BG16RFPR002-1.010 Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация имаме следните въпроси: 15.1. По отношение на фирмите В ЮГОЗАПАДЕН РАЙОН – в оценката има показател, който има дава 0 точки ако се изпълнява проекта на тази територия. В същото време по отношение на максималния интензитет - Интензитетът на безвъзмездната помощ за Кандидата (с приложим режим „Помощи за проекти за	15.1. Да, така е, дадено МСП, което е регистрирано в Югозападен регион и отговаря на едно от двете посочени от Вас условия, също може да вземе максималният интензитет на БФП в зависимост от неговата категория (микро, малко или средно). Посочените от Вас точки 2.1), 2.2.), 2.3) са във връзка с изискванията на приложимия режим на държавна помощ по процедурата, а именно чл. 25. „Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност“ от Регламент (ЕС) № 651/2014) и в конкретния случай нямат отношение към скалата за оценка. В допълнение, посочените в Условията за кандидатстване изисквания по т. 10. Процент на съфинансиране, I., 2) са във връзка с приложимите интензитети по процедурата и се разглеждат в **т. 6 от Раздел: Финансови ограничения и ограничения, произтичащи от Условията за кандидатстване и интензитет на помощта** от *Приложение 9 – Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедурата.*

		научноизследователска и развойна дейност“ съгласно чл. 25 от Регламент (ЕС) № 651/2014) не надвишава максималния праг за съответната категория на кандидата/партньора, в случаите когато СА изпълнени условията, описани в т.10, I., 2) от Условията за кандидатстване, а именно: - 2.1) включва ефективно сътрудничество между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания; ИЛИ - 2.2) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код; ИЛИ - 2.3) проектът се осъществява извън Югозападен регион,…. Това означава, че фирма която е в Югозападен регион и отговаря на едно от двете условия, също може да вземе максималният интензитет на БФП в	Следва да имате предвид, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение и/или кандидат/партньор, вкл. и на заложените от тях интензитети на помощта.

		зависимост от категорията (микро, малко или средно)? 15.2. По отношение на критерия за оценка 1. Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023-2024 г. – има скала като в първите три случая фирмите трябва да получат макс. 10 точки, в зависимост от категорията си и ако не покриват този критерии едва тогава да има 0 точки. Първият случай е за фирми - микро предприятия, вторият е за малки предприятия и третият е за средни предприятия. Така направеното точкуване поставя Микро предприятията на първо място, на второ малките и на трето средните. А процедурата не е приоритетна за никой от тях, както и бюджетът не е разпределен на категории, а на райони. Когато едно микро предприятие участва то трябва да покрие критериите по 1.1 или не ги покрива - същото би получило 10 точки или 0 точки. Когато едно малко предприятие участва то трябва да покрие критериите по 1.2 или не ги покрива - същото би получило 10 точки или 0 точки. Когато едно средно предприятие участва то трябва да покрие критериите по 1.3 или не ги	15.2. В рамките на критерий „Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023-2024 г.“ от раздел III. „Иновативен капацитет на кандидата преди изпълнение на проекта“ от методиката за оценка на етап „Техническа и финансова оценка“ се предоставят различен брой точки, в зависимост от категорията на предприятието кандидат по процедурата. Различните прагове за микро, малки и средни предприятия имат за цел да отчетат обективните различия в мащаба, организацията и ресурсната обезпеченост на отделните категории предприятия. Приложеният подход отчита реалистичните възможности на различните групи предприятия да поддържат разходи за НИРД, като стимулира по-малките активно да продължат да разработват иновативни продукти и да развиват собствен капацитет за извършване на научно-изследователска и развойна дейност, което съответства за постигане на целите на процедурата и на стремежа за устойчива трансформация.

		покрива - същото би получило 10 точки или 0 точки. Молим за вашето становище по оценителната скала на критерий 1. Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023-2024 г. Благодарим предварително!	
16.	07.11.2025	Здравейте, Въпросът ми е свързан с Критериите за оценка по процедурата и по-специално, критерий III. Иновативен капацитет на кандидата преди изпълнение на проекта (исторически данни от периода 2023-2024 г.), Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023-2024 г. Моля, да потвърдите правилно ли разбирам, че малки и средни предприятия при никакви обстоятелства не могат да получат максималния брой точки. Предварително ви благодаря за отговора,	Да. В допълнение, моля, виж отговор № 15.2.
Дата на разясненията от УО: 24.11.2025 г.			
17.	12.11.2025	Здравейте, Имам следните въпроси по процедурата:	17.1. Да, възможно е наемане на лице за изпълнение на задачи по проекта, изпълняващо длъжност „управител“ в предприятието.

		1. Допустимо ли е управителят и едноличен собственик на компанията - кандидат да получава възнаграждение по проекта, при условие, че има квалификация и участва в разработването на концепцията за продуктите, които ще се разработват и тестват по проекта?	По изключение, бенефициентът може да сключва трудови договори с лица, с които той или членове на неговите управителни и контролни органи са в някое от отношенията по § 1, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон. При сключване на трудов договор, бенефициентът избягва конфликт на интереси и свързаност с лицата по § 1, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон, чрез упълномощаване на лице от административния персонал на фирмата (главен счетоводител, прокурист и т.н.), което да сключи трудов договор, в качеството си на представляващ предприятието, за наемане на предвидения за назначаване персонал. Наемането на лице, изпълняващо длъжност „управител“ в предприятието, е при условие, че лицето отговаря на изискванията за заеманата длъжност и преди сключването на договор със съответното лице, бенефициентът следва да подготви мотивирана обосновка за необходимостта от сключването му в свободен текст, насочена към отговор на основния въпрос - какво налага необходимостта от наемането именно на това лице. Обръщаме внимание, че наемането на вече наличен в предприятието изследователски, технически и друг квалифициран персонал, в това число и „управител“ за целите на проекта следва да става при спазване на условията на Раздел IV. Конфликт на интереси и нередности от *Условия за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ) чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б), буква в) буква г) и буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2, т. 3, т. 4 и ал.(2) от ЗУСЕФСУ*. Следва да имате предвид, че **Разходи за възнаграждения на ръководител, координатор, счетоводител на проекта и други експерти, ангажирани с оперативното и/или финансовото изпълнение на проекта НЕ СА допустими по процедурата както в раздел I Разходи за персонал, така и в Раздел II, т.5-8. Единна ставка в размер на 40% от допустимите преки разходи за персонал.**

		2. Има ли минимален размер от бюджета на проекта, който задължително да бъде предвиден за партньора? В условията за кандидатстване е записано, че интензитетите на помощта за индустриални научни изследвания и експериментално развитие могат да бъдат увеличени с още 15 % , в случай че проектът изпълнява едно от следните условия: 2.1) включва ефективно сътрудничество между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания; ИЛИ 2.2) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код; ИЛИ 2.3) при условие че проектът се осъществява извън Югозападен регион.	17.2. По процедурата няма определен размер на бюджета на партньора. Това е въпрос на договореност между МСП и съответната научна организация/висше училище и в съответствие с дейностите и тяхното остойностяване. Интензитетите на помощта по процедурата се прилагат по отношение на предприятието-кандидат, но не и към научната организация/висше училище. В Условията за кандидатстване по процедурата, изискването „*2.1) включва ефективно сътрудничество между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания*“ произтича от приложимия режим на държавна помощ по процедурата, съгласно чл. 25 „Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност“ от **Регламент (ЕС) № 651/2014** на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОРГО). Това изискване е свързано с изпълнението едно от условията, при които кандидатите могат да се възползват от „бонусите“ по чл. 25 от ОРГО за увеличаване на интензитета на помощта за дадено проектно предложение. В този случай „*Интензитетите на помощта за индустриални научни изследвания и експериментално* ***развитие могат да бъдат увеличени с още 15 %, ако проектът изпълнява едно от следните условия****:* *2.1) включва ефективно сътрудничество между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания;* ***ИЛИ***

		Въпросът е, ако например проектът се изпълнява извън Югозападен регион, то тогава може ли партньорът да разходва под 10%?	*2.2) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код;* ***ИЛИ*** *2.3) при условие че проектът се осъществява извън Югозападен регион*“. В случай, че проектът се осъществява извън Югозападен регион, би могло да се счете, че едно от посочените три условия е изпълнено. В допълнение, обръщаме внимание, че проектите следва да изпълняват изискването, посочено в раздел 11. Допустими кандидати поле „***ВАЖНО!*** *В рамките на проекта* ***<u>е задължително</u>*** *партньорство на предприятието-кандидат с поне една научна организация и/или висше училище. Сътрудничеството може да е ново или съществуващо и следва да продължава най-малко до приключване на подпомагания проект.*“.
		3. Правилно ли тълкуваме, че проектът трябва да стартира най-малко от ТРЛ 3/4 и да достигне до ТРЛ 6, доколкото това подлежи на оценка, а получаването на 0 точки по този критерий е основание за отхвърляне на проектното предложение?	17.3. Съгласно Критерии и методология за оценка на проектни предложения - Приложение 9 от Условията за кандидатстване по процедурата, преценката за нивото на технологична готовност се прави съгласно критерий **3. Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6** и е предвидено да се оценява от външен оценител, въз основа на информацията, налична в *Приложение 6: Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост* и *Приложение 7: Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация* от Условията за кандидатстване. Скалата за оценка по този критерий предвижда проектите да получават 4 точки в случай, че изпълнят едно от двете условия, заложени в подкритерий „*Предложената технология/иновация е под TRL 3, или планът за достигане на TRL*

			5/6 е неубедителен, непълен или твърде общ, без ясно дефинирани резултати за отчитане на напредъка“. В заключение, потвърждаваме разбирането Ви, че ако дадено проектно предложение получи „0“ точки по критерий *„Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6“*, то се отхвърля, което е видно на стр. 33 в *Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедурата от Условията за кандидатстване*.
		4. Може ли да бъде заложено разработване на повече от една технология и в този случай как ще се получава оценката - поотедлно за всяка технология и средноаритметично за двете/трите ли?	17.4. В Критериите и методологията за оценка на проектите предложения по процедурата (Приложение 9 от Условията за кандидатстване) не се предвижда оценка на повече от една технология на проект и следователно това не е допустимо.
18.	16.11.2025	Уважаеми представители на УО, моля за ясни разяснения по следните въпроси: 1. В Условия за кандидатстване по настоящата процедура, разходи за СМР за посочени като недопустими. Какво следва да разбираме под недопустими строително-монтажни работи?	18.1. Съгласно § 5, т. 40. от Допълнителните разпоредби на закона за устройство на територията (ЗУТ), „Строителни и монтажни“ са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват.
		2. Предвиждаме да кандидатстваме с иновация, ниво на технологична готовност TRL 4, като за изграждането на опитния образец и развитие на технологията до TRL 6	18.2. Съгласно изискванията на процедурата, в раздел 13.2. Допустими дейности **„извършване на строително-монтажни работи (СМР)…“** е посочено като

		е необходимо извършването на определени строителни дейности, които могат да се квалифицират като СМР; това включва изграждането на фундамент за съоръжението, изграждането на кутия за съхранение на енергия, изграждане на вана и др. В този случай разходи за СМР допустими ли са? 3. В Условия за кандидатстване по настоящата процедура са посочени като допустими разходи за консултантски и еквивалентни услуги. Какво следва да разбираме под "еквивалентни услуги"? Моля, дайте пример за допустими такива разходи.	недопустима дейност и следователно такива разходи са недопустими по процедурата. В рамките на категория разходи II. Единна ставка са допустими Разходи за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) – закупуване на ново оборудване и/или амортизация на съществуващо такова на кандидата и партньора/ите. 18.3. Съгласно условията за кандидатстване по процедурата в категория разход II. Единна ставка се включват като допустими „**Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта”.** Под „еквивалентни услуги“ могат да се разбират услуги, сходни по характер на консултантските услуги в областта на иновациите, които имат пряка връзка с изпълнението и се използват **изключително за целите на проекта**, като съгласно Регламент (ЕС) 651/2014 (ОРГО) „консултантски услуги в областта на иновациите“ означава консултиране, подпомагане или обучение в областта на трансфера на знания, придобиването, защитата или експлоатацията на нематериални активи или използването на стандартите и правилата, които ги уреждат, както и консултиране, подпомагане или обучение за въвеждането или използването на иновативни технологии и решения (включително цифрови технологии и решения). Следва да имате предвид, че разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение са недопустими за подкрепа по настоящата процедура,

			както и всички останали разходи, посочени в раздел 14.3. Недопустими разходи от Условията за кандидатстване.
19.	17.11.2025	Здравейте, 19.1. Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта, до какъв процент от общите разходи са допустими? 19.2. Също така, допустимо ли е по проекта разработването на иновацията или нейното доусъвършенстване и подобрение да бъдат предоставени на друга фирма? Реално фирма "А" предоставя разработването на иновация на фирма "В" за целите на фирма "А".	19.1. За посочените от вас разходи, а именно „**Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта**“ няма заложено изискване в какъв размер да бъдат те като част от допустимите разходи попадащи в категорията разходи II. ЕДИННА СТАВКА в съответствие с чл. 25, пар. 3 на Регламент (ЕС) 651/2014. 19.2. Допустими са разходи за възлагане на услуги, посочени в категория разходи II. Единна ставка: „*Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта*“. Тези разходи следва да попадат в обхвата на следните типове разходи: „*а) разходи за знания и патенти, лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица, необходими за зелените и цифрови иновации/технологии/процес;* *б) разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за зелените и цифрови иновации/технологии/процес*“. Съгласно **Условията за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ) чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б), буква в) буква г) и буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2, т. 3 т. 4 и ал.(2) от ЗУСЕФСУ** по процедурата,

			следва да имате предвид, че изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с реда за определяне на изпълнител от страна на Бенефициента на договорена безвъзмездна финансова помощ (БФП) от Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ). За тези случаи Бенефициентът и партньорите се задължават да прилагат разпоредбите на националното законодателство по отношение на условията и реда за определяне на изпълнител - Глава четвърта ЗУСЕФСУ или Закона за обществените поръчки, когато кандидата или партньора е възложител по ЗОП.
20.	20.11.2025	Здравейте, във връзка с условието за изпълнение на проекта в една категория регион, при хипотеза за кандидатстване с Партньор научна организация – Университет, находящ се в гр. Пловдив, който е филиал на Университет от гр. София и съответно ЕИК на участващата организация ще бъде на организацията от гр. София, но при наличие на подписано споразумение/протокол между Централата и Филиала, че проектът се изпълнява само от филиала в гр. Пловдив с екип от гр. Пловдив и само на територията на гр. Пловдив при водеща организация средно предприятие със седалище град Пловдив, като всички дейности и разходи също се извършват в гр. Пловдив, можем ли да считаме, че е изпълнено условието проектното предложение да се изпълнява на територията на Република България и само в един от двете категории региони, съгласно NUTS 2, а	Определянето на категорията регион, в който ще се изпълнява проектното предложение, се извършва въз основа на информацията, посочена от кандидата в раздел „Основни данни“, т. „Местоположение (Място на изпълнение на проекта)“ от Формуляра за кандидатстване. В това поле кандидатът следва да посочи адрес/и, на който/които ще се реализира проектът, като те трябва да се намират в рамките на един регион за планиране. Например, допустимо е, кандидатът да посочи за място на изпълнение адрес/и в по-слабо развит регион, който ще бъде определящ за категорията регион на проектното предложение, и в същото време да привлече партньор със седалище в регион „В преход“. За допълнителна информация, моля вижте отговор на въпрос № 4.

		именно по-слабо развит регион – Южен Централен Район?	
Дата на разясненията от УО: 03.12.2025 г.			
21.	23.11.2025	Здравейте, Налага се да ви задам въпроса си отново. Това е въпрос № 16, на който сте дали категоричен отговор, но едновременно с това сте направили препратка към отговора на въпрос № 15, но двата отговора си противоречат. Във въпрос № 15 са ви запитали следното: „Когато едно микро предприятие участва то трябва да покрие критериите по 1.1 или не ги покрива - същото би получило 10 точки или 0 точки. Когато едно малко предприятие участва то трябва да покрие критериите по 1.2 или не ги покрива - същото би получило 10 точки или 0 точки. Когато едно средно предприятие участва то трябва да покрие критериите по 1.3 или не ги покрива - същото би получило 10 точки или 0 точки.“ На което вие сте отговорили с обяснението, че „В рамките на критерий „Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023-2024 г.“ от	В отговора предоставен от УО на въпрос 15.2. се посочва, че по критерий „Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023-2024 г.“ от раздел III, т. 1 от критериите за техническа и финансова оценка „*... се предоставят различен брой точки, в зависимост от категорията на предприятието кандидат по процедурата. Различните прагове за микро, малки и средни предприятия имат за цел да отчетат обективните различия в мащаба, организацията и ресурсната обезпеченост на отделните категории предприятия.*“. Също така е пояснено, че „*Приложеният подход отчита реалистичните възможности на различните групи предприятия да поддържат разходи за НИРД, като стимулира по-малките активно да продължат да разработват иновативни продукти и да развиват собствен капацитет за извършване на научно-изследователска и развойна дейност, което съответства за постигане на целите на процедурата и на стремежа за устойчива трансформация*.“, но не и както се твърди в поставения въпрос, че когато едно микро, малко или средно предприятие покрие критериите същото би получило 10 точки или, ако не го покрие - 0 точки. Във въпрос 16 се посочва, че предприятия, които отговарят на категоризацията малки и средни не могат да получат максималния брой точки, при което УО на ПНИИДИТ отговаря утвърдително (Да.) и насочва към отговора на 15.2, където се разяснява, защо това е така. Предвид допълнителните пояснения от Ваша страна, бихме потвърдили разбирането, че в рамките на процеса на оценка по критерий 1. Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023-2024 г. (т. III. Иновативен капацитет на кандидата преди изпълнение на проекта (исторически

		раздел III. „Иновативен капацитет на кандидата преди изпълнение на проекта“ от методиката за оценка на етап „Техническа и финансова оценка“ се предоставят различен брой точки, в зависимост от категорията на предприятието кандидат по процедурата. Различните прагове за микро, малки и средни предприятия имат за цел да отчетат обективните различия в мащаба, организацията и ресурсната обезпеченост на отделните категории предприятия. Приложеният подход отчита реалистичните възможности на различните групи предприятия да поддържат разходи за НИРД, като стимулира по-малките активно да продължат да разработват иновативни продукти и да развиват собствен капацитет за извършване на научно-изследователска и развойна дейност, което съответства за постигане на целите на процедурата и на стремежа за устойчива трансформация.“, т.е. потвдърили сте, че при изпълнение на критерий 1.1., 1.2 или 1.3., всяка категория предприятие би получила 10 т. Тъй като в критериите за оценка НЯМА такава възможност, а предприятията в зависимост от категориите си получават различен брой точки, въпреки че са изпълнили критерии 1.2. и 1.3., моят въпрос е „Моля, да потвърдите правилно ли	данни от периода 2023-2024 г.), съгласно Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура“: - Предприятие със средно списъчен брой на персонала по-малък от 10 човека (**микро предприятие**), в което: Има поне 1 (≥ 1.00) което лице Еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ), които се занимават с НИРД **или** Поне 5% (≥ 5.00%) от оборота се инвестира в НИРД – получава 10 точки; - Предприятие със средно списъчен брой на персонала по-голям или равен на 10 и по-малък от 50 човека (**малко предприятие**), в което: Има поне 3 (≥ 3.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД **или** Поне 10% (≥ 10.00%) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, **или** Поне 5% (≥ 5.00%) от оборота се инвестира в НИРД – получава 8 точки; - Предприятие със средно списъчен брой на персонала по-голям или равен на 50 и по-малък от 250 човека (**средно предприятие**), в което: Има поне 10 (≥ 10.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД **или** Поне 7% (≥ 7.00%) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, **или** Поне 5% (≥ 5.00%) от оборота се инвестира в НИРД – получава 6 точки. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно допустимостта на кандидата, съответствието на проекта с изискванията на Условията за кандидатстване, както и съответния брой точки, който ще бъде присъден по всеки един от критериите за техническа и финансова оценка, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата специфична информация.

		разбирам, че малки и средни предприятия при никакви обстоятелства не могат да получат максималния брой точки.“, на което ви сте отговорили с ДА и сте направили препратка към отговор на въпрос 15, на който сте дали отговор, който абсолютно противоречи на отговора на моя въпрос №16. Ето защо задавам въпроса отново, но този път с пряко рефериране към критериите за оценка: Предприятие със средно списъчен брой на персонала по-малък от 10 човека, в което: Има поне 1 (≥ 1.00) нает лице Еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ), които се занимават с НИРД или Поне 5% (≥ 5.00%) от оборота се инвестира в НИРД. – ПОЛУЧАВА 10 т. Предприятие със средно списъчен брой на персонала по-голям или равен на 10 и по-малък от 50 човека, в което: Има поне 3 (≥ 3.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД или Поне 10% (≥ 10.00%) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или Поне 5% (≥ 5.00%) от оборота се инвестира в НИРД – ПОЛУЧАВА 8 т. Предприятие със средно списъчен брой на персонала по-голям или равен на 50 и по-малък от 250 човека, в което: Има поне 10 (≥	

		10.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД или Поне 7% (≥ 7.00%) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или Поне 5% (≥ 5.00%) от оборота се инвестира в НИРД. – ПОЛУЧАВА 6 т. Моля, потвърдете, че правилно разбираме критериите за оценка и микро предприятията ще получат по този критерий 10 т., малките предприятия 8 т., а средните предприятия 6 т., Това точкуване предизвиква недоумение, както правилно е отбелязано във въпрос №15 „Така направеното точкуване поставя микро предприятията на първо място, на второ малките и на трето средните. А процедурата не е приоритетна за никой от тях, както и бюджетът не е разпределен на категории, а на райони.“ Т.е., правилно ли е разбирането ни, че с така формулирания критерий вие правите допълнителна приоритизация, която насърчава участието на микро фирми в процедурата.	
22.	25.11.2025	Здравейте, моля да потвърдите или коригирате моето разбиране на ваш отговор на въпрос 12/31.10.2025 г., т.1.6 на стр. 17, който казва "...С оглед недопускане на двойно финансиране, една и съща по своя обхват конкретна задача в рамките на допустимите по процедурата разходи I.	В рамките на допустимите по процедурата категории разходи I. „РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ“ са допустими единствено разходите за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) – изследователи, технически персонал и друг квалифициран персонал, участващ пряко в дейностите по проекта за индустриални научни изследвания и за експериментално развитие за кандидата и за партньорите за срока на изпълнение на проекта.

		„РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ“ и II. „ЕДИННА СТАВКА:“, следва да бъде възложена или на външен/ни изпълнител/и, или на персонал, назначен по проекта на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден." Правилно ли разбирам, че висшето училище - партньор може да ангажира единствено представители от академичния си състав, които не работят към момента на стартиране на изпълнение на проекта и няма да работят по други проекти, в рамките на периода на изпълнение на проекта, в случай на одобрение за финансиране? Благодаря предварително за разяснението.	Висшите училища в качеството им на партньори в проектите по настоящата процедура, **могат** да наемат лица от своя академичен състав за работа в даден проект. В отговор на въпрос 16, т.1.6 е посочено, че „*кандидатите/партньорите **могат** да възложат на външен изпълнител (изцяло или частично) дейностите по проекта.*“, както и, че „***на етап изпълнение на проекта, при избора на изпълнител, бенефициентите/партньорите следва задължително да прилагат разпоредбите на националното законодателство по отношение на условията и реда за определяне на изпълнител** - Глава четвърта ЗУСЕФСУ или Закона за обществените поръчки, когато кандидата или партньора са възложител по ЗОП*“. Обръщаме внимание на следното: в Условията за кандидатстване е посочено, че „*Лицата, за които са предвидени разходи за възнаграждения в бюджета на индивидуалните проекти могат да участват в екипа само на един кандидат или само на един партньор*“, което се отнася за проектите по настоящата процедура, и не засяга участието на лицата в други проекти. Също следва да се има предвид, че по процедурата разходите за персонал са недопустими в категория разходи II. ЕДИННА СТАВКА.
23.	25.11.2025	Фирмата ми е в регион Ловеч. Имаме възможност за разработка на иновативен продукт заедно с БАН. Разработките на продукта ще се извършват в София и Бургас. Интересува ме, след приключване на проекта, производството на продукта може ли да става във всеки друг регион, различен от Ловеч или трябва да е в регион Ловеч? И само складирането и реализацията да се извършва от фирмата ми, която е в регион Ловеч? Фирмата ми, а и регионът не	Съгласно Условията за кандидатстване „*Проектните предложения следва да се изпълняват САМО В ЕДНА от горепосочените две категории региони: в преход или в по-слабо развити региони. В случай че във Формуляра за кандидатстване в раздел „Основни данни“, „Местонахождение (Място на изпълнение на проекта)“ кандидатът е посочил, че проектът ще се изпълнява едновременно в регион в преход и в по-слабо развити региони и видно от информацията, представена във Формуляра за кандидатстване, е предвидено изпълнение на дейности и в двете категории региони, то **проектното предложение се отхвърля.***“. В тази връзка Ви препоръчваме да се запознаете с **Приложение 10 „**Списък с регионите за планиране в България и областите, попадащи в тях“.

		разполагат с мощности за производството на продукта	По отношение на втората част на въпроса обръщаме внимание, че по настоящата операция се подкрепя постигане на по-високо ниво на технологична зрялост и преход на иновацията/технологията към нейната комерсиализация, като производството и реализацията на продукт/ите след приключване на проекта няма отношение към обхвата и целите на настоящата процедура.
Дата на разясненията от УО: 08.12.2025 г.			
24.	27.11.2025	Здравейте, Имам следните въпроси по процедурата: 1. Допустимо ли е разработката по проекта да достигне до TRL 7 ""Прототип, демонстриран в операционна среда"" или това по-скоро е извън фокуса на процедурата и TRL 6 е максимално допустимото ниво? 2. По отношение на регионализацията съгласно ИСИС, описана в Приложение 8, как точно са отбелязани приоритетните области за съответния регион - със зелен цвят или с отметка (тикче). Може ли да дадете пример за някоя от административните области, Варна например. 3. В т. 14.2 от Условията за кандидатстване, Раздел I е посочено следното: ""В бюджета, както и в останалите раздели на Формуляра за кандидатстване, НЕ ТРЯБВА да се посочва конкретна информация относно	24.1. По настоящата процедура се допуска разработката по проекта да достигне до TRL 7. 24.2. По отношение на Приложение 8 „Регионализация на тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. на ниво NUTS III за всичките 28 административни области в България“ следва да се водите от отметките (тикчета) по отношение на приоритетните области за съответния регион. За конкретния регион Варна, посочен във Вашият въпрос приоритетни тематични области са „Информатика и ИКТ“ и „Мехатроника и микроелектроника“, както и тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“, която е хоризонтална приоритетна област за всички региони на България. 24.3. В Условията за кандидатстване по процедурата, т.14.2. Допустими разходи, по отношение на представянето на информация за предвидените за наемане изследователи, технически или друг квалифициран персонал НЕ ТРЯБВА да се

		предвидените за наемане изследователи, технически и друг квалифициран персонал като: брой на експертите, които ще бъдат наети, имена, длъжности/позиции, образование, квалификация, професионален опит, продължителност на заетостта по проекта в часове или в човекочасове (нито общо, нито по експерти) и др. под"". Същевременно в Раздел II от същата точка фигурира следния текст: ""Всички планирани разходи, следва да са пряко свързани с финансираните дейности и необходими за постигане на поставените цели, както и ПОДРОБНО описани и обосновани в секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване"". Между двата текста съществува противоречие по отношение на разходите за възнаграждения. За тях не трябва да се посочва конкретна информация съгласно първия текст, а съгласно втория трябва да бъдат подробно описани. Моля, за Вашето становище. Допустимо ли е в секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване разходите за възнаграждения на кандидата/партньора само да се посочат и да се обоснове	посочва конкретна информация за тях. Следва да имате предвид, че съгласно **т.4. План за изпълнение/Дейности по проекта** на Приложение 11 Примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата за всяка дейност, която кандидат и/или партньор/и ще изпълнява/т по проекта, в раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване трябва да се попълни информация в съответните полета, относно: *Организация, отговорна за изпълнението на дейността; Дейност; Описание; Начин на изпълнение; Резултат; Месец за стартиране на дейността; Продължителност на дейността; Поле „Стойност*”. В поле ВАЖНО от същото Приложение 11 се посочва, че „*Кандидатът следва да добави, всяка дейност, която предвижда в проектното предложение като натисне бутона „Добави“ и попълни съответните полета за всяка от планираните дейности*“. Това е валидно и за Партньора/ите. Посочените дейности трябва да са обвързани със съответната дейност и категория **I. Разходи за персонал.** Категорията разходи **II. Единна ставка** е възможност, която е обвързана с категория **I. Разходи за персонал** и за тях се отнася посоченият от Вас текст „*Всички планирани разходи, следва да са пряко свързани с финансираните дейности и необходими за постигане на поставените цели, както и подробно описани и обосновани в секция 4 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване*“. В допълнение, обръщаме внимание, че предвид изпълнението на изискването проектите да включват подходяща комбинация от дейности за разработване на технологии и валидирането им, повишаване на нивото на технологична зрялост, в Условията за кандидатстване в раздел 13.1. Допустими дейности е посочено, че „*кандидатите следва да представят Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6), и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7), които се попълват по образец и се представят на български и английски език*“, където в **т.3.**

		необходимостта от тях, без да се описват подробно и конкретно?	**Качество на изпълнението на Приложение 6** следва да се направи обосновка на екипа за изпълнение на проекта, мотивация на партньорите да работят съвместно за неговото реализиране, както и необходимите човеко-месеци за изпълнение на проекта, в това число и тяхното разпределение по дейности и партньори.
25.	27.11.2025	Здравейте! По отношение на единната ставка за допустими разходи ""Разходи за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) – закупуване на ново оборудване и/или амортизация на съществуващо такова на кандидата и партньора/ите"" в Условията за кандидатстване се съдържа следният пояснителен текст: ""Разходите за инструменти и оборудване са допустими само в степента и за времето, през което те са използвани за проекта"". Означава ли това, че при закупуване на ново ДМА в бюджета се вписва единствено амортизационната му ставка за 1 година например (а не цялата стойност на закупеното оборудване) или даденото пояснение се отнася единствено за съществуващо оборудване, използвано за целите на проекта?	По процедурата в категорията **II. Единна ставка, „Разходи за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) – закупуване на ново оборудване и/или амортизация на съществуващо такова на кандидата и партньора/ите**“ са допустими разходи, както за закупуване на ново оборудване, така и амортизация на съществуващо такова на кандидата и на партньора/ите.
26.	27.11.2025	Здравейте, имам три въпроса: 1) В продължение на примера, демонстриран във ваш отговор на въпрос 6 от 27.10.2025 г., при добавяне на бюджет за партньор със същите стойности (Разходи за персонал 1000	26.1) В допълнение на отговор на въпрос № 6, следва да имате предвид, че по настоящата процедура разходите за Партньора се предоставят в режим „непомощ“, което е посочено в раздел 14.2. Допустими разходи от Условията за кандидатстване. Приложимият интензитет на БФП за Партньора/ите е 100%. В тази връзка, моля да се запознаете в детайли с раздел 16. Приложим режим на държавни помощи, т. II. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ „НЕПОМОЩ“ ЗА ПАРТНЬОРА, както и т.4. План за

		лв. и 400 лв., разходи, формирани с единна ставка 40%), след прилагане на интензитет на финансиране 100% за партньор ВУ, максималният общ размер на публичното финансиране надвишава 80%, което е в разрез с критерий 4 от Група IV. Финансови ограничения и ограничения, произтичащи от УК и интензитет на помощта. Гледам в раздел 7. Бюджет (в лева) от формуляра за кандидатстване, ред ""Общо"", колона ""Общо БФП"". Разписах бюджет за партньор в размер 1/4 (Разходи за персонал 250 лв. и 100 лв от единна ставка) от бюджета на кандидата и отново % на публичното финансиране надвишава 80%. Въпросът ми е в рамките на вашия пример, какви са стойностите за партньор в бюджетни редове Разходи за персонал и Разходи на база единна ставка, при които критерий 4 от групата на финансовите ограничения ще бъде изпълнен?	изпълнение/Дейности по проекта и т. 7 Бюджет от Приложение № 11 Примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектни предложения по процедурата. Моля обърнете внимание, че при попълване на разходи за възнаграждения от раздели от 1 до 4, следва да се попълват аналогично и разходите от раздели 5 до 8. (единна ставка) в раздел „Бюджет“, от Формуляра за кандидатстване, като същите следва да се разпределят съответно за Кандидата и за Партньора с приложимите интензитети за всеки един от тях. Следва да се отчита, че максималният общ размер на публичното финансиране се разглежда поотделно за Кандидата и за партньора и не следва да надвишава максимално допустимия за всеки един от тях поотделно а не като общо сумиран осреднен процент.
		2) Има ли задължителен характер или отношение към настоящата процедура, наличие на и форма на ангажимент на екипа на кандидата към момента на одобрение на	26.2) Съгласно условията на настоящата процедура няма поставено изискване експертният екип на кандидата да бъде назначен по проекта преди подаване на проектното предложение и следователно към момента на одобрение на проектното предложение. В допълнение следва да се има предвид, че съгласно т. 14.3. „Недопустими разходи“ разходи за възнаграждения на граждански договор са недопустими.

		проектно предложение (трудов или граждански договор)? 3) Експертният екип на кандидата задължително ли да бъде в трудови или други допустими от законодателството правоотношения с кандидата, към момента на подписване на АДБФП, или процедурата допуска стартиране на трудово правоотношение със стартиране на изпълнението на проект, без така описаната хипотеза да води до промяна на категорията МСП за кандидата?	26.3) Работата на експертния екип, назначен по трудово правоотношение и свързан с изпълнението на дейностите по проекта по настоящата процедура може да стартира след официалното подаване на проектното предложение. Съгласно т.13.2. от Условията за кандидатстване, недопустими по процедурата са дейности, чието изпълнение е започнало преди подаване на проектното предложение (Съгласно дефиницията за „започване на работата по проекта“ по чл. 2, параграф 23 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014).
27.	28.11.2025	Питането във въпрос номер 17 е дали проектът трябва да стартира най-малко от ТРЛ 3/4 и да достигне до ТРЛ 6, т.е. дали преди разработването на проекта нивото трябва да е ТРЛ 3/4 или трябва да се покаже, че разработването на проекта, т.е. резултатът от него ще доведе до ТРЛ 3/4, като се очаква да се разясни как за в бъдеще ще достигне ТРЛ 6.	Във връзка с отговор на въпрос 17.3, следва да се отбележи, че съгласно Критерии и методология я за оценка на проектни предложения - Приложение 9 от Условията за кандидатстване, по критерий **3. Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6** се допуска кандидатстване с ниво на технологична готовност по-ниско от TRL 3. При всички случай, обаче, в рамките на срока на изпълнение на дейностите по проекта технологията/иновацията следва да достигне ниво на технологична готовност TRL 5/6.
28.	29.11.2025	Правилно ли е разбирането, че има разлика между ефективно сътрудничество, при което страните в него определят заедно обхвата на съвместния проект и го бюджетират и изпълняват заедно като БЕНЕФИЦИЕНТ и	Да, има разлика. Наличието на „ефективно сътрудничество“ произтича от изискванията на Регламент 651/2014 (ОРГО) и се отнася към възможността за получаване ма „бонуси“, свързани с повишаване на интензитета на БФП за кандидата при изпълнение на условията, заложени в чл. 25 „Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност“. Изискването за задължително

		ПАРТНЬОР и ПАРТНЬОРСТВО, съгласно задължителното изискване в т.11.5. от Условията за кандидатстване, при което партньорство не се изисква ефективно сътрудничество. Ако няма разлика, то т.10.2.1) от Условията за кандидатстване е винаги изпълнена, понеже ефективното сътрудничество е задължително. Какви документи за сътрудничество се очаква да се представят ? Как и къде при оценката се определя, че е изпълнено задължителното условие за партньорство ? И ако не е изпълнено, проектното предложение отхвърля ли се, като едновременно в критериите за оценка се дават нула точки, ако липсва план за партньорство или документи за сътрудничество ?	партньорство по проекта включва „ефективно сътрудничество“, доколкото ефективното сътрудничество се изисква във връзка с приложимите правила за държавни помощи по процедурата. Задължителното партньорство се оценява съгласно *Критерий 12. Кандидатът изпълнява проекта в партньорство с научна организация/висше училище* от Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедурата. Основните източници на информация по този критерий са следните: - *Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение 4)/Формуляр за кандидатстване, раздел „Е-Декларации”* - *Декларация при кандидатстване на кандидата (Приложение 2);* - *Декларация при кандидатстване на партньора (Приложение 3);* - *Формуляр за кандидатстване, раздел „Данни за партньори”;* - *Формуляр за кандидатстване, раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение”.* В бележка под линия е посочено, че „*При извършване на оценката следва да се разглежда информацията представена във Формуляра за кандидатстване и приложените към него документи в цялост, както и становището от независим оценител*“.
Дата на разясненията от УО: 15.12.2025 г.			
29.	04.12.2025	Допустимо ли е участие като партньор на висше училище/университет от страна членка на ЕС?	Не е допустимо. Съгласно раздел 12. от Условията за кандидатстване за допустими партньори са определени Акредитирани български висши училища, посочени в регистъра на висшите училища https://rvu.nacid.bg/home, поддържан от Националния център за информация и документация (НАЦИД), който е определен да поддържа този регистър на основание чл. 10, ал. 2, т. 3, а) от Закона за висшето образование (ЗВО).
30.	05.12.2025	Здравейте, налага се да преформулирам въпрос 22, тъй като отговорът не носи яснота	Академичният състав на партньора, който се предполага че ще работи по проекта може да бъде ангажиран само в един проект по настоящата процедура.

		и конкретика, която търся. Контекстът е следният: академичният състав, който се предполага, че ще работи по изпълнение на проекта, е ангажиран във висшето училище на основен трудов договор, на 8 часа. Вие залагате минимум 4 часа на ден за ангажимента по проекта, което не оставя свободни часове за работа по други проекти. Въпросът ми е дали може академичен състав да бъде ангажиран на по-малко от 4 часа на ден, само в един проект по настоящата процедура?	В допълнение на разяснение в т.1.6., дадено на въпрос № 12, следва да имате предвид, че дадения отговор е когато се наема персонал по проекта по **основен трудов договор**. В този случай персоналът се наема за минимум 4 часа на ден. Академичния състав, зает по проекта **на допълнителен трудов договор** може да бъде ангажиран и за по-малко от 4 часа на ден при спазване на изискванията на чл. 113 от Кодекса на труда.
31.	08.12.2025	Във връзка публикуваните на 10.10.2025 г. документи по процедура BG16RFPR0021.010 – Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация и във връзка с чл. 26, ал.8 и ал. 9 от ЗУСЕССУ, моля за разяснения във връзка с процедурата по следният въпрос: 1. Моля да поясните какъв процент от допустимите разходи могат да са за кандидата и какъв процент за партньора. Има ли изисквания за разпределение на разходите кандидат партньор? 2. Има ли изисквания към споразумението между научната организация и кандидата и ако да какви са?	31.1. Моля запознайте се с отговор 17.2. 31.2. Партньорите – научни организации нямат ангажимент за сключване на споразумение с кандидатите МСП. По процедурата партньорите заедно с кандидатите са страна по административния договор за предоставяне на БФП

			(АДПБФП), който ще бъде сключен с Управляващия орган в случай на одобрение на проектното предложение, и в този смисъл правата и задълженията на партньорите се регламентират от АДПБФП.
32.	08.12.2025	Здравейте, Имам два въпроса относно един от критериите за оценка по процедурата и по-конкретно за свързания с него план за сътрудничество с научноизследователска организация/висше училище: 1/ Може ли да предоставите малко повече информация за този документ - каква да бъде формата му, какви минимални реквизити следва да съдържа, каква информация, според Вас, трябва да има в този план и т.н.? 2/ Съществува ли някаква връзка (пряка или косвена) между този критерий и изискването за наличие на ефективно сътрудничество с цел увеличаване на интензитета на помощта с 15%?	32.1/ Необходимата информация за оценката по критерий **2. Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище** следва да се посочи в ***Приложение 6 „Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост“*** **и** ***Приложение 7 „Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация“***. Приложенията съдържат структура и таблици, и се попълват от кандидатите със съответната необходима за оценката информация, като се прилагат се към Формуляра за кандидатстване в ИСУН. 32.2. Наличието на „ефективно сътрудничество“ произтича от изискванията на Регламент 651/2014 (ОРГО) и се отнася към възможността за получаване на „бонуси“, свързани с повишаване на интензитета на БФП за кандидата при изпълнение на условията, заложени в чл. 25 „Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност“. Критерият **2. Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище** служи за оценка на плана, чрез който кандидатите – МСП в сътрудничество с техните партньори по проекта – научни организации/висши училища ще работят за постигане на целите на проекта и процедурата за достигане на по-високо ниво на технологията, която се стремят да развият.

33.	09.12.2025	1. Институтът ни ИОХЦФ-БАН е партньор към Центъра за компетентност „Чисти технологии“, създаден с Европейска подкрепа и финансиране. За заложената разработка ще се ползва скъпата апаратура, закупена от Центъра. В указанията е написано, че партньорите може да са и Центрове за компетентност. ЦК е съставен от 8 партньори. В предложения проект ще участва само един партньор, а не всички партньори, защото нямат тази компетентност. Допустимо ли е да се напише като Партньор в проекта ИОХЦФ-БАН, партньор към ЦК? 2. В „Бюджет” не сме заложили „експериментално развитие“, защото достигаме до TRL5. Това допустимо ли е?	33.1. Да, допустимо е ИОХЦФ-БАН да бъде партньор по проекта и да отбележи, че участва в качеството си на организация към Центъра за компетентност „Чисти технологии“. 33.2. Условията за кандидатстване по процедурата допускат залагането на дейности и разходи за експериментално развитие **и/или** за индустриални научни изследвания, като следва да се има предвид, че „**При описание на дейностите в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“ във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат за всяка дейност в кой от посочените типове изследвания попада, както и да обвържат дейността със съответния бюджетен ред в проекта**“. Моля да имате предвид, че окончателно решение относно допустимостта на кандидата/партньора и съответствието на проекта с изискванията на Условията за кандидатстване, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата специфична информация.

		3. Ако фирмата е микропредприятие и участва с партньор научна организация, има ли ограничение за максималната сума, заложена за проекта? Сумата 1,5 милиона за всички предприятия ли се отнася, и за микропредприятия ли? Допустими ли са 650 хил. лв. общо за двамата участници?	33.3. Няма такова ограничение. В **раздел 9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект** от Условията за кандидатстване **са посочени валидните за всички проектни предложения** минимален и максимален размер на БФП, независимо от категорията предприятие (микро, малко или средно) на кандидата.
		4. Къде се залагат средства за конференцията в бюджета?	33.4. Така зададеният въпрос е неясен. По настоящата процедура няма предвидена отделна категория дейности и разходи за провеждане на конференции. Допустимите разходи по процедурата са посочени в раздел 14.2. от Условията за кандидатстване.
		4.1. Трябва ли в ДЕЙНОСТИ да се отбележи бройки патенти, конференции, публикации и т.н.?	33.4.1. При подготовка на своите проектни предложения, **Кандидатите попълват допустимите дейности в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване, както и в Приложение 6: Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост и Приложение 7: Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация, които *се представят на български и английски език***. В тези приложения се включва информация и обосновка по отношение на предвидените дейности, в това число всички свързани, допълнителни и необходими дейности, етапи и др. под. в подкрепа на достигането до по-високи нива на технологична готовност.
		5. Трябва ли в ДЕЙНОСТИ да се опише конкретно каква апаратура и консумативи да се закупят, сума и бройки или общо да се напише консумативи и химикали?	33.5. Моля вижте отговор 33.4.1. В допълнение, при закупуването на нова апаратура по проекта, следва да имате предвид, че тя трябва да бъде описана в Приложение 6: Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост и Приложение 7: Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация, както и да се обоснове нейната необходимост за изпълнението на дейностите по проекта, като се изброява

			единствено вида на съответната апаратура. По отношение на консумативите, не е необходимо да се конкретизират, по вид и брой.
		6. По „Бюджет“ по Дейности посочваме какви суми са за персонал, което да е съобразено с единичен разход за почасово възнаграждение в размер на 40 лв. на час. Къде се посочва повече информация за капацитета на Екипа? В Приложение 6 ли?	33.6. Информация за капацитета на екипа по проекта следва да се посочи в съответните полета от Приложение 6: Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост.
		7. т.5-8. Единна ставка в размер на 40% от допустимите преки разходи за персонал – тук се залагат средствата за консумативи и химикали и други разходи за изпълнение на съответната дейност. Тези разходи ли да са 40% от разходите за възнаграждения на персонал по съответната дейност?	33.7. Да, Категорията разходи II. Единна ставка представлява 40 % от допустимите преки разходи за персонал за покриване на останалите допустими разходи за индустриални научни изследвания и/или експериментално развитие съответно за КАНДИДАТА и ПАРТНЬОРА и включва следните допустими разходи: • Разходи за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) – закупуване на ново оборудване и/или амортизация на съществуващо такова на кандидата и партньора/ите; • Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта; • Оперативни и режийни разходи, в т.ч. разходи за материали, консумативи В категорията разходи Единна ставка, посочени в раздел 14.2. Допустими разходи от Условията за кандидатстване, могат да се предвидят разходите за консумативи и химикали, и други разходи за изпълнение на съответната дейност.

		8. В случай, че за съответния партньор е посочен съответния публичен регистър, като източник на информация необходимо ли е да се прикачат документите: устав, учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, или друг документ за всеки партньор, прикачени в ИСУН 2020?	33.8. В случай, че информацията за партньора е налична в публичен регистър, то обстоятелствата за съответния партньор ще се проверяват по служебен път. При необходимост оценителната комисия може да изиска представяне на тези документи и чрез кореспонденция в ИСУН.
		9. Къде се описва План за външно възлагане в „Бюджет“?	33.9. Предвид, че разходите по процедурата са опростени, в проектното предложение не се изисква План за външно възлагане, както и описание на процедури за възлагане на избор на външен изпълнител, но след подписване на договор за безвъзмездна финансова помощ, същите следва да бъдат проведени при спазване на Глава IV от ЗУСЕФСУ или ЗОП.
		9.1. В Дейностите се посочва какво ще се възложи, но пишат ли се точно какви средства и повече информация?"	33.9.1. Моля запознайте се с отговори 33.4.1. и 33.9.
Дата на разясненията от УО: 22.12.2025 г.			
34.	10.12.2025	"Здравейте, Имаме следните въпроси: 1. Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.“, се дава приоритет, в случай че са представени доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП,	34.1. На етап кандидатстване доказателствата за патентноспособност (заявени или издадени патенти, включително международни, както и други релевантни документи, удостоверяващи съществуващи разработки/патенти на МСП) не са задължителни за прикачване като отделни файлове. Необходимата информация за оценката по критерий **3. Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес** се описва детайлно в Приложение 6 Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите

		насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации. – тези документи следва да се подават на етап кандидатстване ли или само се описват в съответните Приложения? 2. Тематична област “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика” –следва ли да се разбира, че в тази област ще попаднат всички икономически дейности, които прилагат чисти технологии и кръгова икономика? 3. Код по КИД 2008 - 10.89: Производство на други хранителни продукти, некласифицирани другаде. Дейността ни НЕ е свързана с производство на яйчни продукти и яйчен албумин – В област Стара Загора допустим ли е, предвид регионализацията на ИСИС 2021-2027? Може ли да се счете, че попада в Тематична област “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика”? 4. При авансово плащане - банкова гаранция се предоставя само от кандидата МСП или и от партньора?	стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост, Приложение 7 и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация и приложимите полета от Формуляра за кандидатстване. Информацията за патентноспособността следва да бъде описана в посочените приложения, като кандидатът носи отговорност за нейната достоверност. В случай на установени нередовности, оценителната комисия може да изиска представяне на допълнителна информация от кандидата, като определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица.. 34.2. Съгласно т.2) от раздел 13.1. „Допустими дейности:“ от Условията за кандидатстване изпълнението на проекта и предвидените в него дейности следва да имат принос към поне ЕДНА от тематичните области на ИСИС 2021-2027 г. В тази връзка Самото прилагане на „чисти“ или „зелени“ практики в рамките на дадена икономическа дейност не е достатъчно, ако проектът не адресира конкретни цели и направления на тематичната област. 34.3. Кандидатът следва в проектното предложение да обоснове съответствие на предлаганата технология, а не на икономическата дейност по КИД 2008, която ще постигне по-високо ниво на технологична зрялост с приоритетите и специфичните направления, заложени в съответната тематична област и подобласт на ИСИС. Допълнителна информация в тази насока се предоставя от Кандидата и партньора в допълнително поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. В този смисъл, преценката дали даден проект попада в съответното приоритетна област и подобласт на ИСИС ще се извършва индивидуално за всеки проект от оценителната комисия, която ще разполага с необходимата информация предоставена в рамките на Формуляра за кандидатстване и приложенията към него. 34.4. По процедурата Банкова гаранция (оригинал) за авансово плащане задължително се предоставя от кандидата МСП. В допълнение вижте отговор на въпрос 5 т. 1.

35.	10.12.2025	"Здравейте, Персонал по проекта само на трудов договор ли може да бъде нает и само за не повече от 4 работни часа на ден ли? Благодаря!"	Моля, запознайте се с отговор на въпрос 30.
36.	10.12.2025	"Моля за пояснение. Съпоставимост между претеглената стойност на EBITDA за 2023 и 2024 г. на кандидата и стойността на общите допустими разходи по проекта за кандидата, изчислени по формулата, са следните : код (15000) - (код (10000) + (10410) 2023 2024 26 116 Как се определя Общият допустими разходи по проекта, за да получи оценка 5 точки? В общия разход ли са включени средствата и за бенефициент и партньор?"	По критерий 3. Съпоставимост между претеглената стойност на EBITDA за 2023 и 2024 г. на кандидата и стойността на общите допустими разходи по проекта за кандидата, се вземат предвид: • Претеглената стойност на EBITDA за 2023 и 2024 г. на кандидата И • Стойността на заявените общи допустими разходи по проекта (в хил. лв.) за Кандидата. Съответно се получават 5 точки, ако претеглената стойност на EBITDA за 2023 и 2024 г. на кандидата се умножи по 3 и получената стойност е по-голяма от стойността на заявените общи допустими разходи по проекта (в хил. лв.) за Кандидата. За оценката на този критерий се взема стойността на заявените общи допустими разходи по проекта (в хил. лв.) за Кандидата, без тези за партньора.
37.	11.12.2025	"Уважаеми екип на УО, Във връзка с проведен информационен ден по процедура BG16RFPR002-1.010 „Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация“ на 10.12.2025 г., в случай на възможност, моля да осигурите запис на събитието за заинтересованите лица, които не са имали възможност да участват в информационния ден.	Информация за проведеният на 10.12.2025 г. информационен ден по процедурата, както и изнесената презентация можете да намерите на адрес: https://www.mig.government.bg/programa-nauchni-izsledvaniya-inovaczii-i-digitalizacziya-za-inteligentna-transformacziya/novini-proczeduri-po-pniidit/bg16rfpr002-1-010-zeleni-i-czifrovi-partnorstva-za-inteligentna-transformacziya/ Министерството на иновациите и растежа планира да проведе втори информационен ден по процедурата на 13 януари 2026 г.

		Благодаря."	
38.	12.12.2025	"Здравейте, Моля за отговор на следните въпроси по процедура BG16RFPR002-1.010 Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация: 1. Може ли дейностите е, което разполага и може да предостави безвъзмездно за ползване необходимата инфраструктура? Кандидатът и партньора нямат подходящите условия. Ако това е възможно, местоположението на този обект ли се посочва в раздел „Основни данни“, т. „Местоположение (Място на изпълнение на проекта)“ от Формуляра за кандидатстване? 2. Предвиждаме разходи за персонал и за партньора в рамките на допустимите 60%. Отделно, могат ли в рамките на Единната ставка в размер на 40 % да се възлагат на същата научна организация – партньор по проекта, и други необходими консултантски /еквивалентни услуги? 3. Може ли гражданин на трета страна извън ЕС да бъде назначен на трудов договор и съответно да се предвидят разходи за персонал за лицето?"	38.1. Не е допустимо дейностите да се осъществяват при друго предприятие, независимо, че се намира на територията на същия регион за планиране. С проектното предложение по настоящата процедура се извършват дейности и разходи в посока постигане на по-високо ниво на технологична готовност на предложена от Кандидата и партньора технология, като в рамките на проекта следва да се създадат необходимите условия за това, а не да се ползва капацитет на трети страни. 38.2. Не е допустимо Партньора да възлага на себе си консултантски или еквивалентни услуги в рамките на допустимите разходи, представляващи Единна ставка в размер на 40 %. Разходите, които партньорът извършва във връзка с участието си в проекта, следва да бъдат ясно разграничени и планирани в съответните бюджетни категории, при спазване на ограниченията, заложени в т. 14.2. Допустими разходи от Условията за кандидатстване. 38.3. Гражданин на трета страна извън ЕС може да бъде назначен на трудов договор и за него да бъдат предвидени разходи за персонал, при условие че са спазени всички приложими изисквания на националното и европейското законодателство, включително: • наличие на валидно право на пребиваване и работа в Република България; • законосъобразно сключен трудов договор; • реално участие на лицето в изпълнението на проектните дейности.

			Разходите за персонал са допустими, ако са пряко свързани с изпълнението на проекта, икономически обосновани и надлежно документирани, независимо от гражданството на наетото лице.
39.	12.12.2025	"Здравейте, Моля за отговори на следните въпроси: 1. По какъв начин на етап изпълнение на проектите се планира да се съгласува назначаването на персонала по проектите от страна на кандидата/бенефициента и на партньора, при условие че лицата не се назовават на етап кандидатстване? В случай че кандидатът/бенефициентът и партньорът планират персонала по проекта да бъде от лица, които са текущи служители на съответната организация, УО ще изисква ли обосновка и в какъв формат? 2. Във връзка с подготовката на Приложение 6, Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост, по отношение на раздел 3, буква а Екип – какво е необходимо да се опише в този раздел – профили на експерти (опит, квалификация и функции във връзка с разработването на иновацията) или информация за конкретни лица (при условие, че тази информация не следва да се представя на етап кандидатстване съгласно Условията за кандидатстване)? 3. Моля по отношение на определенията за „експериментално развитие“ и „индустриални	39.1. Съгласно т. 14.2 Допустими разходи от Условията за кандидатстване по настоящата процедура се прилагат опростени варианти на разходите: разходи за персонал, които се финансират под формата на единичен разход за почасово възнаграждение, съгласно чл. 53, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ. За възстановяването на тези разходи към исканията за междинно/окончателно плащане е необходимо да бъдат представени доказателства за постигнати конкретни крайни резултати. Във връзка с разходите за персонал кандидатите следва да приложат следните документи: Трудови договори/ допълнителни споразумения към трудови договори на наетия персонал, придружени от: · Длъжностни характеристики за заеманата позиция/ длъжност. · Уведомления/ справки издадени от НАП, съгласно задължението по чл. 62, ал.3 от Кодекса на труда. · Автобиографии на лицата и изискуемите документи, доказващи опит и квалификация. · Таблица във връзка с разходите за възнаграждения на наетия по проекта персонал (Приложение 24 към Условията за изпълнение), в т.ч. документи доказващи изпълнението. - Декларация за участие в изпълнението на проект (Приложение 25 към Условията за изпълнение). Въз основа на посочените документи УО на ПНИИДИТ ще извършва необходимите проверки.

		научни изследвания“, които са съгласно буквален цитат на определенията, използвани в Регламент 651/2014 г., да потвърдите, че описанията (определения и примери) в Наръчника на Фраскати, публикация на ОИСР (https://www.oecd.org/en/publications/frascati-manual-2015_9789264239012-en.html) в Глава 2 по отношение на „applied research“ съответстват на концепцията за „индустриални научни изследвания“, а на “experimental development” съответстват на „експериментално развитие“ за целите на процедурата. 4. Във връзка с отговор на въпрос 24.1, че е допустимо ниво на технологична готовност TRL 7 при завършване на проекта: 4.1. По какъв начин това се отразява на оценяването на критерий II.3 „Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6.“ 4.2. Във връзка с посоченото в Раздел 2 и Раздел 8.3 от Наръчника на Фраскати (вж. въпрос 3) по какъв начин ще бъде оценявано нивото на технологична готовност спрямо вида на развойната дейност (индустриални научни изследвания или експериментално развитие) на проектните предложения по процедурата? Моля за конкретни критерии, а не препратка към окончателно решение на Оценителната комисия, защото членовете и трябва да разполагат с точни инструкции за начина	39.2. В Приложение 6 Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост от Условията за кандидатстване в раздел 3, буква „а“ Екип е необходимо да се опишат длъжностите на експертите, които ще са необходими за изпълнение на проекта за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост на предвидената по проекта технология. Не е необходимо да се предоставя информация с имена за конкретни лица. 39.3. В рамките на процедурата се прилага Регламент (ЕС) № 651/2014, като за целите на допустимостта, класифицирането и оценката на дейностите се използват единствено определенията за „индустриални научни изследвания“ и „експериментално развитие“, дадени в посочения регламент, както са възпроизведени в Условията за кандидатстване. Наръчникът на Фраскати (OECD Frascati Manual) представлява международен методологически документ със статистически и аналитичен характер и не е нормативен акт, приложим пряко в рамките на процедурата. Същият не поражда права или задължения за Управляващия орган и не се използва като официален източник при преценката на допустимостта или при оценяването на проектните предложения. 39.4.1. За получаване на максималния брой точки по критерий II.3 се изисква проектното предложение да предвижда и обосновава постигане най-малко на ниво на технологична готовност TRL 5/6 към завършване на проекта, при наличие на адекватен и реалистичен план за валидиране и технологично съзряване. Критерият цели да гарантира минимално изискуемо ниво на технологична зрялост (TRL 5/6), като постигането на по-високо TRL ниво се счита за допустимо и приемливо, при условие че е надлежно аргументирано и съответства на целите и дейностите на проекта. В случаите, когато проектът предвижда да постигне по-високо ниво на технологична готовност – включително TRL 7, това не води до намаляване на оценката, като в тези случаи кандидатът също получава посочения брой точки, съобразно подкритериите за получаването им.

		на оценка, които трябва да бъдат публично оповестени и за кандидатите. Благодаря Ви за отговорите."	39.4.2. Съгласно т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условията за кандидатстване *Проектите следва да включват подходяща комбинация от дейности за разработване на технологии и валидирането им, повишаване на нивото на технологична зрялост до жизнеспособна демонстрационна технология в предвидената област на приложение В изпълнение на изискването проектите да включват подходяща комбинация от дейности за разработване на технологии и валидирането им, повишаване на нивото на технологична зрялост, кандидатите следва да представят Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6), и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7), които се попълват по образец и се представят на български и английски език.* Посочените приложения ще бъдат оценени в рамките на етап „Техническа и финансова оценка“. В т. 22 Критерии и методика за оценка на проектните предложения: от Условията за кандидатстване се пояснява, че за *приоритизирането на проектите по критерий II, т. 3 и 4 и критерий III т. 2 и 3 от Критерии и методология за оценка (Приложение 9), УО на ПНИИДИТ ще използва външни оценители съгласно разпоредбите на ПМС 23/2023, одобрени в проведения Централизиран конкурс за избор на външни оценители и/или в базите данни от експерти на Европейската комисия“. Външните оценители изготвят становище по приложимите критерии по образец, като попълват Оценка от помощник-оценител (Приложение 9А от Условията за кандидатстване).* В тази връзка, оценяването на нивото на технологична готовност (TRL) не се извършва въз основа на Наръчника на Фраскати, а в съответствие с Условията за кандидатстване, Методиката за оценка и приложимите определения по Регламент (ЕС) № 651/2014. Кандидатите самостоятелно и изрично обосновават в проектното си предложение: • изходното ниво на технологична готовност (начален TRL); • планирания напредък по време на изпълнението на проекта;

			• целевото ниво на технологична готовност (краен TRL), което следва да бъде в допустимия обхват, определен в Условията за кандидатстване. Обосновката следва да бъде подкрепена с ясно описание на планираните дейности, резултати, прототипи, тестове, демонстрации и други елементи, съответстващи на вида развойна дейност (индустриални научни изследвания или експериментално развитие), както е дефиниран в Регламент (ЕС) № 651/2014.
Дата на разясненията от УО: 29.12.2025 г.			
40.	16.12.2025	1. Възможно ли е проектното предложение да достига като резултат до ниво TRL9 ? Ако отговорът е "ДА", то ще се оценява само дали е представен ясен, логически структуриран и реалистичен план за достигане само до ниво TRL 6 или и за следващите нива ? Очакванията са само до ниво TRL 6. 2. На стр. 33 в Критериите за оценка се казва, че Проектните предложения ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по раздел I „Иновативност и приложимост на подкрепяната иновация“. Къде е този раздел ?	40.1 В рамките на процедурата не се подкрепят проекти, на ниво TRL 9 - Изпробвана система в операционна среда. Ако в проектното предложение е описана перспектива за последващо развитие до TRL 9 (напр. в контекста на комерсиализацията), това може да бъде споменато, но оценителите ще разглеждат и оценяват само доколко е убедително планирано достигането до TRL 6. В допълнение моля вижте и отговора на въпрос 27. 40.2. При посочване на името на раздел I. от Критериите за техническа и финансова оценка е допусната техническа грешка. Видно от Приложение 9 към Условията за кандидатстване, Коректното наименование на посочения раздел е „Финансова стабилност на предприятието преди изпълнението на проекта“. В тази връзка разяснението на стр. 33 от Критериите за оценка относно проектни предложения, които са получили еднакъв средноаритметичен брой точки на етап „Техническа и финансова оценка“, следва да се чете като *„ ...Проектните предложения ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по раздел I Финансова стабилност на предприятието преди изпълнението на проекта“.*

41.	17.12.2025	1. Задължително ли е залагането на "единна ставка" в бюджета на проекта и може ли да бъдат заложени единствено I.РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ? 2. Каква е разликата между двете допустими дейности: - Дейностите за тестване, съзряване и утвърждаване на иновативни технологии/продукти в областта на зелените и цифровите решения; - Дейностите за утвърждаване на новата технология/продукт/процес в т.ч. и чрез прототипиране, моделиране потребителски тестове и други тестове за валидиране; Има ли взаимосвързаност между заложената дейност и вида изследвания: индустриални научни изследвания и експериментално развитие? Например, ако разработваната иновация спада към индустриални научни изследвания да следва да се заложи дейност "тестване, съзряване и утвърждаване на иновативни технологии/продукти в областта на зелените и цифровите решения" и ако разработваната иновация спада към експериментално развитие да се залага дейност "утвърждаване на новата технология/продукт/процес в т.ч. и чрез прототипиране, моделиране потребителски тестове и други тестове за валидиране"?	41.1 Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата допустими, а не задължителни са Разходи за персонал и Единна ставка. В този смисъл проектът може да бъде подаден с предвидени от кандидата единствено Разходи за персонал. 41.2. Посочените допустими дейности следват етапите на технологията, която ще бъде развивана в рамките на проекта. По отношение на „Дейностите за тестване, съзряване и утвърждаване на иновативни технологии/продукти в областта на зелените и цифровите решения“ по същество са дейности, насочени към доказване на научно-техническата осъществимост и повишаване на технологичната зрялост, когато технологията все още не е стабилна и напълно дефинирана. Тази дейност е по-присъща за по-ранните нива на технологична готовност. По отношение на „Дейности за утвърждаване на новата технология/продукт/процес в т.ч. и чрез прототипиране, моделиране потребителски тестове и други тестове за валидиране“, това са дейности, при които технологията вече е дефинирана, а фокусът е върху демонстриране, валидиране и пригодност за реално приложение. Тази дейност е по-присъща за по-напредналите нива на технологична готовност. Условията за кандидатстване по процедурата не залагат изисквания относно взаимосвързаност между дейностите по проекта и вида изследвания. Допустимо е да се предвидят дейности във всеки от типовете изследвания - „индустриални научни изследвания“ ИЛИ „експериментално развитие“, но една дейност следва да се отнася само за един тип изследвания, тъй като за разходите за нея следва да се посочи приложимия интензитет на помощта. При формулиране на дейности по проекта е необходимо да се спазват изискванията на раздел 13.1. от УК., като препоръчваме да се изхожда от текущото ниво на технологична готовност (TRL): при TRL 3–4 акцентът е върху дейности по тестване, съзряване и утвърждаване на концепцията, а при TRL 4–6 – върху прототипиране, моделиране и потребителски тестове. Във всички случаи е необходимо ясно да се обоснове как планираните

		3. Допустимо ли е в дейност 4: "Дейности за проучване на перспективите за растеж, защита на интелектуална собственост, анализ на конкурентни технологии, регулаторни, сертификационни и стандартизационни режими" да бъде предвидено сертифициране на иновативния продукт по Global Recycle Standard? Правилно ли е разбирането, че разходите по тази дейност се залагат в "Единна ставка" в бюджета на проекта?	дейности водят до повишаване на технологичната зрялост и готовността за внедряване. 41.3. Обхватът на "Дейности за проучване на перспективите за растеж, защита на интелектуална собственост, анализ на конкурентни технологии, регулаторни, сертификационни и стандартизационни режими" се фокусира върху проучване, анализ и подготовка и не включва реално преминаване през сертификационна процедура и издаване на сертификат. Доколкото Global Recycle Standard (GRS) е международен доброволен стандарт, който удостоверява, че даден продукт съдържа рециклирани материали и че по цялата верига на доставка са спазени изисквания за проследимост, екологично управление, социална отговорност и химична безопасност, сертифицирането по GRS е допустимо в дейност 4 само като аналитична и подготвителна дейност (анализ на изискванията и пътя към сертификация), Всички допустими разходи по проекта, различни от Разходи за персонал, попадат в Единната ставка, като разходите за сертифицирането по GRS се считат за допустими в рамките на „Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта“;. 41.4 В раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта“ се описват основните елементи на всяка от планираните дейности и не се обосновават разходите, които се включват в Единната ставка. С оглед същността на Единната ставка - фиксиран процент за непреки разходи, изчисляван автоматично върху допустимите преки разходи за персонал, без изискване за обосноваване или доказване - не е необходимо да се доказва с пазарни цени, както и не се изисква предоставяне на фактури и/или разходооправдателни документи след сключването на АДПБФП. УО не проверява съдържанието на Единната ставка, а само правилно ли е приложен процентът; коректна ли е базата (преки разходи за персонал); допустими ли са самите разходи за персонал. Ако преките разходи за персонал са допустими, Единната ставка автоматично е допустима.

		4. Планираните разходи в Единна ставка в ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ / ДЕЙНОСТИ ПО ПРОЕКТА ли се обосновават? Необходимо ли е да се доказват пазарни цени за тях след сключване на Административен договор за БФП? , 5. Правилно ли е разбирането, че за разходи от ЕДИННА СТАВКА трябва да се съблюдават изискванията на ЗУСЕФСУ и да се провежда процедура за избор на изпълнител с публична покана в случай, че разходите за доставки и услуги са на стойност над 30 000 лева?	41.5 Единната ставка се начислява автоматично като фиксиран процент върху допустимите преки разходи за персонал, но за тези разходи следва да се прилага европейското и национално законодателство, като по отношение на избора на изпълнител следва да се прилага глава IV от ЗУСЕФСУ (в т.ч. поздаконовата нормативна уредба - Постановление № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление) или ЗОП за възложителите на обществени поръчки, съгласно ЗОП. В тази връзка кандидатите и партньорите следва да провеждат процедура/и за избор на изпълнител/и, по съответния нормативен ред. 41.6 Единната ставка е вид опростен разход по проекта, който се прилага за калкулиране и възстановяване на останалите допустими разходи, освен разходите за персонал, които се пораждат при изпълнението на проекта Прилагането на опростен разход с единна ставка не променя правилата за собственост и счетоводно отчитане на придобитите активи. Когато в единната ставка на партньора са предвидени разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА), тези активи следва да се заприходят в счетоводството на съответния партньор 41.7 Работата на екипа/персонала по проекта е да изпълни предвидените дейности по проследим и доказуем начин. 41.8 Да, партньорът е страна по административния договор и задълженията му произтичат както от конкретиката на проекта и ролята и отговорностите, които има при изпълнението на проекта, така и от Административния договор и Условията за изпълнение към него.

		6. Когато в единната ставка на Партньора са планирани разходи за придобиване на ДМА, това означава ли, че това ДМА се заприхождава в активите на партньора? 7. Очаква ли се екипа по проекта физически да работи на едно място например офис на бенефициента? 8. В образеца на Административния договор за БФП Партньорът по проекта е вписан като страна, което потвърждавате и в отговор на въпрос 31.2. където отговаряте, че партньорите заедно с кандидатите са страна по административния договор за предоставяне на БФП. В Условията за изпълнение в чл. 4 е записано, че: "Бенефициентът изпълнява	41.8.1 Не, партньорът няма собствен профил за изпълнение на проекта в ИСУН 2020. Цялостното изпълнение, комуникацията с УО и отчитането се осъществяват единствено през профила на бенефициента (водещия кандидат). 41.8.2 Не, партньорът не се предвижда да осъществява отделна комуникация с УО. Комуникацията се осъществява чрез кореспонденция от профила на Бенефициента в модула за изпълнение на проекти в ИСУН. Както е предвидено в чл. 12 от образеца на Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение 16 от Условията за изпълнение), бенефициентът отговаря за цялостната координация на проекта, обобщаването на техническата и финансовата отчетност (на бенефициента-кандидат и бенефициента-партньор), комуникацията с партньорите относно изисквани допълнителни документи и своевременното превеждане на дължимите им средства в срок до 5 работни дни от получаването им.

		задълженията си самостоятелно. Бенефициентът и Управляващият орган са единствените страни (наричани за краткост „страните”) по Административния договор." Моля да уточните Партньорът страна ли е по Административния договор за БФП и това какви ангажименти вменява на партньора? 8.1. Партньорът ще има ли собствен профил за изпълнение на проекта в ИСУН 2020 или цялостното изпълнение - комуникация с УО и отчитане ще се осъществява през профила на бенефициента? 8.2. Партньорът ще осъществява ли отделна комуникация с УО, как ще отчита своите разходи и ще получава ли плащания по проекта по своята банкова сметка или те ще бъдат превеждани на бенефициента, който ще има ангажимент да ги изплати на партньора по проекта? Благодаря!	
42.	17.12.2025	Съгласно Условията за кандидатстване по процедурата, допустими са следните дейности: 1. Дейностите за тестване, съзряване и утвърждаване на иновативни технологии/продукти в областта на зелените и цифровите решения; 2. Дейностите за утвърждаване на новата технология/продукт/процес в т.ч. и чрез прототипиране, моделиране потребителски тестове и други тестове за валидиране; 3. Дейностите за проучвания и разработване на устойчиви бизнес планове и модели за потенциала	42. Проекти под TRL 3 не са недопустими сами по себе си, но при тях следва да се прецени доколко всички допустими дейности са еднакво релевантни при толкова ранен етап. Кандидатите следва да обосноват (логически и технологично) всяка дейност спрямо началното TRL и в този смисъл при проекти под TRL 3 следва да се прецени коя от допустимите дейности би могла да бъде реализирана.

		за комерсиализация на пазари с висока добавена стойност; 4. Дейностите за проучване на перспективите за растеж, защита на интелектуална собственост, анализ на конкурентни технологии, регулаторни, сертификационни и стандартизационни режими, ако е приложимо и други; В отговор на въпрос №27 е посочено, че се допуска кандидатстване с ниво на технологична готовност по-ниско от TRL 3. Моля за разяснение как следва да се тълкува приложимостта на посочените допустими дейности в случаите, когато предложената технология/иновация към момента на кандидатстване е под TRL 3, включително дали всички изброени дейности са релевантни за такива проекти или част от тях предполагат по-високо начално ниво на технологична готовност.	
43.	19.12.2025	Във връзка с дадения отговор на въпрос № 4 от 25.10.2025 г., моля за разяснение по следните точки: 1. Моля да потвърдите дали е допустима следната хипотеза: Кандидатът и Партньорът по проекта имат седалище в регион в преход (Югозападен регион), но за място на изпълнение на проекта се определя населено място в по-слабо развит регион, при следните условия:	43.1 Да, допустима е посочената хипотеза с изброените подточки 1.1.-1.3., при положение, че се спазват изискванията на трудовото законодателство и по конкретно на Кодекса на труда, например по отношение извършване на работа от разстояние.

		1.1. Само Кандидатът разполага с офис в избраното населено място от по-слабо развития регион; 1.2. Служителите на Кандидата, ангажирани по проекта, ще изпълняват дейностите си в този офис или дистанционно от домовете си, намиращи се в същото или в съседно населено място в рамките на същия по-слабо развит регион; 1.3. Служителите на Партньора, които ще участват в изпълнението на дейностите, ще работят от седалището на Партньора, което се намира в регион в преход (Югозападен регион). Моля да потвърдите, че описаният сценарий е допустим и че в този случай за място на изпълнение на проекта ще бъде прието населеното място от по-слабо развития регион. 2. В случай че посочената в т. 1 хипотеза е допустима и проектното предложение бъде одобрено за финансиране, моля за уточнение относно последващите проверки на място от страна на Управляващия орган: Изисква ли се задължително физическо присъствие на участващите експерти от страна на Партньора по време на тези проверки, или е допустимо тяхното дистанционно участие посредством онлайн връзка?	43.2. При извършването на проверките за изпълнение на проекта съществено важно е УО да получи увереност, че заявените дейности са изпълнени и крайни продукти/ резултати действително са осъществени/постигнати. Предвид спецификата на процедурата, а именно, че и партньорите подписват договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПНИИДИТ и изрично се посочват под формата на „Бенефициент-партньор“, то е необходимо и проверките на място да бъдат извършвани по аналогичен с бенефициента начин – съобразно чл. 14 на Условията за изпълнение *„В случай че Управляващият орган извършва проверка на изпълнението на проекта, Бенефициентът се задължава да предостави на УО и/или на лицата, упълномощени от него, цялата документация или информация, която би спомогнала за проверката, както и да му/им предостави правата за достъп, предвидени в чл. 69 и чл. 70 от настоящите Условия за изпълнение.“*
44.	19.12.2025	Уважаеми екип на УО, моля да предоставите становище по следните обстоятелства:	44.1 Не, не е допустимо да се предвиждат разходи само за партньора. Съгласно Условията за кандидатстване, проектът се изпълнява в

		1. Допустимо ли е в бюджета на формуляра за кандидатстване да бъдат заложени единствено разходи за изследователски, технически и друг квалифициран персонал, участващ пряко в дейностите по проекта, само за партньора-научноизследователската организация (тоест за кандидата да не се предвиждат такива разходи)? Ако отговора е отрицателен, допустимо ли е, при положение, че кандидата не разполага с текущо наличен изследователски, технически и друг квалифициран персонал, да наеме част от персонала на партньора, който да участват като персонал на кандидата в подготовката и/или техническото изпълнение на проекта съвместно с останалата част на персонала на партньора-научноизследователската организация. 2. В Условията за кандидатстване е разписано, че една от хипотезите за увеличение на интензитета на помощта е наличие на ефективно сътрудническо между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания. Какво се има предвид под използвания термин „поема“ най-малко 10 % от допустимите разходи? Правилно ли е разбирането ми, че при бюджет на проекта (БФП+Собствено финансиране) от 200 000 лв., стойността на разходите заложени в бюджета за научноизследователската организация трябва да са	задължително партньорство между предприятие (Кандидат) и научноизследователска организация (Партньор). Съгласно логиката на процедурата Кандидатът (предприятието) е водещата страна, която следва да има активна роля в научноизследователския процес, а не просто да бъде „административен приемник“ на резултатите. Не е допустимо наемането от Кандидата на изследователски, технически и друг квалифициран персонал от персонала на партньора. 44.2. Терминът „поема най-малко 10 % от допустимите разходи“ произтича от т. i), буква б), параграф 6 чл. 25 на Регламент (ЕС) 651/2014 г. като се има предвид, че висшето училище или научна организация, партньор по проекта трябва да има **самостоятелен бюджетен дял, равен най-малко на 10 % от общите допустими разходи по проекта (БФП + собствено съфинансиране)**. Следователно разбирането Ви е **коректно**: при общ бюджет на проекта от 200 000 лв. допустимите разходи на научноизследователската организация трябва да бъдат **минимум 20 000 лв.**, за да е налице „ефективно сътрудничество“ по смисъла на условията. При преценката за наличие на ефективно сътрудничество се разглеждат **общите допустими разходи по проекта (БФП + собствен принос)**, независимо от различния интензитет на помощта, който се прилага спрямо отделните партньори.

		минимум 20 000 лв., за да бъде изпълнено изискването за ефективно сътрудническо? Ако условно приемем, че разбирането ми е коректно, това означава ли, че в този случай интензитета, който се прилага по отношение на бюджета е разпределен по следния начин: - за разходите относими към кандидата в размер от 180 000 лв. би могъл да се приложи максимален интензитет от 60% или 80% в зависимост от вида изследване; - з аразходите относими към научноизследователската организация в размер от 20 000 лв. се прилага 100% интензитет.	
45.	19.12.2025	1. Допустимо ли в проекта да участва повече от един партньор, тъй като предвиждаме да подготвим проекта с двама партньори – едно висше училище и една научна организация? 2. Допустимо ли е проекта да допринася за изпълнението на повече от една тематична област на ИСИС 2012-2027 г.? В подобен случай, следва ли при описанието във Формуляра за кандидатстване да определим коя е водеща за проекта или и двете се вземат предвид при оценката на проекта по отношение на критерия за Регионалната приоритизация на проекта? 3. Допустимо ли е разработката по проекта да достигне по-високо ниво от TRL 6? Във Ваше разяснения с отговор на въпрос № 24, сте пояснили,	45.1 В Условията за кандидатстване **не е въведено ограничение за максимален брой партньори**. Допустими партньори са: висши училища, и/или научни организации, които отговарят на определението по §1, т.1 от ДР на ЗННИ и са вписани в Регистъра за научната дейност. 45.2 Допустимо е проекта да допринася към повече от една тематично област на ИСИС, но е задължително да се определи водеща област. В допълнение оценката по критерия „Регионална приоритизация“ се извършва спрямо определената от кандидата водеща област, а не кумулативно. 45.3 Не, по процедурата не е допустимо разработката по проекта да достигне до TRL 8 Завършена и сертифицирана система.

		че е допустимо достигане на ниво TRL 7, а допустимо ли е разработка до ниво TRL 8? 4. Допустими ли са следните видове разходите в рамките на перо ЕДИННА СТАВКА: - Разходи за закупуване на оборудване имащо характер на ДМА и/или софтуер, имащ характер на ДНА, които ще се използват единствено за целите на проекта? - Разходи за възнаграждения на експерти (работещи в самите организации), които изпълняват логистични функции свързани с изпълнението на проекта, като например водене на счетоводна отчетност като изготвяне на ведомости, начисляване и изплащане на възнаграждения и осигуровки, подготовка на документации за избор на изпълнители, други подобни, които не са пряко свързани с организация и управление на проекта? - Разходи за разпространяване на резултатите от проекта, например организиране на конференция и свързаните с това разходи за наем на зала, оборудване, кафе-пауза, изработка на промоционални материали? 5. Бенефициента следва ли да прилага ПМС 4 / 2024 г. и определените в него прагове (за публична покана) при избора на изпълнители за допустими доставки и услуги свързани с изпълнението на проекта? Ако ДА, допустимо ли е провеждане на предварителен контрол на изготвените документации? Ще се изисква ли извършване на последващ контрол на избора на изпълнители от страна на УО?	Ако в проектното предложение е описана перспектива за последващо развитие до TRL 8, това може да бъде споменато, но оценителите ще разглеждат и оценяват само доколко е убедително планирано достигането до TRL 6. В допълнение моля вижте и отговора на въпрос 27. 45.4. Да, изброените видове разходи са допустими и могат да бъдат покрити от Единната ставка, с изключение на *Разходи за възнаграждения на експерти (работещи в самите организации), които изпълняват логистични функции свързани с изпълнението на проекта, като например водене на счетоводна отчетност като изготвяне на ведомости, начисляване и изплащане на възнаграждения и осигуровки, подготовка на документации за избор на изпълнители, други подобни, които не са пряко свързани с организация и управление на проекта*. 45.5 Моля вижте отговора на въпрос 41.5.

		6. При избора на квалифициран персонал за работа по дейностите на проекта в процеса на неговото изпълнение, задължително ли е да бъде провеждана някаква форма на конкурс за подбор на съответните експерти, с оглед на факта че изпълняваните от тях задължения ще бъдат доста специфични и изискващи определен опит, образование и квалификация?	45.6 По процедурата не е въведено изискване за специфичен конкурс за подбор на експерти, що се отнася до персонала, ангажиран с работата по проекта. В допълнение вижте отговори на въпроси 14.2. и 39.1.
46.	19.12.2025	Моля да поясните колко са Общите допустими разходи по проекта: 1. Съпоставимост между претеглената стойност на EBITDA за 2023 и 2024 г. на кандидата и стойността на общите допустими разходи по проекта за кандидата. Ако по формулата са изчислени следните стойности : (код 14200) + (код 14300)] / (код 15 000). 2023 (25 хил. лв.) и за 2024 (116 хил. лв) Как се изчислява Претеглената стойност на EBITDA за 2023 г. и 2024 г. ? В прил. 9 пише "Претеглената стойност на EBITDA за двете финансови години (2023 и 2024 г.) се изчислява като претеглен сбор от коефициентите за всяка една от двете години по отделно, взети със следната относителна тежест по години: 2023 г. - 30% и 2024 г. – 70%. Общите допустими разходи по проекта (в хил. лв.) = Общите допустими разходи по проекта (в лева) делено на 1 000".	46. Представените изчисления съдържат методологическа грешка по отношение на това как се прилага „тежестта“ (30% за претеглената стойност на EBITDA за 2023 г. и 70% за претеглената стойност на EBITDA за 2024 г..). Формулата за изчисление на Претеглената стойност на EBITDA изисква да вземете сумата за всяка година, да я умножите по съответния процент тежест и да съберете резултатите. За да се получи коректно, трябва за всяка година да се вземе изчислената стойност на EBITDA и да се умножи по съответната тежест, след което претеглените резултати за двете години се събират, за да се получи общата претеглена стойност на EBITDA, която следва да се използва за съпоставимост с общите допустими разходи за Кандидата по проекта.

		Моля за повече информация. Правилно ли разбирам, че 25 хил. лв. са 30% за 2023 или съответно 25 хил. лв. х 100%/ 30% = 83 хил. лв. за 2024 116 хил. лв. са 70% = или 116 х 100/70 = 165 хил. лв. Общо 248 хил. лв. /1000 = 248 лв. Колко са Общите допустими разходи по проекта ?	
47.	22.12.2025	Здравейте, ние сме микро предприятие, което ще кандидатства с проект изпълняван на територията на "По-слабо развит регион". Партньор по проекта е висше учебно заведение от София град, което не разполага с филиал/ клон в региона в който ще бъде изпълняван проекта. Част от дейностите изпълнявани от партньора ще бъдат в лаборатория намираща се в гр.София, и е невъзможно да бъдат извършвани на друго място поради комплексният характер на използваните инсталации и съоръжения, които не могат да бъдат премествани. Цялостната дейност на проекта, ще бъде на територията на по-слабо развитият регион с изключение на тези дейности, които изискват изпълнение в лабораторията в гр.София.	Моля вижте отговора на въпроси № 4 и 43.

		Моля за разяснение в този случай място на изпълнение на проекта остава ли "По-слабо развитият регион" - тъй като изследователите от страна на Кандидата ще работят по трудови договори с месторабота по-слабо развитият регион, докато тези на партньора ще са с трудови договори на 2/4 часа, но с място на работа - гр.София и за провеждане на полевите тестове ще пътуват, но няма да имат право на командировъчни както е посочено в проектната документация. Благодаря предварително	
48.	22.12.2025	Моля да уточните, изискванията за минимален оборот (Нетни приходи от продажби) за 2024 и 2023 г., кумулативни ли следва да бъдат, или посоченият оборот трябва да бъде покрит през всяка една от посочените години самостоятелно?	Изискването за минимален оборот (нетни приходи от продажби) за 2023 и 2024 г. се разглежда кумулативно, като за да е допустим кандидата стойностите по ред „Нетни приходи от продажби“ (код на реда 15100, колона 1) от приходната част на Отчета за двете години се събират. Получената обща стойност на нетни приходи от продажби за двете години следва да е в рамките на определените стойности за съответната категория предприятие, съгласно т. 4) от раздел 11 „Допустими кандидати“ от Условията за кандидатстване, както следва: - микропредприятие: ≥ 40 000 лева; - малко предприятие: ≥ 100 000 лева; - средно предприятие: ≥ 700 000 лева.
49.	25.12.2025	"Съгласно Приложение 9 “Критерии и методология за оценка на проектни предложения” раздел III., т. 3 „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.“, 10 точки ще бъдат	Във връзка с критерия по раздел III., т. 3 „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.“ от “Критерии и методология за оценка на проектни предложения” (Приложение 9 от Условията за кандидатстване.

		присъдени в случай, че Кандидатът е представил, цитирам: „…….. доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации“. По същата скала, 7 точки ще бъдат присъдени, ако Кандидатът е представил доказателства, които показват, че: „Налице е само заявена, но незащитена патентна разработка, или ограничени доказателства за собствена интелектуална собственост на МСП“ С оглед на горната информация и вземайки предвид представените вече отговори по въпрос № 7 подвъпрос № 1, въпрос № 8 подвъпроси №2 и №3, въпрос № 34 подвъпрос №1, моля за пояснения по следните въпроси: 1. Каква е разликата между „заявен патент“ и „заявена, но незащитена патентна разработка“? 2. За получаването на 10 точки от значение ли е заявените или издадени патенти да са международни? 3. С какви документи и/или информация може и се очаква да се докаже наличието на съществуващи разработки на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации, в случай че същата е от сферата на информационните технологии? 4. В случай, че към датата на подаване на проектното предложение е подадена патентна заявка, която не е обработена от Патентното	49.1. За целите на оценката на проектните предложения по настоящата процедура се приема, че разликата между двата термина е в степента на формализация и правна защита на изобретението: „Заявен патент“ се приема, че налице при подадена официална патентна заявка в патентен орган и изобретението е в процес на разглеждане за получаване на патент; в този случай вече съществува формална правна процедура за защита. „Заявена, но незащитена патентна разработка“ се приема, че налице при технология, за която е описано, че може, но няма подадена или действаща заявка за патент, поради което все още няма реална правна защита. 49.2. Не, не е задължително да са международни заявените или издадените патенти, но следва да се вземат предвид, всички изброени условия за получаване на 10 точки по посочения критерий за оценка. 49.3. Моля вижте отговора на въпрос 34.1., който се отнася и за разработки в сферата на информационните технологии. 49.4. В посочения от вас случай, не е необходимо прилагането на документи, като Кандидатът може да предостави информация за наличието на патентоспособност в Приложение 6 Информация за разработваната

		ведомство, и кандидатът, освен копие и входящ номер на подадената заявка, приложи официален документ от правоспособен патентен специалист, съдържащ патентен сравнителен анализ, доказващ новостта на разработката, за която е подадена заявката, и при изпълнени всички други изисквания от раздел III., т. 3, то оценителната комисия ще приеме ли това за доказана патентноспособност и следователно достатъчно условие, за да присъди 10 точки на кандидатурата по критерий ""Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес""?	технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост, Приложение 7 и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация и приложимите полета от Формуляра за кандидатстване.
50.	25.12.2025	Съобразно отговорът на въпрос №8, подвъпрос № 2, и конкретно указанието, че при оценяването по критерия от раздел III., т. 3 от Приложение 9 фокусът е насочен към оценка на опита на кандидата в заявяване и/или получаване на патент като цяло, а не за конкретната иновация по проекта, то в случай че кандидатът по процедурата има съдружник в дружеството, който притежава регистриран патент, макар и в област, различна от тематиката на проекта, то това ще бъде ли прието като достатъчно условие за доказан опит и иновационен капацитет на кандидата, и респективно при спазени всички други условия по критерия ще бъдат ли присъдени максималните 10 точки?	За целите на оценката по критерия по раздел III., т. 3 „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес.“ от “Критерии и методология за оценка на проектни предложения” (Приложение 9 от Условията за кандидатстване, УО ще приеме за релевантен само опит на кандидата по заявяване и/или получаване на патенти, свързани с конкретната технология по проекта.
51.	27.12.2025	В рамките на проекта планираме да реализираме партньорство с институт, който е част от БАН. Въпреки, че институтът има оперативна самостоятелност и собствен Булстат номер, същият не фигурира в регистъра с научните организации.	В Регистъра за научните организации https://cris.nacid.bg/ в информацията за Българската академия на науките (БАН) са посочени като „Подчинени организации“ всички институти и други звена към БАН. Всички тези подчинени организации се считат за допустими партньори по процедурата, като в случай че имат собствен самостоятелен БУЛСТАТ номер, следва

		При това положение директно с БАН ли следва да се установи партньорството в рамките на проекта?"	същият да се посочи в информацията в раздел „Данни за партньора“ от Формуляра за кандидатстване.
Дата на разясненията от УО: 13.01.2026 г.			
52.	03.01.2026	Въпроси свързани с „Ефективно сътрудничество“ 1. Дали е налице „ефективно сътрудничество“ се определя единствено от оценителната комисия ли ? Може ли да има партньорство без ефективно сътрудничество и кога това е налице ? 2. Моля потвърдете, че при липса на ефективно сътрудничество, в раздел „Ефективно сътрудничество“ не се въвежда никаква информация, както и че в този случай интензитетът на помощта може да бъдат увеличени с още 15 % допълнително и без предоставяне на информация в раздел „Разпространяване на резултатите от проекта“, при условие че проектът се осъществява извън Югозападен регион. 3. Правилно ли е, че винаги задължително се попълва раздела в ИСУН „Данни за партньори“, както и Декларация при кандидатстване на партньора (Приложение 3) и че винаги се предвиждат в бюджета разходи за този партньор, дори при липса на ефективно сътрудничество ? 4. Може ли една научна организация без да има ефективно сътрудничество, да изпълнява ключови роли в разработката, валидирането и/или повишаването на TRL ?	52.1. Наличието на „ефективно сътрудничество“ произтича от обективното съответствие на проектното предложение с дефиницията и условията, заложени в Регламент № 651/2014, посочен и в раздел 10. „Процент на съфинансиране“ от Условията за кандидатстване. Оценителната комисия извършва преценка дали представеното партньорство и планираните дейности и разходи отговарят на тези условия въз основа на информацията и доказателствата, съдържащи се в проектното предложение: Формуляра за кандидатстване и приложените към него документи. Предвид, че по процедурата е задължително партньорството между МСП и висше училище и/или научна организация, е възможно да има партньорство без ефективно сътрудничество, когато не са налице съответните условия, произтичащи от дефиницията за „ефективно сътрудничество“, посочена в Използвани съкращения и основни дефиниции – Приложение 15 от Условията за кандидатстване. 52.2. Да, посочените в т. 2 от раздел 10. „Процент на съфинансиране“ от Условията за кандидатстване условия за увеличаване на интензитета на помощта с 15 % са алтернативни, съответно, при условие че проектът се осъществява извън Югозападен регион не е задължително да е налице ефективно сътрудничество и резултатите от проекта да се разпространяват широко. При положение, че не са изпълнени някое от посочените условия в съответните полета във Формуляра за кандидатстване се посочва „Не е приложимо“. 52.3. Да посочените условия следва да бъдат изпълнени. 52.4. От така зададения въпрос не става ясно какво имате предвид под „да изпълнява ключови роли“.

		5. Къде във този случай, се попълва информация за задължителното партньорство във Формуляр за кандидатстване, раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение", както сте указали във отговор на въпрос 28.	52.5.В допълнение на отговора на въпрос № 28, информация за партньорството се установява и от предвидените дейности в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта", раздел „Бюджет", както и в Приложение 6 „Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост" и Приложение 7 „Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация". В посочените раздели и приложения от Формуляра за кандидатстване следва да се установи ролята на партньора.
		6. Може ли без наличието на Ефективно сътрудничество по проекта да се получат максималния брой точки 10 по критерии III. Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище ? В този критерии за получаване на 10, 7 или 4 точки се изисква сътрудничество – това „ефективно сътрудничество ли е" ? Ако отговорът е „Да", остава да бъдат получени 0 точки по този критерии, при липса на ефективно сътрудничество ? Последно в този критерии се появява текстът, че 0 точки се получават ако „Липсва план за партньорство". Къде трябва да е този план за партньорство, при липса на сътрудничество ? Моля определете разликите между партньорство и сътрудничество ?	52.6. По посочения критерий 12. Кандидатът изпълнява проекта в партньорство с научна организация/висше училище от Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедурата **не е възможно** получаването на максимален брой точки при липса на ефективно сътрудничество По критерия се оценява качеството и ефективността на сътрудничеството с партньора ВУ и/или НО, поради което условието да е налице ефективно сътрудничество е предпоставка за присъждане на точки. Единствено оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходимата информация от проектно предложение може да определи точките по посочения критерий.. Планът за партньорство/сътрудничество следва да бъде описан в проектното предложение, в съответните раздели на формуляра за кандидатстване, както посочихме в отговор на въпрос 52.2.
		Въпроси свързани с TRL 7. Моля, да уточните до какво най-високо TRL ниво може да се достигне като резултат в проектното предложение. Има отговори на въпроси, че това е TRL7, като не е позволено да се достига до TRL8 и TRL9. Едновременно в отговора на въпрос 39 е казано: „Критерият цели да гарантира минимално изискуемо ниво на технологична зрялост (TRL 5/6), като постигането на по-високо TRL ниво се счита за допустимо и приемливо, при условие че е надлежно аргументирано и съответства на целите и дейностите на	52.7. - 52.9. В посочените въпроси цитирате вече предоставени отговори с искане да бъдат потвърдени. УО потвърждава предоставените отговори по отношение на нивата на TRL, като в обобщение: - проектът следва да допринесе до повишаване на нивото на технологична зрялост до жизнеспособна демонстрационна технология в предвидената област; - кандидатите следва да обосноват (логически и технологично) всяка дейност спрямо начално ниво TRL 3; - в рамките на срока на изпълнение на дейностите по проекта технологията/иновацията следва да достигне ниво на технологична готовност TRL 5/6.

		проекта. В случаите, когато проектът предвижда да постигне по-високо ниво на технологична готовност – включително TRL 7, това не води до намаляване на оценката, като в тези случаи кандидатът също получава посочения брой точки, съобразно подкритериите за получаването им.“ От този отговор следва, че е възможно проектът да предвижда постигане на TRL8 и TPЛ9. 8. Във връзка с отговора на същия въпрос - Какво е максимално високото целевото ниво на технологична готовност (краен TRL), което кандидатите могат да определят като цел, което следва да бъде в допустимия обхват, определен в Условията за кандидатстване и къде в тези условия той е определен ? 9. Остава ли в сила отговорът ви, че ще се оценява единствено дали е представен ясен, логически структуриран и реалистичен план за достигане на TRL 5/6, независимо, дали проектът е изпълнявал и достигане до по-високо TRL ниво ? 10. Ако в проекта е позволено да се постигне по-високо TRL ниво, следователно е позволено да се бюджетират и допустими разходи за постигане на това ниво. Разходите за труд за постигане на TRL7 или TRL8 или TRL9 ниво ще се считат ли за допустим разход ?	- в случаите, когато проектът предвижда да постигне TRL 7, това не води до намаляване на оценката, като са и допустими разходи за постигане на това ниво. - не се подкрепя достигането до нива TRL 8 и TRL 9, като не са допустими разходи по проекта за достигане до посочените нива на технологична готовност.
53.	05.01.2026	В раздел 14 „Допустими разходи“ от Формуляра за кандидатстване е предвидена Единна ставка в размер на 40% от допустимите преки разходи за персонал. Моля за следните разяснения по отношение да единната ставка: 1. Какъв е интензитет на подпомагане за разходите под формата на единна ставка, предвид, че тя може да включва разходи, необходими както за извършване на научни изследвания, така и за експериментално развитие. Залагат ли се разходите за единна ставка на два отделни реда, в зависимост от това за изпълнението на какви дейности са необходими? 2. Необходимо ли е да се описва във всяка дейност,	53.1. Моля вижте отговор на въпрос № 6. В допълнение в т. 7.3. „Попълване на интензитета и стойностите на отделните разходи“ от Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване – Приложение 11 от Условията за кандидатстване са описани стъпките за попълване на разходите в раздел Бюджет. В разходите от трето ниво 3, се прави разпределение на разходите по дейности от проектното предложение, в зависимост дали са за Кандидата или Партньора и дали са за категории „индустриални научни изследвания“ или „експериментално развитие“. Следва да имате предвид, че при попълване на разходи за възнаграждение от раздели от 1 до 4, следва да се попълват аналогично и разходите от раздели 5 до 8. в раздел „Бюджет“, от Формуляра за кандидатстване, например при посочване на разход от трето ниво 1.1., че е за Разход за възнаграждение за Кандидата по Дейност 1 за индустриални научни изследвания,

		необходимите разходи под формата на единна ставка. Например ако се предвиждат суровини и материали за дейностите свързани с индустриални научни изследвания и експериментално развитие, необходимо ли е в Описание на дейностите да се изброяват видовете и количествата суровини, както и тяхната стойност? 3. Като част от единната ставка са допустими Разходи за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) – закупуване на ново оборудване и/или амортизация на съществуващо такова на кандидата и партньора/ите. Допустимо ли е закупуването на ново оборудване, необходимо за постигане на резултатите по проекта, като се предвиди съответният интензитет на безвъзмездната финансова помощ или с безвъзмездна финансова помощ се финансират само амортизациите за времето на използване на оборудването за целите на проекта. Ако за извършване на индустриални научни изследвания например е необходим уред за лабораторни изследвания на стойност 1000 лева, може ли кандидатът да закупи такъв и предяви за възстановяване 800 лева (максималния интензитет) на БФП или придобиването на уреда е за собствена сметка на кандидата и може да заяви БФП амортизациите, натрупани за времето за което е използван в рамките на проекта?	в бюджетно перо 5.1. следва да попълните Единна ставка за Кандидата за Дейност 1 за индустриални научни изследвания, които са в размер на 40% от разходите по т. 1.1. 53.2. Не е необходимо. Вижте отговор на въпрос № 41.4. 53.3. Моля вижте отговор на въпрос 25. В допълнение по посочения пример, Кандидатът може да закупи уреда и да заяви за възстановяване максималния интензитет на БФП от стойността на закупуване. При използване за целите на проекта на съществуващо оборудване, кандидатът заявява БФП за амортизацията на това оборудване за периода на използване като се прилага съответният интензитет на помощта.
54.	05.01.2026	Моля, укажете къде точно и в какъв допустим размер трябва да развием огромните теми: - Задълбочен и аргументиран анализ на пазарния потенциал, включително количествени данни, ясна идентификация на целеви пазари и клиенти, и убедителни доказателства за способност на иновацията да създаде нов пазар и/или значително да трансформира съществуващи вериги на доставка. И - Изцяло разработена пазарна стратегия, включваща: ясно идентифицирани пазарни сегменти и клиенти;	Съгласно Критерии и методология за оценка на проектните предложения (Приложение 9 от Условията за кандидатстване, изискуемата информация следва да бъде представена в Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7), В посочените приложения 6 и 7 е посочен препоръчителен обем до 10 страници за всяко приложение. При необходимост от по-подробно и аргументирано описание, с оглед спецификата, сложността или мащаба на проектното предложение, кандидатите могат разумно да надвишат препоръчителния обем, при условие че представената информация е пряко относима към оценяваните критерии и допринася за по-добро

		реалистичен бизнес модел и дефиниран модел за приходи; конкретни стъпки и срокове до пазарна реализация; наличие на регулаторни одобрения или детайлен план за получаването им. Представени са доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации. Посочените брой човекочасове са обосновани и съответстват на нормалната натовареност на ангажираните експерти спрямо характера и обема на дейностите, без да са завишени. За да бъдат "задълбочено" и "изцяло" развити е необходимо много място - къде и как това място го има в Приложения 6 и 7, където се очаква представянето на други теми и или в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“, където се очаква представянето на реалното изпълнение на самия проект. Моля обяснете според вас какъв обем текст е адекватно да се представи за този проект за изцяло разработена пазарна стратегия и задълбочен и аргументиран анализ на пазарния потенциал - примерно - в страници или в брой символи. За всяка от темите, само за да засегнем с по 3-4 изречения използваните в тях понятия са необходими по 3-4 страници, като това не е нито"задълбочено" нито "изцяло". И въпреки това - къде да поместим тези страници?	разбиране на планираните дейности, партньорските отношения и ефективността на сътрудничеството.
55.	06.01.2026	В отговор на въпрос 24.(3). посочвате: „В Условията за кандидатстване по процедурата, т.14.2. Допустими разходи, по отношение на представянето на информация за предвидените за наемане изследователи, технически или друг квалифициран персонал НЕ ТРЯБВА да се	Оценката по критерий III не предполага представяне на конкретни данни за индивидуално определени експерти (имена, CV, лични профили). В т.3. Качество на изпълнението от Приложение 6, следва да бъде описано:

		посочва конкретна информация за тях.“ Също посочвате, че „..в т.3. Качество на изпълнението на Приложение 6 следва да се направи обосновка на екипа за изпълнение на проекта, мотивация на партньорите да работят съвместно за неговото реализиране, както и необходимите човеко-месеци за изпълнение на проекта, в това число и тяхното разпределение по дейности и партньори.“ В прил. 9А – Таблица за оценка от помощник-оценител, публикувано за информация, фигурира Критерий III. 2 от ТФО – наличие на „Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище“, в което за получаване на 10 т. се изисква „Представен е детайлен, логически структуриран и формализиран план за сътрудничество с висше училище/научна организация, която е пряко свързана с темата на проекта, има доказан капацитет и изпълнява ключови роли в разработката, валидирането и/или повишаването на TRL.“ При оценката помощник-оценителят следва да отговори на въпроса “Ключови експерти: Ключовите експерти имат ли капацитета и мотивацията да внедрят иновативното предложение и да го пуснат на пазара? Има ли план за придобиване на критични компетенции, които липсват в момента?“ Нашият въпрос е: Как оценителят ще оцени капацитета на ключовите експерти, след като НЕ ТРЯБВА да се посочва конкретна информация за тях? Какво следва да опишем тук?	• какъв тип експертиза и профили са необходими за изпълнение на проекта (напр. изследователи, инженери, експерти по валидиране, трансфер на технологии); • как този капацитет е осигурен чрез институционалния и организационния капацитет на кандидата и партньорите (НО/ВУ); • какви ключови роли ще изпълняват партньорите в разработката, валидирането и/или повишаването на TRL; • разпределението на човеко-месеците по дейности и партньори. По този начин оценителят формира обоснована преценка за наличието на необходимия капацитет и ефективно сътрудничество, без да се изисква конкретизиране на отделни експерти.
56.	06.01.2026	Моля за следното разяснение: с оглед приемането на еврото от 01.01.2026 г., следва ли разходите в бюджета на Формуляра за кандидатстване да се попълват в евро?	Разходите в раздел „Бюджет“ на Формуляра за кандидатстване следва да се попълва в евро. В допълнение може да се запознаете с публикуваните Указания за работа с модулите за електронно кандидатстване и електронно отчитане на Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН 2020) във връзка с въвеждането на еврото в Република България, публикувани на адрес: https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/eip/docs/2025-12/Указания%20за%20работа%20с%20ИСУН-евро_портал.pdf

57.	07.01.2026	Здравейте, Сред недопустимите дейности по процедурата са всички дейности, които попадат в забранени за финансиране сектори във връзка с чл. 1, пар. 3 и чл. 25 от Регламент (ЕС) № 651/2014 или в чл. 7 от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд. Чл. 7, т. 1 а от Регламент (ЕС) 2021/1058 посочва конкретно като недопустими дейности по извеждането от експлоатация или изграждането на атомни централи. Би ли могъл, при спазване на всички останали изисквания на процедурата, предмет на проекта да се състои в бизнес моделиране, регулаторни, финансови и технологични анализи, симулации за физическа и кибер - сигурност, за използване на изкуствен интелект за внедряване на иновативни технологии в ядрената индустрия, като малки модулни реактори?	От така предоставената информация УО на ПНИИДИТ няма как да изрази ясно становище относно допустимостта на конкретна технология, за която планирате да подадете конкретно проектно предложение. Забранителните дейности се отнасят изрично до „извеждането от експлоатация или изграждането на атомни централи“.
58.	07.01.2026	1) Може ли да бъде заложена ЕДИННА ставка в размер ПОД 40% от допустимите преки разходи за персонала за кандидата/партньора? Например 20%? 2) Моля да потвърдите правилно ли е разбирането, че един и същи университет/научна организация може да участва като партньор в неограничен брой проекти по настоящата процедура, стига да осигури различни лица, които да бъдат ангажирани по отделните проекти. 3) Моля да поясните отговора на въпрос 43/19.12.2026 г.: При посочената във въпроса хипотеза: Кандидатът и Партньорът по проекта имат седалище в район в преход (Югозападен регион). Кандидатът разполага с офис в населено място от по-слабо развит район и служителите на Кандидата, ангажирани по проекта, ще изпълняват дейностите си в този офис. Служителите на Партньора, които ще участват в изпълнението на дейностите, ще	58.1. **Не е допустимо**. Единната ставка е в размер на 40 % от допустимите преки разходи за персонал за покриване на останалите допустими разходи. 58.2. Моля вижте отгово на въпрос 45.1. 58.3.1. Моля вижте отговори на въпроси 4, 23, 43.1 и 43.2. Отново припомняме част от отговора на въпрос 4 Съгласно т. 2. на раздел 1. ОСНОВНИ ДАННИ от Примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти (Приложение 11) от УК по процедурата, „Под „Местонахождение” се има предвид мястото на изпълнение на проекта, а не седалището/адреса на кореспонденция на кандидата“… В тази връзка е допустимо да се посочи за място на изпълнение адрес/и в по-слабо развит регион, който ще бъде определящ за категорията регион на проектното предложение, и в същото време да привлече партньор със седалище в регион „В преход“.

		работят от седалището на Партньора, което се намира в регион в преход (Югозападен регион). В отговора Ви при тази хипотеза посочвате, че е допустимо място на изпълнение на проекта да бъде САМО населеното място в по-слабо развит район, в което кандидатът има офис и ще развива дейността по проекта, въпреки, че служителите на Партньора ще работят от район в преход (Югозападен район). Нашето разбиране е, че място на изпълнение на проекта е там където се разработва иновацията, т.е. в посочената хипотеза във въпрос 43 има 2 места на изпълнение на проекта - в по-слабо развит район (където Кандидатът разработва иновацията) и в район в преход, където Партньора разработва иновацията. Съответно при хипотезата от въпрос 43 трябва да бъде избран друг партньор чието участие в разработките ще се осъществява само на територията на един от двата типа райони (в случая филиал на партньора от по-слабо развит район), за да бъде допустим такъв проект. 3.1. Съгласно Вашия отговор място на изпълнение на проекта, е единствено мястото където КАНДИДАТА разработва иновацията и няма значение къде Партньора разработва (изпитва и тества) иновацията. Правилен ли е този извод? 3.2. При описаната хипотеза от въпрос 43, ако се посочи във формуляра за кандидатстване само едно място на изпълнение на проекта в по-слабо развит район, това означава ли, че планираните разходи за Кандидата, който работи по разработване на иновацията в по-слабо развит район трябва да бъде с по-голям процент в сравнение с планираните разходи за партньора, който работи по разработване на иновацията в Югозападния район?	58.3.2. Както вече сме посочили в отговора на въпрос № 4, „… *като следва да се има предвид, че* ***по настоящата процедура е допустимо кандидатите да заявяват място на изпълнение на проекта САМО В ЕДНА от двете категории региони: в преход или в по-слабо развити региони. В случай че във Формуляра за кандидатстване в раздел „Основни данни“, „Местонахождение (Място на изпълнение на проекта)“ кандидатът е посочил, че проектът ще се изпълнява едновременно в регион в преход и в по-слабо развити региони и видно в поле „Местонахождение“ е предвидено изпълнение на дейности и в двете категории региони, то проектното предложение се отхвърля. В тази връзка кандидатите трябва да посочват (избират) в това поле от Формуляра за кандидатстване място/места на изпълнение проекта САМО в един от категориите региони в преход ИЛИ в по-слабо развити региони***.“. В допълнение, в отговор на въпрос № 17.2. сме изяснили, че по процедурата няма определен размер на бюджета на партньора. Това е въпрос на договореност между МСП и съответната научна организация/висше училище и в съответствие с дейностите и тяхното остойностяване.
59.	07.01.2026	Здравейте, не ми стана ясно по процедурата, можем да наемаме квалифициран персонал за изпълнението на проекта както и разходи по договори за възлагане на	Моля вижте отговора на въпрос № 12. 1.6.

		знания и патенти, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта. Забелязах, че като недопустим разход е вписано Сключване на граждански договори. Това означава, че ако договорът е с физическо лице, той задължително трябва да е трудов, дори и за консултантските услуги, правилно ли разбирам. Като остава варианта да бъде сключен договор с фирма за консултантски услуги. Но за изследователите варианта е да бъдат ангажирани с проекта е единствено с трудов договор? Правилно ли разбирам?	
60.	08.01.2026	Във връзка с отворената за кандидатстване процедура BG16RFPR002-1.010 ЗЕЛЕНИ И ЦИФРОВИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ, молим да потвърдите, че КИД на кандидата е съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) въз основа на данни за 2024 г. В Указанията за кандидатстване на стр. 56 е записано, цитат: "Под подобна дейност следва да се разбира основна икономическа дейност, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно Класификация на икономическите дейности - КИД-2008 на НСИ за 2024 г. https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf" В Указанията за попълване на формуляра на стр. 6 е записано, цитат: " В поле „Код на организацията по КИД 2008” от настоящия раздел на Формуляра всички кандидати трябва да изберат от падащото меню четиризначния код на основната икономическа дейност на предприятието съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) въз основа на	Да, КИД на кандидата е съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) въз основа на данни за 2024 г. В раздел 2. Критерии за оценка на допустимостта на кандидата, т. I. Критерии за административно съответствие и допустимост: от Критерии и методология за оценка на проектни предложения (Приложение 9 от Условията за кандидатстване, т. 16 следва да се чете: *Кандидатът не е предприятие с основна икономическа дейност съгласно **КИД-2008 за 2024 г.,** попадаща в обхвата на:* *• сектора на преработката и продажбата на селскостопански продукти, в следните случаи:* *- когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия; или* *- когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители.*

		данни за 2024 г. " В критерии и методология за оценка на проектните предложения на стр. 9, т. 16 е записано, цитат: " Кандидатът не е предприятие с основна икономическа дейност съгласно КИД-2008 за 2023 г., попадаща в обхвата на: ... "	
61.	08.01.2026	Уважаеми дами и господа, Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR002-1.010 „Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация“, молим за Вашето официално становище по следния въпрос: Съгласно Условията за кандидатстване и Приложение 15, допустими партньори са научни организации, като дефиницията за „научна организация“ препраща към § 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите (ЗННИИ), както и към понятието „организация за научни изследвания и разпространение на знания“ по Рамката за държавна помощ за научноизследователска, развойна и иновационна дейност (2022 г.). В тази връзка молим за разяснение: Допустимо ли е търговско дружество, което има обособен R&D отдел, да участва като партньор по проекта в качеството си на научна организация? В случай че това е допустимо, следва ли търговското дружество да отговаря кумулативно на всички условия по § 1, т. 1, буква „б“ от ЗННИИ, а именно: -повече от 50% от отчетените разходи през всяка от последните три години да са за научноизследователска дейност; -наличие на научни публикации в индексирани и реферирани научни издания; -назначени най-малко 7 лица с образователна и научна степен „доктор“, на трудово правоотношение за	Съгласно т. 12 Допустими партньори: от Условията за кандидатстване, Партньорът е допустим, в случай, че е акредитирано висше училище или научна организация и за него е налице следното 1. отговаря на определението за Висше училище съгласно изискванията на чл. 6. (1) и чл. 26б от Закона за висшето образование (ЗВО); . ИЛИ 2. вписан е в Регистъра за научната дейност в Република България, поддържан от Националния център за информация и документация (НАЦИД); И отговаря на определението за Научна организация, съгласно изискванията на § 1., т. 1. от Допълнителните разпоредби на ЗННИ, а именно: "Научна организация" е: а) организация по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето образование; б) друго юридическо лице, за което едновременно са налице следните условия: аа) осъществява научноизследователска дейност, за която е отчело повече от половината си разходи през всяка една от последните три години; бб) има научни публикации в индексирани и реферирани научни издания; вв) назначени са на трудово правоотношение за извършване на научни изследвания най-малко 7 лица, които са придобили образователна и научна степен "доктор".

		извършване на научни изследвания; или Управляващият орган прилага и други критерии/тълкувания при преценката за допустимост. Следва ли, при наличие на стопанска дейност, да се прилага изискване за ясно счетоводно и функционално отделяне между научноизследователската и стопанската дейност на такъв партньор, и как се доказва това на етап кандидатстване. В случай че Управляващият орган прилага допълнителни или специфични изисквания, критерии или тълкувания, които не са изрично посочени в Условията за кандидатстване, Приложение 15 или в § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗННИИ, молим същите да бъдат изрично и конкретно посочени в отговора, с оглед осигуряване на еднакво и коректно прилагане на правилата при подготовката на проектното предложение. Ще бъдем благодарни за Вашето становище, с оглед коректното структуриране на партньорството и избягване на риск от недопустимост на проектното предложение.	
62.	08.01.2026	Моля за допълнителни разяснения по следните теми: 1. От отговор на въпрос 5 /26.20.2025 г. и на основание НАРЕДБА № Н-5 от 29.12.2022 г. е изведен изводът, че за научни организации-разпоредители с бюджет се прилага авансово плащане без обезпечение в размер на 20% от стойността на финансовата подкрепа, съгласно Наредбата, в режим на непомощ. За МСП в режим на държавна или минимална помощ авансовото плащане е в размер до 40% от стойността на финансовата подкрепа, като авансовото плащане следва да бъде обезпечено в пълен размер. 1.1. Предвид различните условия за получаване на авансово плащане, допустимо ли е аванс да заяви и получи по условията на Наредбата само единият от участниците в проекта или само бенефициента, или само	62.1.1., 62.1.2. и 62.1.3. Авансовите плащания се извършват към бенефициента (кандидата) и имат предназначение да осигурят оборотни средства за изпълнение на дейностите по проекта. Размерът на авансовото плащане е до 40 % от безвъзмездната финансова помощ, съгласно Условията за кандидатстване, като същият се изчислява върху общия размер на БФП по договора. Авансовото плащане не се разграничава между бенефициента и партньорите по проекта. Същият принцип се прилага и при приспадане на изплатения аванс при подаване и верификация на финалния отчет по проекта. Цялостната комуникация по проекта, включително искания за плащане се извършват през профила на бенефициента-кандидат. В случай на искане на плащане от страна на бенефициента-партньор, това искане за плащане се попълва и подписва от бенефициента-партньор и се подава от бенефициента-кандидат през

		партньора? 1.2. Моля за Вашето пояснение дали процентът на авансовото плащане, съответно 20 % и 40 % от финансовата подкрепа, се отнася до финансовата подкрепа за целия проект или е процент от финансовата подкрепа към всеки от участниците в проекта? 1.3. Предвид отговорите на въпрос 41.8, подвъпроси 1и 2 – моля да потвърдите, че искането за аванс се подава от бенефициента-кандидат и сумата през неговата сметка се изплаща на бенефициента -партньор/и като отговорността за правомерното получаване и разходване на аванса е на бенефициент. 2. Съгласно Закона за висшето образование всяко висше учебно заведение се представлява от своя ректор. Ако планираната иновация изисква партньори от различни научни области, от различни факултети на един университет, моля за Вашето пояснение дали в този случай се представят два отделни комплекта документи за партньори, или се приема, че партньорът е един.	неговия профил. Сумата се изплаща на сметката на бенефициента-партньор, който носи съответната отговорност за извършените от него дейности и разходи. 62.2. Допустими партньори по процедурата са висши училища и съответно техните данни се записват във Формуляра за кандидатстване. Доколкото отделните факултети нямат собствена правосубектност, а се представляват от ВУ, към което се намират, партньорът е един – конкретното ВУ.
63.	08.01.2026	Здравейте, Във връзка с попълването на формуляра за кандидатстване и по-конкретно въвеждането на данните на партньора, бих искал да уточня следното: Когато партньорът е учебно заведение-университет, как следва да се попълнят полетата, отнасящи се до данните на „собственик“? Правилно ли предполагам, че като собственик трябва да бъде вписан ректорът на университета? Благодаря предварително за съдействието!	Да, по отношение на партньор – висше училище следва да бъдат вписани данните на представляващия, който е ректорът.
64.	09.01.2026	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR002-1.010 „Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация“	Не е допустима смяна на партньора (висше училище/научна организация) след подаване на проектното предложение, както на етап оценка, така и след одобрение, тъй като партньорът е неразделна част от проектното предложение и предмет на оценка.

		бихме искали да получим изрично разяснение по следния въпрос: Допустима ли е промяна (смяна) на партньора – висше училище/научна организация, след подаване на проектното предложение, и ако да – при какви условия и на кой етап от процедурата (оценка / след одобрение / при изпълнение)?	
Дата на разясненията от УО: 22.01.2026 г.			
65.	12.01.2026	Моля избройте пълния обхват на документите, които трябва да представи партньорът - държавен Университет, собственост на МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА, вписан в НАЦИД. 1.1) Моля, пояснете Декларация за държавни/ минимални помощи, попълнена по образец (Приложение 5) и свързаните с нея приложения, попълва ли се и подава ли се от страна на партньора - държавен Университет? Ако се попълва от партньора, моля пояснете при положение, че режима на подпомагане е "НЕПОМОЩ" кое от приложенията на декларацията следва да се попълни? 1.2) Когато партньорът е държавен Университет, собственост на МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА, вписан в НАЦИД, необходимо ли е да се прилага към формуляра за кандидатстване Устав, учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, или друг документ за партньора от който/които да е видно, че партньорът е допустим съгласно Условията за кандидатстване?	В съответствие с т. 24. „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от Условията за кандидатстване към формуляра за кандидатстване от страна на партньора следва да се приложат следните документи: • Декларация при кандидатстване (Партньор) – Приложение 3. • Устав, учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, или друг документ за партньора, прикачени в ИСУН (или е посочен публичен регистър, в който е налична информацията), от който/които да е видно, че партньорът е допустим съгласно Условията за кандидатстване. В допълнение, по отношение на партньор научна организация, висше училище или институт по чл. 26б от Закона за висшето образование (ЗВО): се извършва проверка по служебен ред от оценителната комисия в съответния регистър на НАЦИД: в случай на партньор висше училище - в регистъра на висшите училища https://rvu.nacid.bg/home, в случай на партньор научна организация, включително Центрове за върхови постижения (ЦВП), Центрове за компетентност (ЦК), научноизследователски организации, висши училища,) СНИРД на София тех парк - в Регистър за научната дейност в Република България https://cris.nacid.bg/public/organization-search.
66.	12.01.2026	Допустимо ли е на етап изпълнение партньорът да бъде заменен с друг при условие, че отговаря на всички изисквания по процедурата?	Моля вижте отговорът на въпрос № 64.

67.	12.01.2026	В Критериите и методология за оценка на проектните предложения по процедурата е предвидено получаване на 10 точки за проекти при които се достига TRL 6 – Технология, демонстрирана в релевантна среда. Допустимо ли е по проекта да се достигне ниво TRL 7 – Прототип, демонстриран в операционна среда? Допустимо ли е финансирането на дейности, с които се достига ниво TRL 7 – Прототип, демонстриран в операционна среда? Ще получи ли кандидатът 10 точки, в случай че е предложената иновация достигне до TRL 7 – Прототип, демонстриран в операционна среда?	Моля вижте отговорите на въпроси № 52.7. - 52.9.
68.	12.01.2026	Допустимо ли е за предложената иновация да е подадена заявка за регистрация на полезен модел/патент преди датата на кандидатстване? Допустимо ли е предложената иновация да е да е защитена с полезен модел/патент преди датата на кандидатстване?	Моля вижте отговорите на въпроси № 7.1. и 8.2. В допълнение, наличието на подадени или издадени права за индустриална собственост **не представлява ограничение за допустимостта** на проектното предложение, при условие че: • проектът стартира от допустимо начално ниво на технологична готовност (TRL 3–4); • планираните по проекта дейности водят до по-нататъшно развитие, усъвършенстване и/или надграждане на технологията, процеса или продукта и до достигане на по-високо ниво на технологична зрялост; • не е налице двойно финансиране на вече извършени дейности. В този смисъл, наличието на заявка или защита с полезен модел/патент може да бъде използвано и като **доказателство за патентноспособност** в рамките на оценката по критерий III.3. „Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес“ от Критерии и методология за оценка на проектни предложения (Приложение9) от Условията за кандидатстване.
69.	13.01.2026	Моля за разяснения по следните въпроси: 1. Принципите за насърчаване на равенството между мъжете и жените, предотвратяването на дискриминация и достъпността за хората с увреждания по смисъла на чл. 9 от Регламент 1060/2021; - ще се гарантира и	69.1. Относно описанието и прилагането на хоризонталните принципи по чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 Спазването на хоризонталните принципи се декларира от Кандидата в Декларация при кандидатстване на кандидата (Приложение 2) / Формуляр за кандидатстване, раздел „Е-Декларации”/ и от партньора в Декларация при кандидатстване на

		съблюдаване на принципите, заложени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) съгласно Насоките за прилагането им, които са изготвени за периода 2021-2027; - принципите на устойчиво развитие и ненанасяне на значителни вреди по смисъла на член 9 от Регламент 1060/2021.) – Какво следва да се опише тук – че ще бъдат наети равен брой мъже и жени, хора с увреждания, и т.н. или че няма да се препятстват такива евентуални назначения? Необходимо ли е да се адресират всички изброени принципи?	партньора (Приложение 3). Във Формуляра за кандидатстване кандидатите следва описателно и аргументирано да посочат по какъв начин проектното предложение е в съответствие и допринася за прилагането на всички приложими хоризонтални принципи по чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060, а именно: • насърчаване на равенството между мъжете и жените; • предотвратяване на дискриминацията; • осигуряване на достъпност за хората с увреждания; • зачитане на принципите, заложени в Хартата на основните права на ЕС; • съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ), вкл. Насоките за прилагането ѝ за периода 2021–2027 г.; • принципите на устойчиво развитие и „ненанасяне на значителни вреди“ (DNSH). Не се изисква поемане на ангажименти, като например предварително определяне или гарантиране на равен брой мъже и жени, или задължително наемане на хора с увреждания. Следва да се има предвид, че всички изброени принципи са приложими и следва да бъдат адресирани, доколкото са релевантни за естеството и съдържанието на конкретното проектно предложение. Описанието следва да е съразмерно и адекватно на обхвата на проекта и предвидените дейности. Съответствието с хоризонталните принципи ще бъде проверявано в рамките на оценката на административното съответствие и допустимостта, в съответствие с критерий № 27 от „Критерии и методология за оценка на проектни предложения“ (Приложение 9) от Условията за кандидатстване
		2. Съгласно Условията за кандидатстване - В рамките на съответното поле от раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, кандидатите задължително представят информация за наличието на „ефективно сътрудничество“ – задължително за всички или само ако е приложимо т.е. ако има увеличение с още 15 % , в случай че проектът включва ефективно сътрудничество между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да	69.2. Моля вижте отговор на въпрос 52.2.

		публикува резултатите от собствените си научни изследвания? С други думи, ефективното сътрудничество винаги ли се оценява за всеки проект? 3. Във връзка с определяне на нивото на технологична готовност на предлаганата технология/иновация – в случай че предлаганата технология по проекта съдържа в себе си няколко системи с различна технологична готовност на ниво TRL3 и TRL4 – то тогава как се определя нивото в цялост? Ще се определя на базата на описанията във формуляра за кандидатстване и приложенията ли? 4. Изискването за наличие на поне едно нает лице еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ), които се занимават с НИРД – това може ли да се покрие с Работещ собственик - управителя-собственик, занимаващ се с НИРД или от наети лица по договор за управление и контрол, които се занимават и с НИРД?	69.3. В случаите, когато предлаганата по проекта технология/иновация включва няколко системи или ключови компоненти с различно ниво на технологична готовност (напр. TRL 3 и TRL 4), общото ниво на технологична готовност на технологията се определя от най-ниското TRL на съществен компонент, без който технологията не може да функционира по предназначение. В този смисъл, ако съществен елемент от системата е на ниво TRL 3, то цялостната технология се счита за TRL 3, независимо че други нейни компоненти са достигнали TRL 4. Определянето и обосновката на началното TRL се извършва въз основа на информацията, представена от кандидата във Формуляра за кандидатстване, Информация за разработваната технологична новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост“ (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация“ (Приложение 7) от Условията за кандидатстване, като оценката се прави въз основа на становище от външен оценител, съгласно Приложение 9а) в рамките на етап „Техническата и финансовата оценка“. 69.4. В рамките на критерий за оценка 1. „Разходи за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на предприятието за 2023–2024 г.“, раздел III от „Критерии и методология за оценка на проектни предложения“ (Приложение 9) от Условията за кандидатстване се оценяват исторически данни за минал период, на база информацията годишните финансови отчети, подадени от предприятието за 2023 г. и 2024 г., а именно: • Справка за научноизследователска и развойна дейност (раздел IV – Персонал, зает с НИРД, код 301) И • Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд (кодове 1000, 1400 и 1600). В този контекст се признават всички лица, отчетени в Справката за НИРД като „Персонал – общо (ЕПРВ), зает с НИРД“, независимо от правното основание на ангажираността им, при условие че същите реално са извършвали НИРД и са били коректно отчетени в съответните статистически форми за 2023 г. и 2024 г. и въз основа на тези данни се извършва оценката по този критерий.

		5. В Условията за кандидатстване (т. 14.2 „Допустими разходи“) е посочено, че при представяне на информация за предвидените за наемане изследователи, технически или друг квалифициран персонал не трябва да се посочва конкретна информация за тях. Същевременно е указано, че в т. 3 „Качество на изпълнението“ (Приложение 6) следва да се направи обосновка на екипа и да се опишат необходимите човеко-месеци, включително разпределението им по дейности и партньори. В Прил. 9А (Таблица за оценка от помощник-оценител) се изисква „ефективен план за сътрудничество“ с НИО/висше училище и помощник-оценителят отговаря и на въпроса: „Ключови експерти: имат ли капацитета и мотивацията…? Има ли план за придобиване на критични компетенции?“. Нашият въпрос е: Как оценителят ще оцени капацитета на ключовите експерти, след като не трябва да се посочва конкретна информация за тях? Какво следва да опишем тук?	69.5. Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 55 и № 39.2.
7.	14.01.2026	На проведеното обучение за процедурата бе казано, че по настоящата процедура не може да се кандидатства с проект за иновация под ниво TRL 3. В методиката за оценка съгласно критерий "Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6" могат да се получат точки за предложена иновация под ниво TRL 3. Моля за разяснение, допустимо ли е да се кандидатства за иновация на ниво под TRL 3 на етап кандидатстване и да се предвиди достигане до ниво TRL 6?	Моля вижте отговорите на въпроси № 52.7. - 52.9.
71.	14.01.2026	В приложение 6 в т.4а. Необходими ресурси за реализиране на проекта по партньори, трябва да се опишат само ресурсите, които ще се закупят и апаратурата или които са необходими за изпълнение на	В Приложение 6, т. 4а „Необходими ресурси за реализиране на проекта по партньори“ следва да се опишат всички ресурси, които са необходими за изпълнение на дейностите по проекта, независимо дали ще бъдат закупени в рамките на проекта или са налични към момента при кандидата и/или партньора.

		проекта? Ако е необходима апаратура, с каквато не разполагат участниците и ще заплатят за анализите, трябва ли да се опише. Ако се ползва апаратура, каквато е налична в участниците, трябва ли да се опише в тази таблица?	В тази част следва да бъдат посочени вид и брой на необходимото оборудване (ДМА), без конкретни технически параметри, както и софтуер (ДНА) по отношение осигуряване на специфични програми или приложения, с които кандидата и партньора/ите разполагат или ще закупят по проекта. Описанието в тази точка цели да покаже, че са налице или ще бъдат осигурени по необходимите ресурси за постигане на заложените етапи и резултати по предвидените дейности по проекта.
72.	14.01.2026	Във връзка с предстоящото изпълнение на проекти по процедура BG16RFPR002-1.010 Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация, се обръщаме към Вас с разяснение и предложение по отношение на условията в т. 14.3, които следва да бъдат взети предвид като ограничаващи в Условията за кандидатстване и изпълнение на проектите, където е посочено, че за недопустими се считат разходи за възнаграждения на граждански договор. Представяме на Вашето внимание следното разяснение: 1. По отношение на т. 12. Допустими партньори от УК: - В регистъра на висшите училища, които са допустими партньори по настоящата процедура за БФП, са регистрирани 4 (четири) висши военни училища (университети), сред които и ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. 2. По отношение на т. 14.3. Недопустими разходи от УК: - Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ работят както военнослужещи (на служебни правоотношения), така и цивилни служители (на трудови правоотношения). При определяне на екип за изпълнение на проект по програмата, е необходимо участие на представители и от двете категории служители, като броя на носителите на специфични знания и научна експертиза преобладава при служителите на служебни правоотношения (военнослужещи). Съгласно чл. 188, ал. 2, т. 4 от Закона за отбраната и	Управляващият орган отчита спецификата на висшите военни училища като допустими партньори по процедура BG16RFPR002-1.010 „Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация“, както и особеностите на служебните правоотношения на академичния състав, който в значителна степен е военизиран. Съгласно разпоредбите на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, за военнослужещите е налице законова забрана за сключване на трудови договори и допълнителни споразумения по Кодекса на труда, като същевременно в чл. 188, ал. 5, т. 2 от ЗОВС изрично е предвидена възможност участието им в проекти, финансирани по програми или механизми на Европейския съюз, да се осъществява въз основа на сключен граждански договор. Липсата на такава възможност в рамките на изпълнението на проектите по процедурата би довела до фактическо възпрепятстване участието на висшите военни училища и на основна част от техния научен и преподавателски капацитет. С оглед на изложеното по-горе, както и съгласно установена практика при участието на висши военни училища към Министерството на отбраната в проекти по процедура BG16RFPR002-1.002 Финансиране на избрани от Европейската комисия Европейски цифрови иновационни хъбове, отличени с „Печат за високи постижения", военнослужещите, които са служители по служебно правоотношение в университетите, могат да сключват договор за услуга за изпълнение на проектните дейности, в конкретната процедура - договори за възлагане на консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта. С цел гарантиране на равнопоставено участие на допустимите партньори по процедурата, Управляващият орган на ПНИИДИТ счита за допустимо ангажирането на военнослужещия академичен състав на висшите военни училища чрез граждански договори, когато това е единствената правно възможна форма съгласно специалния

		въоръжените сили (ЗОВС), за военнослужещите съществува законова забрана за сключване на трудови договори по смисъла на Глава пета, раздел I от Кодекса на труда, както и на допълнителни споразумения по чл. 119 от КТ. Съществува обаче изключение, посочено в чл. 188, ал. 5, т. 2 от ЗОВС, а именно "Несъвместимост с военната служба не е налице при участие в изпълнението на проекти, свързани с дейността на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия и финансирани по програми или механизми на Европейския съюз или други международни програми и договори въз основа на сключен граждански договор". От това следва, че в случай че за служителите на партньора по проекта бъде въведено изискване за задължително сключване на допълнителен трудов договор или допълнително споразумение към съществуващ трудов договор за участие в проект, военнослужещите няма да могат да бъдат включени в проектните екипи. Това би ограничило участието на основна част от научния и преподавателския състав на висшите военни училища. С оглед на изложеното, предлагаме в правилата за допустими разходи да бъде изрично предвидена и хипотезата, че възлагането на ангажименти по проектите може да се осъществява не само чрез трудови договори, но и чрез граждански договори, когато това е необходимо за участието на военнослужещи, попадащи в обхвата на чл. 118, ал. 5, т. 2 от ЗОВС. Гражданските договори (договор за услуга/поръчка по ЗЗД) не попадат под ограниченията на КТ, а именно те са допустимият вариант по чл. 118, ал. 5, т. 2 от ЗОВС, където се предвижда, че несъвместимост с военната	закон, като тези разходи могат да бъдат планирани и отчитани в Раздел II „Единна ставка“. Посоченото се прилага единствено за хипотезите, в които е налице обективна законова невъзможност за сключване на трудов договор, и при условие че лицата реално изпълняват дейности по проекта, отговарят на изискванията за изследователски, технически или друг квалифициран персонал и са спазени всички останали приложими изисквания на Условията за кандидатстване и изпълнение, както и принципите за недопускане на конфликт на интереси и двойно финансиране.

		служба не е налице, когато военнослужещи участват в изпълнението на проекти, въз основа на сключен граждански договор. Считаме, че приемането на това предложение е необходимо условие за законосъобразно и ефективно изпълнение в партньорство с висши военни училища на проектите по процедура BG16RFPR002-1.010 Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация по „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 .	
73.	14.01.2026	Моля за разяснение при определяне на мястото на изпълнение на проекта. Кандидатът и Партньорът - научна организация, са със седалища в Югозападен регийон. Дейностите по проекта, които включват основно разработка на софтуер, ще се прилагат и извършват в обект, намиращ се в Северен централен регийон. Правилно ли е да се определи, че мястото на изпълнение на проекта е в Северен централен регийон, където могат да се правят проверки на място за изпълнение на дейностите по проекта?	Моля вижте отговорите на въпроси № 4, 23, 43.1, 43.2 и 58.3.1. В допълнение, съгласно т. 2 от раздел 1. „Основни данни“ от Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване – (Приложение 11) от Условията за кандидатстване: *Под „Местонахождение” се има предвид мястото на изпълнение на проекта, а не седалището/адреса на кореспонденция на кандидата.* В описания случай, при който кандидатът и партньорът са със седалища в Югозападен регион, но дейностите по проекта (в т.ч. разработка и прилагане на софтуер) реално ще се извършват в обект, разположен в Северен централен регион, следва за място на изпълнение на проекта да бъде посочено в Северен централен регион, при условие че на този адрес се изпълняват дейностите и това ще бъде мястото за осъществяване на контрол и проверки на място от страна на Управляващия орган.
74.	15.01.2026	Имат ли право МСП (кандидати по процедурата) да участват с повече от едно проектно предложение при положение, че проектните предложения се изпълняват с различни партньори и не включват сходни дейности.	Съгласно т. 25. „Краен срок за подаване на проектните предложения“, В рамките на настоящата процедура кандидатите могат да подадат само едно проектно предложение. В случай че един и същи кандидат е подал повече от едно проектно предложение, Оценителната комисия разглежда само последното постъпило проектно предложение, а предходните се считат за оттеглени.
75.	15.01.2026	На проведената он-лайн среща с УО на 13.01.202 6 г., беше съобщено намерение да се промени съотношението при разпределение на субсидията в полза на ЮЗР. На въпрос, че това е некоректно, беше отговорено, че	Както беше съобщено по време на информационния ден, Европейската комисия одобри изменение на Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ със свое решение от 17.12.2025 г. Одобрението на изменението на Програмата е извършено след публикуването на процедурата за кандидатстване (15.10.2025 г.), като в тази връзка Управляващият орган на

		предложенията от останалите региони няма да са ощетени, защото има достатъчен ресурс за всички добри кандидати. Моля отговорете какво се случва с добро предложение от район извън ЮЗР, което няма да е класирано, само защото е намален размера на помоща, поради нейното увеличение за ЮЗР. На практика една такава промяна води единствено до подпомагане на повече проекти от ЮЗР, за сметка на останалите региони. Научният потенциал, който е повече в ЮЗР може да бъде използван в цялата страна, не е необходимо и кандидатите да са от там. Това би довело до конфликт и съдебни спорове, вкл. анулиране на цялото класиране, понеже всички кандидати извън ЮЗР работят при условията на първоначално обявеното разпределение на помоща.	ПНИИДИТ следва да предприеме необходимите действия за прилагане на актуализирания процент на финансиране за региона в преход – Югозападен регион. Всяко изменение на условията по процедурата ще бъде извършвано по установения нормативен ред при спазване на изискванията на чл. 26 от ЗУСЕФСУ, чрез официално публикуване на изменение на Условията за кандидатстване в ИСУН, като се гарантира прозрачност, равнопоставеност и недопускане на дискриминация между кандидатите. С оглед недопускане на нарушаване на конкуренцията между проектните предложения от двата вида региони за планиране, както и с цел осигуряване на равнопоставеност на кандидатите, се предвижда увеличаване на финансовия ресурс по процедурата **единствено за региона в преход (Югозападен регион)** до достигане на разпределението на финансовия ресурс по региони, предвидено в изменената Програма ПНИИДИТ.
76.	15.01.2026	1. Съгласно условията за кандидатстване единната ставка се формира като 40% от разходите за възнаграждения, като се допуска тя да е за закупуване на ДМА. Как се извършва технически закупуването на тези ДМА за Партньора, т.е. той ли следва да организира обществената поръчка за частта от единната ставка, която се отнася за него, след като БФП постъпва по сметката на кандидатът; 2. Във връзка с разходите за труд от страна на партньора, има ли механизъм за отчитането им пред кандидата, тъй като средствата за тях също постъпват първоначално по сметката на кандидата"	76.1. Да, партньорът следва да спазва приложимото национално законодателство в областта на обществените поръчки при закупуване на ДМА. Също така моля вижте и отговори на въпроси 41.5 и 41.6. 76.2. Моля вижте отговора на въпрос 41.8.2. В допълнение разходите за персонал се отчитат по идентичен начин за кандидата и партньора, които за целта използват Таблица във връзка с разходите за възнаграждения на наетия по проекта персонал (Приложение 24) и Декларация за участие в изпълнението на проект (Приложение 25) от Условията за изпълнено, които се прилагат към Междинните/финалните отчети и се подават чрез ИСУН от страна на Бенефициента.
77.	15.01.2026	Моля за разяснение, тъй като в Условията за кандидатстване се посочва на две различни места две различни инструкции, както следва: „В случай че включените в проектното предложение допустими дейности имат принос към повече от една област на ИСИС 2021-2027, за целите на настоящата	Цитираните текстове в Условията за кандидатстване не си противоречат, а поясняват попълването на тематичните области на ИСИС в различните раздели на Формуляра за кандидатстване. В раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, Кандидатът следва да посочи само една тематична област, която е водеща за проектното предложение.

		процедура, следва да се избере и посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, САМО ЕДНА тематична област като водеща.“ На стр.19 под черта Или „във Формуляра за кандидатстване, кандидатите посочват приложимите области на ИСИС в раздел „Финансова информация – кодове по измерения“ в рамките на поле „Тематични области на ИСИС“, ред „Тематична/и област/и и приоритетни подобласти на ИСИС“ кандидатът следва да избере от падащо меню тематичната област от ИСИС, в която попада дейността по проекта. Кандидатът може да избере и допълнителна/и тематична/и област/и на ИСИС, като в такъв случай следва да избере поотделно всяка тематична област, които да обоснове в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“.“ - на стр. 19	Паралелно с това, вторият цитиран текст посочва техническата възможност в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, кандидатът да посочи и допълнителни тематични области на ИСИС, когато проектът обективно има принос към повече от една област.
78.	15.01.2026	Във връзка с оценка по критерий ""Кандидатът извършва своята стопанска дейност на територията на регионите за планиране от ниво 2 (NUTS 2) Северозападен, Северен централен и Североизточен."" Не е предвидена хипотеза за предприятие със седалища в Северен регион и което ще изпълнява дейността по проекта в Югозападен регион (София) - на територията на партньора. Колко точки би получило в такава хипотеза?	По критерий за оценка „Кандидатът извършва своята стопанска дейност на територията на регионите за планиране от ниво 2 (NUTS 2) Северозападен, Северен централен и Североизточен“ се цели да се стимулира и насърчи изпълнението на проектите в Северна България. Поради това, когато реалното изпълнение на проекта е съсредоточено извън северните региони, в т.ч. в Югозападен регион, не се постига търсеният териториален ефект и не се присъждат точки. В посоченият във въпроса случай, при който предприятието-кандидат е със седалище в северен регион, но дейностите по проекта ще се изпълняват в Югозападен регион критерият не се счита за изпълнен и проектното предложение ще получи 0 точки по този критерий.
79.	16.01.2026	1. Първите ми въпроси са свързани с ефективния план за сътрудничество с научноизследователска организация/висше училище (критерий III.2) и отговорът Ви на въпрос № 32.1.	79.1. В приложения в Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7), следва да бъде описано съдържанието на

		В отговора казвате, че необходимата информация за оценка по критерия ще бъде взета от Приложения 6 и 7, т.е. това означава, че те ще бъдат единствения източник на проверка по критерия. Същевременно, в подкритерия за 7 точки се говори за ""ограничена формализация (например само писмо за намерение)"", което предполага конкретен документ, в случая писмо за намерение. В подкретерия за 4 точки се появява ""общо намерение за сътрудничество"" и ""липсват формални ангажименти"", което също предполага някакъв вид формализация или липса в случая. Отново, в подкретерия за 0 точки, се оценява дали ""планът е схематичен, без конкретика, обосновка или документи за сътрудничество"", т.е. пак се говори за документи. Предвид изложеното, моля за ясен, точен и категоричен отговор на следните въпроси: 1.1. Необходимо ли е на етап кандидатстване да е налице формален документ - план за сътрудничество с научноизследователска организация/висше училище? 1.2. Необходимо ли е да се представи подобен формален документ към проектното предложение при неговото подаване? 1.3. Какъв е точният източникът на проверка по критерий критерий III.2 от критериите за ТФО?	сътрудничеството, ролите и отговорностите на партньорите, приносът на научната организация/висшето училище, както и степента на конкретика и ангажираност за изпълнение на проекта. 79.1.1 - 79.1.2 Няма нарочно изискване за представяне на формален документ по отношение наличието на план за сътрудничество с научноизследователска организация/висше училище на етапа на кандидатстване/ подаване на проектното предложение. Доказването на сътрудничество може да бъде направено чрез разнообразни способи – писмо за конкретния проект, меморандум; споразумение; участие в предходни съвместни проекти; общи публикации, и т.н. 7.9.1.3. Източникът на оценка по критерий III.2 съгласно Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедурата, е *Формуляр за кандидатстване: раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“, раздел „Прикачени документи”, Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7), Становище от външен оценител.*
		2. Необходимо ли е едно проектно предложение да отговаря и на двете цели на процедурата? Може ли малко	79.2. Проектното предложение не е необходимо да адресира едновременно и в равна степен и двете формулирани цели на процедурата. Допустимо е проектът да е насочен приоритетно към една от тях, при условие че това е ясно посочено в т.

		повече информация и разяснение за разликата между двете формулирани цели?	Цел/и на проектното предложение от раздел „Основни данни“ на Формуляра за кандидатстване.
80.	16.01.2026	1. В рамките на проекта ни освен основните дейности по разработване на иновацията, които ще бъдат извършени от нашия екип и екипа на партньора, предвиждаме и разработване на бизнес план за нейната комерсиализация на пазари с висока добавена стойност, по-конкретно Норвегия и Швеция, както и анализ на конкурентни технологии на тези пазари. Това попада в Дейност 3 и Дейност 4 съгласно допустимите такива по процедурата. Прочетохме подробно изискванията и критериите за допустимост на разходите, но никъде не намерихме подходящ вид външни услуги, които да отговарят на тези две дейности, които са ни необходими, но за които нямаме вътрешна експертиза да реализираме. Дори консултантските услуги в областта на иновациите не са подходящи, тъй като те са свързани по-скоро с консултиране в областта на трансфера на знания, придобиването, защитата и експлоатацията на нематериални активи и др. В тази връзка, въпросът ни е следния: Чрез кой вид разходи следва да се реализират тези две дейности - разработване на бизнес план за комерсиализация на иновацията на пазари с висока добавена стойност и анализ на конкурентни технологии на тези пазари? Има ги като допустима възможност, но видовете разходи не ги покриват. 2. Освен разходите за възнаграждения за изпълнение на Дейност 1 и Дейност 2, са ни необходими и 4 апарата, които представляват ДМА, както и консумативи за извършване на изследванията и тестовете. Ще включим и режийни разходи в единната ставка. Как следва да се заложат трите вида разходи от единната ставка - на отделни бюджетни редове всеки от тях (ДМА, режийни и консумативи) или обща сума за трите вида?	80.1. Дейностите по разработване на бизнес план за комерсиализация и анализ на конкурентни технологии на целеви пазари са изрично допустими по процедурата в рамките на Дейност 3 и Дейност 4 от раздел 13.1. Допустими дейности от Условията за кандидатстване. Когато кандидатът и/или партньорът не разполагат с необходимата вътрешна експертиза за изпълнението на тези дейности е допустимо да се наемат нови служители (персонал) за кандидата и партньора или могат да бъдат реализирани чрез възлагане на външни изпълнители но при спазване на съотношението на разходите за персонал и единната ставка в размер на 40%. Свързаните с това разходи следва да бъдат планирани в Раздел II „Единна ставка“, в категорията разходи за външни услуги (вкл. консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта), като се има предвид, че при опростените разходи не се изисква детайлизиране по вид услуга, а обосновката за необходимостта от тези дейности се прави чрез описанието им във Формуляра за кандидатстване и в Приложения 6 и 7. 80.2. Посочените разходи са допустими в рамките на единната ставка, като не следва да се залагат като отделни бюджетни редове. В бюджета се посочва една обща сума за единната ставка, изчислена като 40% от допустимите преки разходи за персонал, с приложимия интензитет на помощта. В рамките на тази сума бенефициентът може да покрива различни видове допустими разходи (вкл. ДМА, консумативи, режийни разходи), без те да се разпределят и отчитат поотделно.

			Необходимостта от тези ресурси следва да бъде описана и обоснована съдържателно в Приложение 6 и в описанието на дейностите в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта от Формуляра за кандидатстване.
81.	16.01.2026	В случай че по критерий ""Финансова стабилност на предприятието преди изпълнението на проекта"" по всички показатели кандидатът получи 0 точки, но по всички останали показатели за техническа и финансова оценка получава максимален брой точки и има над 32 общо точки - проектното предложение отхвърля ли се?	В Критерии и методология за оценка на проектните предложения – Приложение 9 от Условията за кандидатстване "Финансова стабилност на предприятието преди изпълнението на проекта" е раздел от Методологията за оценка на етап „Техническа и финансова оценка“, който съдържа 4 критерия, по които може да се получи общ брой от 20 точки. При положение, че максималния брой точки за проектно предложение е 80 т., както и проектни предложения се отхвърлят, когато са получили по-малко 32 точки, не би следвало проектното предложение да бъде отхвърлено. В допълнение по отношение на нито един от 4-те критерия в раздел I "Финансова стабилност на предприятието преди изпълнението на проекта" няма изискване при получаване на 0 точки, проектното предложение да бъде отхвърлено.
82.	16.01.2026	Здравейте, Правилно ли е разбирането, че при определянето на максималният общ размер на публичното финансиране, което не следва да надвишава 80% от стойността на допустимите разходи по проекта, при предвидени разходи с интензитет съответно 80% и 60% за различните видове дейности - то общият размер на БФП няма как да достигне максимално възможният в размер на 80%? Правилно ли е също така разбирането, че 100% интензитет за партньора не се взема предвид при изчисляването на максималният общ размер на публичното финансиране по проекта, тъй като е в режим "непомощ"? Благодаря за съдействието!	Моля запознайте се с отговор на въпрос № 26.1. Обръщаме внимание на последното изречение, където се посочва че „*максималният общ размер на публичното финансиране се разглежда поотделно за Кандидата и за партньора и не следва да надвишава максимално допустимия за всеки един от тях поотделно а не като общо сумиран осреднен процент*“. Препоръчваме също така да се запознаете и с отговори на въпроси 6., 33.2., както и т. 7.3. „Попълване на интензитета и стойностите на отделните разходи“ от Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване – Приложение 11 от Условията за кандидатстване, където са описани стъпките за попълване на разходите в раздел Бюджет.
Дата на разясненията от УО: 28.01.2026 г.			
83.	18.01.2026	Уважаеми дами и господа,	Моля, вижте отговор на въпрос 72.

		Във връзка с предстоящото изпълнение на проекти по процедура BG16RFPR002-1.010 Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация, се обръщаме към Вас с разяснение и предложение по отношение на условията в т. 14.3, които следва да бъдат взети предвид като ограничаващи в Условията за кандидатстване и изпълнение на проектите, където е посочено, че за недопустими се считат разходи за възнаграждения на граждански договор. Представяме на Вашето внимание следното разяснение: 1. По отношение на т. 12. Допустими партньори от УК: - В регистъра на висшите училища, които са допустими партньори по настоящата процедура за БФП, са регистрирани 4 (четири) висши военни училища (университети), сред които и ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. 2. По отношение на т. 14.3. Недопустими разходи от УК: - Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ работят както военнослужещи (на служебни правоотношения), така и цивилни служители (на трудови правоотношения). При определяне на екип за изпълнение на проект по програмата, е необходимо участие на представители и от двете категории служители, като броя на носителите на специфични знания и научна експертиза преобладава при служителите на служебни правоотношения (военнослужещи).	

		Съгласно чл. 188, ал. 2, т. 4 от Закона за отбраната и въоръжените сили (ЗОВС), за военнослужещите съществува законова забрана за сключване на трудови договори по смисъла на Глава пета, раздел I от Кодекса на труда, както и на допълнителни споразумения по чл. 119 от КТ. Съществува обаче изключение, посочено в чл. 188, ал. 5, т. 2 от ЗОВС, а именно "Несъвместимост с военната служба не е налице при участие в изпълнението на проекти, свързани с дейността на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия и финансирани по програми или механизми на Европейския съюз или други международни програми и договори въз основа на сключен граждански договор". От това следва, че в случай че за служителите на партньора по проекта бъде въведено изискване за задължително сключване на допълнителен трудов договор или допълнително споразумение към съществуващ трудов договор за участие в проект, военнослужещите няма да могат да бъдат включени в проектните екипи. Това би ограничило участието на основна част от научния и преподавателския състав на висшите военни училища. С оглед на изложеното, предлагаме в правилата за допустими разходи да бъде изрично предвидена и хипотезата, че възлагането на ангажименти по проектите може да се осъществява не само чрез трудови договори, но и чрез граждански договори, когато това е необходимо за участието на военнослужещи, попадащи в обхвата на чл. 188, ал.	

		5, т. 2 от ЗОВС. Гражданските договори (договор за услуга/поръчка по ЗЗД) не попадат под ограниченията на КТ, а именно те са допустимият вариант по чл. 188, ал. 5, т. 2 от ЗОВС, където се предвижда, че несъвместимост с военната служба не е налице, когато военнослужещи участват в изпълнението на проекти, въз основа на сключен граждански договор. Считаме, че приемането на това предложение е необходимо условие за законосъобразно и ефективно изпълнение в партньорство с висши военни училища на проектите по процедура BG16RFPR002-1.010 Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация по „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 .	
84.	18.01.2026	Здравейте, 1. Кога и къде ще бъде публикувано новото Ръководство за проекти с опростен вариант на разходите по програма Научни изследвания? 2. След като в проектното предложение не се описват ДМА и ДНА, които ще бъдат закупени в рамките на ставката от 40% - прилагат ли се правилата за публични покани и представят ли се разходо-оправдателни документи?	84.1. Ръководството за проекти с опростени варианти на разходите ще бъде публикувано след неговото изготвяне на интернет страницата на Министерството на иновациите и растежа на адрес: https://www.mig.government.bg/programa-nauchni-izsledvaniya-inovaczii-i-digitalizacziya-za-inteligentna-transformacziya/rakovodstva/ и на страницата на ПНИИДИТ на адрес: https://pniidit.egov.bg/wps/portal/program-niidit/for.beneficiaries/manual-for-implementation 84.2. Да, прилагат се. Моля вижте отговори 41.4, 41.5 и 41.6.
85.	18.01.2026	Здравейте, не откривам Приложение II в комплекта документи	Приложение II към Административния договор за предоставяне на БФП след неговото подписване стават „**Условия за изпълнение към**

		към типовият АДМИНИСТРАТИВЕН ДОГОВОР за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПРОГРАМА „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ“ 2021-2027 г. Моля Ви да ги публикувате, Благодаря предватително,	**административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ) чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б), буква в) буква г) и буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2, т. 3 т. 4 и ал.(2) от ЗУСЕФСУ**“. На етапа на кандидатстване с проектни предложения можете да ги намерите в папка „Условия за изпълнение“ от публикуваните документи за кандидатстване, файл с наименование „1.010_Условия за изпълнение_Green_Digital.docx“.
86.	19.01.2026	Моля за разяснение по следните въпроси: 1. Допустим ли е разхода за ползването на адвокатски услуги за изпълнение на проекта, предвид това че са необходими юридически услуги за коректното изпълнение на заложените дейности и към разходите за персонал ли следва да се причислят или към единната ставка, при положение, че адвоката е външно лице за организацията и не е юрист на трудов договор? В случай на положителен отговор към кой вид разход биха се отнесли?	Съгласно раздел 13.2. Недопустими разходи от Условията за кандидатстване по процедурата **не са допустими дейности** за „консултантски, юридически и счетоводни услуги от общ характер, с изключение на дейностите за защита на индустриална собственост на национално, европейско и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ“. При условие, че работата на адвоката (юрист) не попада в обхвата на недопустимите дейности по процедурата и в случай, че същият е външно лице за организацията, съответстващото за него заплащане следва да бъде отнесено към категория „**Разходи по договори за възлагане на знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта“** на Раздел II, т.5-8. Единна ставка в размер на 40% от допустимите преки разходи за персонал.
87.	20.01.2026	Уважаеми дами и господа, Моля, да отговорите подадена заявка за полезен модел или притежание на полезен модел, счита ли се че отговаря изискването за доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации, по	Моля, вижте отговорите на въпрос 49.

		отношение доказателства за "Представени са доказателства за патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации."	
88.	20.01.2026	Ако кандидатът претендира за увеличение на интензитета на БФП с 10% чрез изпълнение на условието: ”2.2) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код“ и при условие, че партньорът няма да участва в бюджета с 10 % от ОДР, но във Формуляр за кандидатстване в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“, раздел „Прикачени документи”, Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7) е представил детайлен, логически структуриран и формализиран план за сътрудничество с висше училище/научна организация, която е пряко свързана с темата на проекта, има доказан капацитет и изпълнява ключови роли в разработката, валидирането и/или повишаването на TRL ЩЕ ПОЛУЧИ ЛИ КАНДИДАТЪТ 10 ТОЧКИ ПО КРИТЕРИЙ „Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище“?	Увеличението на интензитета на БФП с 10 % се отнася за средните предприятия и произтича от чл. 25, параграф 6, буква а) от **Регламент (ЕС) № 651/2014** на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОРГО). Цитираното във въпроса условие: ”2.2) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код“ представлява една от възможните хипотези, при които кандидатите могат да се възползват от „бонусите“ по реда на чл. 25, параграф 6, буква i), хипотеза втора; буква ii) и буква iv) от ОРГО за увеличаване на интензитета на помощта за дадено проектно предложение с 15 %. В този случай „*Интензитетите на помощта за индустриални научни изследвания и експериментално* ***развитие могат да бъдат увеличени с още 15 %, ако проектът изпълнява едно от следните условия****:* *2.1) включва ефективно сътрудничество между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания;* ***ИЛИ*** *2.2) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код;* ***ИЛИ*** *2.3) при условие че проектът се осъществява извън Югозападен регион*“. Оценката по **критерий III. 2. Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище** се извършва от външен оценител съгласно **Приложение 9а Оценка от помощник-**

			оценител и не е обвързана с оценката на приложимия/ите интензитет/и на помощта. В този смисъл и при положение, че проектното предложение отговаря на всички изисквания, заложени за получаването на 10 т. по този критерий, то проекта би могъл да получи оценка от 10 т. Следва да имате предвид, че окончателно решение относно допустимостта на кандидата/партньора и съответствието на проекта с изискванията на Условията за кандидатстване, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата специфична информация. Вижте и отговор на въпрос 52.6 .
89.	20.01.2026	Здравейте, В Приложение 7 "Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация" следва да се даде описание за следните теми/въпроси: - Дейности по установяване на контакти с потенциални ползватели/клиенти. Опишете. - Дейности, свързани с колаборация със заинтересовани страни/медиатори в т.ч. акселератори, инкубатори, инвеститори и т.н. - Дейности по задълбочено пазарно проучване, анализ на конкурентни продукти и пазари и управление на интелектуалната собственост Моля да ни дадете насоки как положеното описание тук ще бъде проверявано за достоверността си. Необходимо ли е кандидатът да има протоколи от проведени срещи, готовност да предостави копие от имейл кореспонденция или писма за заинтересованост от потенциални клиенти, инвеститори или партньори? Голяма част от тези дейности се случват в неформални разговори.	Оценката по приложение 7 Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация в това число и на посочените във въпроса дейности се извършва от външни експерти въз основа на Приложение 9А Оценка от помощник-оценител. Дейностите по задълбочено пазарно проучване също се оценяват от външните експерти и се доказват с описание на проведеното проучване, методи, анализи и резултатите от него, в това число как технология има шансовете да достигне до пазарна реализация при наличието на аналогични, конкурентни и др. под. продукти. В приложение 7 следва да се направи описание и да се даде обосновка за всяка от дейностите по отношение на: • Проблеми/предизвикателства, към които е насочена иновацията/технологията в рамките на проекта; • Предимства на предлаганата иновация/технология/ разработка; • Потенциални идентифицирани пазари; • Предварителна оценка на обема на пазара (ако е налична); • Наличие/идентифицирани конкурентни технологии/иновации/ разработки; Кандидатите самостоятелно и изрично обосновават и: • изходното ниво на технологична готовност (начален TRL); • планирания напредък по време на изпълнението на проекта;

			• целевото ниво на технологична готовност (краен TRL), което следва да бъде в допустимия обхват, определен в Условията за кандидатстване. Обосновката следва да бъде подкрепена с ясно описание на планираните дейности, резултати, прототипи, тестове, демонстрации и други елементи, съответстващи на вида развойна дейност (индустриални научни изследвания или експериментално развитие), както е дефиниран в Регламент (ЕС) № 651/2014. В приложението следва да бъде описано съдържанието на сътрудничеството, ролите и отговорностите на партньорите, приносът на научната организация/висшето училище, както и степента на конкретика и ангажираност за изпълнение на проекта. Конкретните документи, свързани с реализирането на посочените дейности в приложение 7 може да са тези, които доказват изпълнението и постигнатите резултати от дейностите във Формуляра за кандидатстване, като например: документи, свързани с предварителни срещи и др. под., протоколи от проведени срещи, копие от имейл кореспонденция или писма за заинтересованост от потенциални клиенти, инвеститори или партньори. Такива доказателствени документи не се представят на етап кандидатстване.
90.	21.01.2026	Здравейте, Въпрос1: При попълване на формуляра за кандидатстване по процедурата следва ли наименованията на избраните от нас дейности да са идентични с наименованията на допустимите дейности, описани в раздел II. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ на Указанията на участие, а именно: 1. Дейностите за тестване, създряване и утвърждаване на иновативни технологии/продукти в областта на зелените и цифровите решения; 2. Дейностите за утвърждаване на новата технология/продукт/процес в т.ч. и чрез прототипиране, моделиране потребителски тестове	90.1. По процедурата няма изискване за идентичност на имената на залаганите от кандидатите дейности с допустимите дейности, посочени в т. II. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ на раздел 13.1. от Условията за кандидатстване по процедурата. Съгласно Приложение 9 Критерии и методология за оценка на проектните предложения по процедурата, по критерий 29. се проверява дали „*Дейностите по проекта, съответстват на дейностите от Условията за кандидатстване, като за всяка дейност е посочено, че попада в рамките на една от следните категории изследвания: индустриални научни изследвания; или експериментално развитие*.“.

		и други тестове за валидиране; 3. Дейностите за проучвания и разработване на устойчиви бизнес планове и модели за потенциала за комерсиализация на пазари с висока добавена стойност; 4. Дейностите за проучване на перспективите за растеж, защита на интелектуална собственост, анализ на конкурентни технологии, регулаторни, сертификационни и стандартизационни режими, ако е приложимо и други; Или могат да бъдат предложени алтернативни наименования на дейностите по наша преценка? Въпрос2: В хипотезата, че планираме да подадем проектно предложение, в което сме включили три обособени дейности, които попадат в един и същи тип изследвания (напр. за индустриални научни изследвания), за които: Дейност1 и Дейност 2 се изпълняват съвместно от кандидат и партньор. Дейност3 се изпълнява единствено от Кандидат. Допустимо ли при формиране на бюджета: 1. По Дейност1 да се заложат и за Кандидата и за Партньора само РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ. 2. По Дейност 2 да се заложат за Кандидата РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ и ЕДИННА СТАВКА, а за Партньора само РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ. 3. По Дейност3 да се заложат за Кандидата РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ и ЕДИННА СТАВКА. Въпрос3: Предвид условието на процедурата, че „Разходите, посочени в категория II. Единна ставка не могат да превишават 40 % от разходите по	90.2. Да, допустима е посочената хипотеза с изброените подточки, при положение, че се спазват приложимите интензитети на помощта при залагането на бюджета, в това число и изискванията за определяне на допустимите разходи и размера на единната ставка. В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпроси 6., 26.1. и 41.1. 90.3. Моля да се запознаете с отговор на въпрос 6, както и т. 7.3. „Попълване на интензитета и стойностите на отделните разходи“ от Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване – Приложение 11

		бюджетен раздел I. Преки допустими разходи“. Моля потвърдете, че при формиране на допустима стойност за „Единна ставка“ се взема предвид планираният размер на допустимите преки разходи за персонал за покриване на останалите допустими разходи на ниво съответната дейност (а не на общо ниво проект = всички дейности), и то само за дейностите, за които е посочено, че включват разходи от тип „Единна ставка“. Въпрос4: При горепосочените условия за планирани типове разходи по дейности от Въпрос 2 следва ли при попълването на раздел 7. Бюджет от формуляра за Дейност2 да включим ред за единна ставка за Партньора на стойност „0“ в т.7?	от Условията за кандидатстване, където са описани стъпките за попълване на разходите в раздел Бюджет. 90.4. В този случай, не е необходимо залагането на разходи за Единна ставка. Моля вижте и отговор 41.1. Във Формуляра за кандидатстване при проверка на формуляра за грешки системата ще изведе предупредително съобщение „Сумата на разходите по раздел II ЕДИННА СТАВКА трябва да са равни на 40% от сумата на разходите по Раздел I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ“, което следва да не вземате предвид при подаване на проектното предложение.
91.	21.01.2026	Здравейте, Моля за следното разяснение: При партньор Военноморска академия голяма част от персонала с потенциал за участие в проекти, попада с следната ограничителна хипотеза на Закона на отбраната и въоръжените сили на България: Чл. 188. (1) Военнослужещият не може да изпълнява друга държавна служба освен в случаите, определени със закон. (2) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г.) Несъвместимост с военната служба в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия е налице, когато военнослужещият: 1. (доп. - ДВ, бр. 98 от 2016 г.) е в непосредствена	Моля вижте отговор на въпрос 72.

		йерархическа връзка на ръководство и контрол с друг военнослужещ или цивилен служител като: съпруг, роднина по права линия без ограничения, по съребрена линия до втора степен включително или по сватовство до втора степен включително; 2. (изм. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г.) е едноличен търговец, съдружник в търговско дружество, управител, търговски пълномощник, прокурист, търговски представител, търговски посредник, ликвидатор, синдик, член на управителни или контролни органи на търговско дружество или кооперация; 3. (доп. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г.) извършва търговска дейност или работи по трудово правоотношение; 4. (изм. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г., доп. - ДВ, бр. 98 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 38 от 2024 г., в сила от 30.04.2024 г.) работи по граждански договор, освен за извършване на преподавателска, медицинска, научноизследователска, развойна дейност в информационните технологии, спортносъстезателна или друга творческа дейност; 5. е регистриран за кандидат на изборна длъжност от политическа партия или коалиция. С оглед така зададените ограничения за работа на трудов договор, може ли да се използва възможността по т. 4 -граждански договор за извършване на научноизследователска и развойна дейност за целите на проект по процедурата?	
92.	21.01.2026	Здравейте, допустимо ли е едно и също физическо лице, в качеството си на управител, да	Не е допустимо. Съгласно **точка 23.** от **раздел 2 Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение** на **Приложение 2 Декларация при кандидатстване на**

		представлява двама различни кандидати, в две различни проектни предложения?	**кандидата**, законовите представители на кандидата, в това число и управителите декларират, че не участват в други проектни предложения (като кандидат) по настоящата процедура.
93.	22.01.2026	Уважаеми експерти, Моля ви за отговор на следния въпрос: Допустимо ли е за конкретна дейност по проекта, например Дейностите за проучвания и разработване на устойчиви бизнес планове и модели за потенциала за комерсиализация на пазари с висока добавена стойност, да се заложи изцяло нейното изпълнение на външно лице като част от разходите в Единната ставка? Задължително ли е за всяка дейност да се наемат лица като част от разходите за възнаграждения? Също така, има ли поставено условие как следва да изглежда разработения бизнес план по тази дейност и на какви изисквания да отговаря?	За всяка заложена по проекта дейност е задължително да бъдат наети лица за нейното изпълнение. Моля, вижте отговори на въпроси 1.6., 12.1.6.-1.7., 22., 30., 80.1. Съгласно раздел 14.2. Допустими разходи от Условията за кандидатстване по процедурата, разходите по т.II. Единна ставка се определят като процент от допустимите преки разходи за персонал (т.I. Разходи за персонал) за покриване на останалите допустими разходи на кандидата и партньорите в зависимост от вида изследване. От това следва, че за да се предвидят разходите за единна ставка следва да се заложат разходи за персонал. В тази връзка, Ви препоръчваме да се запознаете с раздел **7. Бюджет** от Приложение 11 Примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти към условията за кандидатстване, както и с отговори на въпроси 6, 26.1., 41.1., 41.4., 41.5. По процедурата няма поставено условие за формата на бизнес-плана. Бизнес плана представляват всички онези стъпки, които кандидатът и партньора предприемат за да може да бъде развита технологията от едно ниво на зрялост до по-високо и които стъпки се описват в Приложение 6 Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост и Приложение 7 Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация, попълнени с необходимите приложими данни, информация, описания, обосновки и др. в подкрепа на разработването на съответната технология и постигане на резултатите по проекта. Например – описание на технологията и нейната иновативност; разлика спрямо съществуващи решения; ключови характеристики, възможност за мащабиране и т.н.; обосновка за необходимостта от валидиране като пазарни и технологично несигурности, добавена стойност от тестване; пазарен

			анализ; план и методи за валидиране; бизнес модел, например лицензиране; индустриални партньори; пилотно внедряване и други.
94.	22.01.2026	Здравейте, Във връзка с текста на стр. 27 от Условията за кандидатстване по процедура BG16RFPR002-1.010 „Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация“, касаещ допустимостта на разходите за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) само в степента и за времето, през което се използват за проекта, моля за разяснение относно закупуването на ново оборудване. По-конкретно: след приключване на проекта допустимо ли е закупеното по проекта ново оборудване да остане собственост на кандидата/партньора и да се използва за други дейности, извън проекта?	Съгласно изискванията на чл. 10 от **Условия за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 (ПНИИДИТ) чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б), буква в) буква г) и буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2, т. 3 т. 4 и ал.(2) от ЗУСЕФСУ** по процедурата „Бенефициентът се задължава да не продава, преотстъпва и/или дава под наем на трети лица активи/услуги, закупени със средства по проекта, за период от 3 (три) години от окончателното плащане за МСП“.
95.	22.01.2026	Здравейте, Как следва да се отчитат разходите за амортизация на съществуващо оборудване на кандидата и партньора/ите? В допълнение към въпрос номер 82 от 16.01.2026г. - объркване се получава от полето във Формуляра за кандидатстване, раздел Бюджет, последен ред "Общо", където системата смята автоматично общо интензитет, БФП и СФ и за кандидата и за партньора, откъдето излиза над допустимия интензитет в размер на 80% общо за проекта. Това така ли следва да бъде или се получава по-висок интензитет защото бюджетът не е попълнен правилно?	Обръщаме отново внимание на отговор на въпрос № 26.1. където в последното изречение се посочва, че „*максималният общ размер на публичното финансиране се разглежда поотделно за Кандидата и за партньора и не следва да надвишава максимално допустимия за всеки един от тях поотделно а не като общо сумиран осреднен процент*“. В допълнение, следва да имате предвид, че по настоящата процедура разходите за Партньора се предоставят в режим „непомощ“, което е посочено в **т. II. Процент н съфинансиране от Партньора** на **раздел 10. Процент на съфинансиране** от Условията за кандидатстване и приложимият интензитет на БФП за Партньора/ите е 100%. Приложимите интензитети на помощта за кандидатите – МСП са посочени в **т. I. Процент н съфинансиране от Кандидата** на **раздел 10. Процент на съфинансиране** от Условията за кандидатстване.
Дата на разясненията от УО: 02.02.2026 г.			

96.	23.01.2026	Въпрос №1 По изисквания във формуляра за кандидатстване ИСУН, т. 8. Финансова информация – източници на финансиране (в евро), съществува бюджетен ред "Очаквани приходи от проекта", който е активен. Моля да разясните, откъде се теглят/взимат данните, необходими за попълването му, при положение че в насоките за кандидатстване Приложение 11, "Указания за попълване на е-формуляр", т. 8 ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ – ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ, е посочено следното: В този раздел кандидатите не трябва да попълват никаква информация, тъй като тя се генерира автоматично. От друга страна, в Приложение 9 "Критериите за оценка", II. Критерии за техническа и финансова оценка, т. 3. Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6, е заложено до края на проекта, да бъде максимално достигнато TRL 5/6, което означава "Технология, демонстрирана в релевантна среда", от което следва че проектната иновация не би могла да достигне ниво TRL 9 до края на изпълнението на проекта, да има пазарна реализация и да генерира приходи от проекта. 1. В случай, че трябва да се генерират приходи, за какъв период ще се изискват? 2. В случай, че не бъдат изпълнени очакваните от Вас приходи, какви ще бъдат последствията?	96.1. Съгласно т. 8. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ – ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ (В ЛЕВА) на Приложение 11 от Условията за кандидатстване, кандидатите не следва да попълват информация в тази секция. В това число, на етап кандидатстване не е необходимо да се посочва стойност по бюджетен ред "Очаквани приходи от проекта" по т. 8. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ – ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ (В ЛЕВА) от Формуляра за кандидатстване, тъй като тази информация не е приложима по процедурата. Предвид специфичния характер на дейностите, които следва да се изпълняват, по процедурата няма заложено изискване за задължително генериране на приходи от изпълнението на проекта.
		Въпрос №2 В случай че Кандидатът иска да заложи в проектното си предложение резултатите от него да	96.2. При изпълнението на мярката по *т. 2.2) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код* не е

		се разпространяват широко, чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри, безплатен софтуер или софтуер с отворен код, съгласно раздел 10, т. 2, подточка 2.2 от Указанията за кандидатстване, то ще бъде ли прието, че условието е изпълнено, ако в съответната секция на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване бъде разписана само една от посочените мерки, например само организиране и провеждане на конференции, или само извършване на публикации? Въпрос №3 Относно подготовката на „Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост“ (Приложение № 6) и „Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация“ (Приложение № 7), допуска ли се използването на различен шрифт с цел визуално разграничаване на информацията, предоставена от кандидата по проекта?	въведено изискване да се отчитат кумулативно и в този смисъл аргументираното разписване на един от посочените начини за разпространение може да се счита за достатъчно за изпълнение на условието, при условие, че мярката реално осигурява широко разпространение на резултатите. 96.3. Да, допустимо е. При подготовката на „Информация за разработваната технологична новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост“ (Приложение № 6) и „Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация“ (Приложение № 7) е допустимо използването на различен шрифт с цел визуално разграничаване на информацията, предоставена от кандидата по проекта, **при условие че** се спазват всички изисквания, указания и ограничения, заложени в самите приложения, както и че не се нарушава четимостта и общата структурираност на документите.
97.	23.01.2026	Допустимо ли е проекта да стартира от ниво на технологична готовност TRL2? Питането ми е във връзка с дадени от Вас двояки разяснения в тази насока: - от една страна, в отговор на въпрос № 27 е пояснено, че "... съгласно Критерии и методология я за оценка на проектни предложения - Приложение 9 от Условията за кандидатстване, по критерий 3. Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното	Съгласно условията на процедурата, в случай че представяната иновация/технология е под ниво на технологична готовност 3 (TRL 3), то проектът няма да получи достатъчно висока оценка по Критериите и методологията за оценка на проектни предложения по процедурата (Приложение 9 от Условията за кандидатстване). Скалата за оценка по този критерий предвижда проектите да получават 4 точки в случай, че изпълнят едно от двете условия, заложени в подкритерий „*Предложената технология/иновация е под TRL 3, или планът за достигане на TRL 5/6 е неубедителен, непълен или твърде общ, без ясно дефинирани резултати за отчитане на напредъка*“.

		валидиране и съзряване до TRL 5/6 се допуска кандидатстване с ниво на технологична готовност по-ниско от TRL 3." - от друга страна, в отговор на въпрос № 68 е пояснено, че "... не представлява ограничение за допустимостта на проектното предложение, при условие че: - проектът стартира от допустимо начално ниво на технологична готовност (TRL 3–4). В тази връзка моля Ви за ясно становище, дали може да се кандидатства с проект със стартово ниво на технологична готовност TRL2?	Следва да имате предвид, че при всички случай в рамките на срока на изпълнение на дейностите по проекта технологията/иновацията следва да достигне ниво на технологична готовност TRL 5/6.
98.	23.01.2026	Правилно ли е разбирането, че документът, който се подава от страна на партньора и който следва да бъде подписан е само - Декларация при кандидатстване (Партньор) – Приложение 3. Как се следва да бъде подписана - с КЕП или е възможно и на хартия, сканирана и прикачена? Благодаря!	Да, изложеното във въпроса разбиране е правилно, като съгласно т. 24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване от Условията за кандидатстване, партньорите по проекта представят само **Декларация при кандидатстване (Партньор) – Приложение 3**. Посочената декларация се подписва от официалния представляващ/и партньора, като **подписването може да е с КЕП (препоръчително, чрез attached signature – файл и подпис в един документ (подписът да се съдържа в документа) или на хартиен носител, след което се сканира** и се прикачва в раздел „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване.
99.	23.01.2026	Моля за разяснение по следният въпрос: Допустимо ли е експерти от квалифицирания персонал, който кандидата планиран да назначи на пълен работен ден (8 часа) за работа по проекта, преди назначаването им за работа по проекта, да са били служители на кандидата?	Да, допустимо е. Моля, запознайте се с отговорите на въпрос 14.
100.	23.01.2026	Моля ви за информация по следния въпрос: Съгласно Критерии III.2. Ефективен план за сътрудничество с научноизследователска организация или висше училище, 10 точки се дават при "Представен е детайлен, логически	Моля, вижте отговорите на въпрос 32.1., 55., 79.

		структуриран и формализиран план за сътрудничество с висше училище..." Моля да ни информирате къде и как следва да се прикачи този документ към формуляра за кандидатстване. Ако не трябва да се прикачва, то как да докажем, че такъв детайлен формализиран план е наличен?	
101.	23.01.2026	1. Моля да уточните дали има изрични ограничения за вида и размера на използвания шрифт при попълването на Приложение № 6 и Приложение № 7. 2. При попълване на Приложение № 6 и Приложение № 7, съществуват ли изрично определени изисквания относно разредката и ширината на страничните полета или тези параметри се определят по преценка на кандидатите? 3. Моля да потвърдите, че няма да бъде дисквалифициран кандидат, който е надвишил ограничението от 10 страници при попълването на Приложение № 6 и Приложение № 7, съгласно разясненията, предоставени по време на информационния ден по процедурата, проведен на 13.01.2026 г. 3.1 В случай че потвърдите, че няма да бъде дисквалифициран кандидат, който е надвишил ограничението от 10 страници при попълването на Приложение № 6 и Приложение № 7, моля да	101.1. Моля вижте отговор на въпрос 96.3. 101.2. Няма въведени изрични изисквания за страничните полета по отношение на Приложение 6 и Приложение 7 от Условията за кандидатстване по процедурата. 101.3.-101.3.1. Условията за кандидатстване по процедурата не предвиждат отхвърляне на дадено проектно предложение на основание, че е надвишен препоръчителният обем до 10 страници за всяко от приложенията 6 и 7. При необходимост от по-подробно и аргументирано описание, с оглед спецификата, сложността или мащаба на проектното предложение, кандидатите могат **разумно** да надвишат препоръчителния обем, при условие че представената информация е пряко относима към оценяваните критерии и допринася за по-добро разбиране на планираните дейности, партньорските отношения и ефективността на сътрудничеството.

		уточните какъв е максимално допустимият брой страници.	
102.	23.01.2026	Съгласно ваш отговор 80.1. относно допустими Дейност 3 и Дейност 4 от раздел 13.1. Допустими дейности от Условията за кандидатстване сте посочили, че когато кандидатът и/или партньорът не разполагат с необходимата вътрешна експертиза за изпълнението на тези дейности, е допустимо да се наемат нови служители (персонал) за кандидата и партньора или могат да бъдат реализирани чрез възлагане на външни изпълнители, като свързаните с това разходи следва да бъдат планирани в Раздел II „Единна ставка“, в категорията разходи за външни услуги (вкл. консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта). В тази връзка, моля да отговорите на следния въпрос: В случай, че кандидатът и партньорът разполагат с необходимата вътрешна експертиза за изпълнението на допустимите по процедурата Дейност 3 и Дейност 4, съответно не се налага външно възлагане, в кой раздел на бюджета следва да се заложат свързаните с изпълнението им разходи - в раздел I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ или в Раздел II „ЕДИННА СТАВКА“?	В случай, че кандидата/партньора разполагат с необходимите вътрешни за съответната организация експерти (наети лица) за изпълнението на допустимите по процедурата дейности, разходите за тях следва да бъдат заложени в раздел I. Разходи за персонал, при спазване на изискванията за формиране на тези разходи съгласно Условията за кандидатстване по процедурата.
103.	23.01.2026	Имам следните въпроси по процедурата за зелени и цифрови партньорства: 1. Колко може да бъде максималният брой човекочасове в една календарна година, които могат да бъдат предвидени и отчетени по проектите по процедурата?	103.1. Съгласно чл. 55, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при прилагане на единичен разход за почасово възнаграждение, общият брой декларирани часове на човек за дадена година или месец не може да надхвърля броя на часовете, използвани за изчисляване на почасовата ставка. За изчисляване на единичния разход персонал, съгласно „Методология за определяне на единичен разход за почасово възнаграждение на изследователски и друг квалифициран персонал по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. и Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г.“ са

		2. В началото на стр. 26 от Условията за кандидатстване фигурира следният текст: "Единичният разход включва брутната заплата на всяко наето лице, както и осигурителните вноски за сметка на работодателя и отчита правото на наетите лица да ползват законоустановен годишен отпуск, както и отпуск при временна неработоспособност...", който Въпросът ми е: При хипотеза на 10 дневен платен отпуск на някой от експертите (което при 8-часов работен ден прави 80 часа), посочените 80 часа допустими ли са финансиране по процедурата?	изчислени на база 1720 часа годишно. Съответно максималният брой човекочасове в една проектна година, който може да бъде планиран и отчитан по процедурата е 1720 часа, считано от датата на сключване на трудов договор с всяко наето лице. 103.2. Съгласно Методология за определяне на единичен разход същият единичният разход включва брутната заплата на всяко наето лице, както и осигурителните вноски за сметка на работодателя и отчита правото на наетите лица да ползват законоустановен годишен отпуск, както и отпуск при временна неработоспособност в съответствие с разпоредбите на приложимото национално законодателство в областта.
104.	23.01.2026	Здравейте, Имам следните въпроси относно начина на плащане по процедурата и по-конкретно, вариантите с предвидено авансово плащане: 1/ Допустимо ли е бенефициентът да поиска авансово плащане в размер на 40% единствено за разходите на партньора по проекта? 2/ В случай че е допустимо, необходимо ли е за това авансово плащане да се представи банкова гаранция, при положение че партньорът попада в изключенията на чл. 8, ал. 2 от Наредба Н-5 от 29.12.2022 г., т.е. освободен е от задължението за	104. Размерът на авансовото плащане е до 40 % от безвъзмездната финансова помощ, съгласно Условията за кандидатстване, като същият се **изчислява върху общия размер на БФП по договора.** Авансовото плащане не се разграничава между бенефициента и партньорите по проекта. Авансово плащане се извършва по сметка на бенефициента в съответствие с разписаното в чл. 3.(2) от административният договор. С цел да се спази изискването на чл. 3. от Договора за БФП, банковата гаранция и посочена сметка в ИСУН следва да са на бенефициента.

		предоставяне на обезпечение за авансови плащания?	
105.	24.01.2026	Допустимо ли е участието на научен институт от чужбина и какви документи следва да се представят в този случай и по какъв начин да бъдат подписани, с КЕП, на хартия и т.н.?	105. Съгласно Условията за кандидатстване, т. 12 „Допустими партньори“, участието на научен институт от чужбина като партньор по проекта не е допустимо по настоящата процедура. Моля, вижте и отговор на въпрос 29.
106.	24.01.2026	Допустим партньор ли е Институтът за компютърни науки, изкуствен интелект и технологии (INSAIT), който се намира в София, България, и функционира като специално звено към Софийския университет „Свети Климент Охридски“, със собствен правилник, одобрен от Академичния съвет на университета? И кой ще се води представляващ - ректорът на СУ „Свети Климент Охридски“ ли? Какви са документите, които следва да се представят?	106. Институтът за компютърни науки, изкуствен интелект и технологии (INSAIT), като специално звено към Софийския университет „Св. Климент Охридски“, попада в обхвата на допустимите партньори. Тъй като INSAIT не е самостоятелно юридическо лице, официален представляващ партньора е ректорът на СУ „Св. Климент Охридски“. В този случай всички декларации и документи от страна на партньора се подписват от ректора.
107.	25.01.2026	1.„Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR002-1.010 „Зелени и цифрови партньорства за интелигентна трансформация“ молим за потвърждение относно допустимостта на разход за инструменти и оборудване (ДМА). В Насоките за кандидатстване е посочено, че „разходите за инструменти и оборудване са допустими само в степента и за времето, през което те са използвани за проекта“. В тази връзка молим да потвърдите, че при следния случай допустимият разход може да бъде заложен в размер на 100% от стойността на придобиване: 1. за нуждите на проекта се закупува ново	107. 1 Разходи за инструменти и оборудване (ДМА и ДНА) – закупуване на ново оборудване и/или амортизация на съществуващо такова на кандидата и партньора/ите са допустими в категория разходи Единна ставка в размер на 40 % от допустимите преки разходи за персонал за покриване на останалите допустими разходи на кандидата/партньора. При разходи за инструменти и оборудване (ДМА/ДНА) по НИРД проекти допустими са само разходите, които отразяват реалното използване на актива за проекта, като това правило се прилага кумулативно по два критерия: 1. степента на използване за проекта; 2. времето на използване за проекта, спрямо полезния срок на употреба. По конкретната хипотеза дори когато оборудването е ново; използва се ексклузивно (100%) само за дейностите по проекта; не се използва за други цели по време на проекта и не се предвижда използването му след приключване на проекта, това не отменя второто задължително условие, а именно: когато активът не се използва за проекта през целия си полезен срок на употреба, за допустими се считат само амортизационните разходи,

		специфично оборудване (ДМА), което ще бъде използвано ексклузивно (100% от капацитета и времето) единствено за дейностите по проекта, и същото не може да бъде използвано за други цели или стопанска дейност на кандидата/партньорите за периода на изпълнение на проекта, както и не може да бъде използвано след приключване на проекта за други цели и дейности; 2. към края на проекта активът няма да бъде напълно амортизиран по счетоводни правила, тъй като полезният му срок на употреба надхвърля продължителността на проекта. Считаме, че в описаната хипотеза изискването в Насоките за съответствие на разхода със „степента на използване“ е изпълнено в максимална степен (100%), поради което допустимият разход следва да се определя на база цялата цена на придобиване, а не да се ограничава до счетоводната амортизация за периода. Моля да потвърдите дали при доказана 100% степен на използване по проекта е допустимо планиране и отчитане на пълната стойност на придобиване на ДМА (100%), независимо че счетоводно активът не е напълно амортизиран до края на проекта. При положителен отговор, молим да посочите и какви доказателства/документи УО приема за установяване на 100% използване по проекта (напр. вътрешни правила/заповед за изключителна употреба, графици/регистри за използване,	съответстващи на продължителността на проекта, изчислени по общоприетите счетоводни принципи. Двата критерия, посочени в Условията за кандидатстване по процедурата, не са алтернативни, а едновременно приложими. В случаите, в които тези инструменти и оборудване не се използват само за проекта през целия им срок на употреба, допустими са единствено амортизационните разходи, съответстващи на периода на изпълнение на проекта, независимо че активът се използва изцяло и единствено за проектните дейности. Доказателства за използване на инструментите и оборудването само в степента и за времето, през което са използвани за проекта, могат да бъдат доклади, обосновки, постигнати резултати и други приложими документи, както и съответния амортизационен план.

		протоколи за изпитвания, инвентарни карти, протоколи за въвеждане в експлоатация и др.).“ 2.В документът КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, раздел II. Критерии за техническа и финансова оценка, в част III. Иновативен капацитет на кандидата преди изпълнение на проекта (исторически данни от периода 2023-2024 г.), критерии 3.Наличие на добре дефинирана и ясна пазарна стратегия, в т.ч. наличие на регулаторни одобрения, време до стъпване на пазара, първоначален бизнес модел и модел за генериране на приходи; Патентноспособност на предлаганата иновация/продукт/процес (стр. 28-29) има посочено изискване за представяне на доказателства за „патентноспособност – заявени или издадени патенти, вкл. международни, както и вече съществуващи разработки/патенти на МСП, насочени към решаване на конкретни проблеми, свързани с национални и европейски регулации“. Моля да уточните дали под патенти се има предвид само регистрирани/заявени патенти или тук се включват и регистрирани полезни модели.	107.2 Под „патенти“ по смисъла на посочения критерий **се разбират както заявени/издадени патенти, така и регистрирани полезни модели и промишлени дизайни**. Критерият цели да оцени патентноспособността и зрелостта на пазарната и ИС стратегия на МСП, а не формално да ограничи доказателствата само до един вид обект на индустриална собственост. В българската и европейската практика полезният модел е признат обект на индустриална собственост, който удостоверява новост и приложимост.
108.	25.01.2026	Правилно ли е разбирането, че когато източник за информация по даден критерий е посочен раздел Прикачени документи, без изискване за конкретен документ, който да бъде приложен - то кандидатът може да приложи допълнителни документи по своя преценка, които доказват определен критерий за оценка?	108. В Критериите и методологията за оценка като източник на информация по даден критерий е посочен раздел „Прикачени документи“, Информация за разработваната технологичната новост и предлаганите стъпки за постигане на по-високо ниво на технологична зрялост (Приложение 6) и Пътна карта за преход на иновацията/технологията към комерсиализация (Приложение 7), като се има предвид, че за оценка на критерия ще се разглежда информацията в Приложение 6 и приложение 7. Няма да бъдат разглеждани допълнително приложени от кандидата документи в раздел „Прикачени документи“ в ИСУН.

109.	25.01.2026	Има ли публикувани инструкции като видео материали във връзка с кандидатстването по настоящата процедура?	109. На сайта на министерството на иновациите и растежа, в секцията на Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“, в раздела на процедурата е публикувана презентацията от проведените информационни дни, която можете да намерите на интернет адрес: https://www.mig.government.bg/wp-content/uploads/2025/12/infodays_gd.pdf. Приложение 11 към Условията за кандидатстване съдържа указания за попълване на електронния формуляр за кандидатстване, вкл. снимки на отделните полета на формуляра с ясни обозначения и разяснения как и какво следва да се вписва/маркира.
110.	26.01.2026	Допустими ли са cloud услугите в Единната ставка по проекта? Става въпрос за наемане на процесорно време за обучение на големи езикови модели. Подобна изчислителна мощност не е възможно да бъде закупена като ДМА/ДНА нито към кандидата, нито към партньора тъй като е изключително скъпа и с нея разполагат само големи външни организации в областта.	110. Cloud услугите биха могли да бъдат допустими в Единната ставка, като се интерпретират като дълготрайни нематериални активи (ДНА) категория, която е допустима в рамките на Единната ставка. Необходимо е обаче да бъдат спазени изискванията на Условията за кандидатстване в тази връзка, а именно кандидатът да обоснове, че тези разходи са необходими, за неговото изпълнение.
111.	26.01.2026	I. На онлайн срещата с УО на 13.01.202 6 г. е съобщено, че предстои увеличаване на бюджета за Югозападния район, във връзка с изменение на ПНИИДИТ, одобрено от ЕК на 17.12.2025 г., това поставя следните въпроси: 1. Кога ще бъде направено съответното изменение на Условията за кандидатстване? 2. Ще бъде ли удължен крайния срок за кандидатстване? II. В редица отговори на УО се потвърждава изискването, че мястото на изпълнение на проекта, по смисъла на т. 8 от Условията за кандидатстване следва д бъде "САМО В ЕДНА от двете категории региони: в преход или в по-слабо развити", в тази	111. I. Към настоящия момент не се предвижда промяна на условията за кандидатстване по процедурата и съответно няма да се удължава крайния срок. Промяната на разпределението за проекти в Югозападен регион може да бъде инициирано едва след като бъдат оценени и класирани проектите и при установяване на недостиг на средства за качествени проекти в този регион. . 111. I.2. Не се предвижда промяна на срока за подаване на проектни предложения. 111. II. 1. Водещият принцип при определянето на категорията регион е къде реално ще се извършват дейностите по проекта. Това ще бъде и мястото за осъществяване на контрол и проверки на място от страна на Управляващия орган в последващия процес по мониторинг.

		връзка моля да уточните: 1. Предвид задължението по чл. 66, ал. 1, т. 1 и др. от КТ, следва ли в трудовия договор/допълнителното споразумение да бъде посочено, че мястото на изпълнение на длъжността по съответния проект е именно мястото на изпълнение на проекта ("мястото на физическото осъществяване на инвестицията/дейността"), така както е определено във Формуляра за кандидатстване?	Естеството на дейностите по проекта може да налага участие на различни експерти от различни места, но мястото на финалното реализиране е съществено. Във връзка с определянето на мястото на работа в трудовите договори е необходимо да се посочи конкретното изпълнение на длъжността да е местонахождението на изпълнението на проекта, посочено в раздел „Основни данни“ от Формуляра за кандидатстване“. Вижте и отговора на въпрос № 43.
		2. Как се установява/удостоверява, че изследователи от висше училище от Югозападния район, действително участват във физическото осъществяване на дейност/и по изпълнението на проект с място на изпълнение в "по-слабо развити региони"?	111. II. 2. Участието в дейностите по проекта на изследователи от висше училище се осъществява по общия ред, приложим за всички участници в проекта – чрез трудов договор или допълнително споразумение. Съгласно т. 2. на раздел 1. ОСНОВНИ ДАННИ от Примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти (Приложение 11) от УК по процедурата, *„Под „Местонахождение” се има предвид мястото на изпълнение на проекта, а не седалището/адреса на кореспонденция на кандидата“.* В този смисъл няма заложено изискване седалището на кандидата и партньора да попадат в една и съща категория регион. Категорията регион по проекта се определя от мястото/ата на изпълнение на дейностите по проекта. В тази връзка е допустимо да се посочи за място на изпълнение адрес/и в по-слабо развит регион, който ще бъде определящ за категорията регион на проектното предложение, и в същото време да привлече партньор със седалище в регион „В преход“. За допълнителна информация, моля отговор на въпрос 4 и въпрос 20
		3. Приема ли се, че физическото осъществяване на дейност/и по изпълнението на проект с място на изпълнение в "по-слабо развити региони" от изследовател от висше училище от Югозападния район, е съответния/ите "по-слабо развити региони",	111. II. 3. Физическото изпълнение на дейности по проект с *„Местонахождение” - мястото на изпълнение на проекта* ,в „по-слабо развити региони“ от изследовател на висше училище от Югозападния район се счита за осъществено в „по-слабо развити региони“, ако едновременно са изпълнени следните условия:

		ако в трудовия договор/допълнителното споразумение е посочено, че длъжността се изпълнява при условията на чл. 107в или чл. 107з от КТ и работата е организирана по проследим и доказуем начин?	1. В трудовия договор или допълнителното споразумение е изрично посочено, че работата по проекта се извършва при условията на чл. 107в или чл. 107з от КТ (дистанционна работа / работа от разстояние); 2. Работата е реално организирана и изпълнявана по начин, който позволява ясно да се установи, че проектните дейности се осъществяват физически на посочен/и адрес/и в поле *„Местонахождение" - мястото на изпълнение на проекта, посочен* в раздел „Основни данни" от Формуляра за кандидатстване"; В този контекст седалището на висшето училище (вкл. в Югозападния район) не е определящо, стига проектните дейности да се изпълняват физически в рамките на една допустима категория региони на посочен/и адрес/и в поле *„Местонахождение"* в раздел „Основни данни" от Формуляра за кандидатстване" и това да може да бъде доказано.
		III. Във връзка с критериите за оценка II. Приоритизиране на проекти, т. 3. Ниво на технологична готовност на предлаганата технология/иновация и адекватен план за нейното валидиране и съзряване до TRL 5/6, моля да потвърдите, че при оценка на проектни предложения за индустриални научни изследвания, свързани с тестване, съзряване и утвърждаване на иновативни методологии областта на цифровите решения, които не са чисто технологични, но предвиждат използване на доказани GPU технологии, по аналогия на "нивото на технологична готовност" се използва критерий за "зрялост на иновацията", измерен по същата ликертова скала. Ако НЕ, моля уточнете подхода за оценка на такива проектни предложения.	111. III. Предмет на оценка е иновацията като цяло, а не отделен технологичен компонент. Ще се оценява способността на проекта и на разписаните дейности да доведат до валидирана, функционална и приложима иновация - ниво TRL 5/6. Цитираната Ликартова скала **не измерва** обективно състояние, а степен на съгласие / увереност / оценка. За целите на настоящата процедура се прилага скалата по нивата на технологична зрялост, която представлява обективна етапна рамка за класифициране на зрелостта на технологии, продукти и системи.